

III.

**Zpráva o plnění Národního akčního plánu podporujícího
pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 za rok 2014**

Praha, červen 2015

1.	Úvod.....	2
2.	Zabezpečení implementace politiky přípravy na stárnutí	4
3.	Celkové zhodnocení plnění opatření Národního akčního plánu dle gestorů.....	9
4.	Závěr.....	14
Př. č. 1 -	Plnění Národního akčního plánu jednotlivými gestory dle oblastí	15
1.	Zajištění a ochrana práv starších osob	15
2.	Celoživotní učení	23
3.	Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů ve vazbě na systém důchodového pojištění	28
4.	Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce	35
5.	Kvalitní prostředí pro život seniorů	45
6.	Zdravé stárnutí	56
7.	Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností.....	64
Př. č. 2 -	Vyhodnocení seniorských a proseniorských organizací.....	68
Př. č. 3 -	Vyhodnocení krajů a magistrátů.....	74

1. Úvod

Současná společnost je charakteristická rychle se měnící demografickou situací a prodlužováním lidského věku. Demografické stárnutí populace, které zasahuje různou měrou všechny státy světa, se stalo jednou z nejvíce diskutovaných otázek posledních let. Dle predikce ČSÚ z roku 2013 populace ČR v průběhu 1. poloviny tohoto století bude dále výrazně stárnout. Přestože projekce v ČR očekává do roku 2050 mírné zvyšování úrovně plodnosti, zlepšování úmrtnostních poměrů a zachování kladného salda zahraniční migrace, celkový počet obyvatel ČR se sníží. Zastoupení osob v základních věkových skupinách se bude vyznačovat mírným snižováním podílu osob mladších 15 let, výrazným snižováním podílu tzv. ekonomicky aktivních osob a naopak nárůstem osob starších 65 let, který bude odrazem celkového zlepšování úmrtnostních poměrů a různorodé početnosti jednotlivých generací narozených v průběhu 20. a 21. století.

Pokročilým zdravotnictvím, zdravou stravou, podpůrnou infrastrukturou, ekonomikou, kvalitnějším životním prostředím se střední délka života neboli naděje dožití prodlužuje. O kvalitě života a zdraví však vypovídá jiný ukazatel – zdravá délka života - délka života prožitá ve zdraví. O to víc je důležitá prevence, podpora zdravého životního stylu, zdravého prostředí. Podpora zdravého a aktivního stárnutí

představuje příležitost, jak se vyrovnat s problémy spojenými se stárnutím populace, jak zajistit finanční udržitelnost sociálně zdravotního systému a jak co nejefektivněji využít potenciálu přibývajících počtu starších lidí.

Usnesením vlády České republiky ze dne 13. února 2013 č. 108 byl schválen Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (dále jen „Národní akční plán“), viz http://www.mpsv.cz/files/clanky/20848/NAP_2013-2017_070114.pdf včetně „Podkladové studie“, která na základě statistických dat, mezinárodních výzkumů a odborné literatury shrnuje aktuální situaci v České republice (viz http://www.mpsv.cz/files/clanky/14540/Podkladova_studie.pdf).

Národní akční plán zahrnuje všechny průřezové oblasti týkající se problematiky stárnutí populace a navazuje na předchozí národní strategie k řešení problematiky stárnutí populace a přípravy na stárnutí, které jsou zpracovávány do roku 2002 jedenkrát za 5 let. Záměrem je komplexní přístup k řešení problematiky stárnutí populace, koordinace a propojování jednotlivých strategií rezortů v oblasti přístupů ke stárnutí. Národní akční plán respektuje mezinárodní priority a je v souladu s Regionální implementační strategií Madridského mezinárodního akčního plánu pro problematiku stárnutí (OSN, 2002).

Konkrétní úkoly, opatření a gesce za plnění jednotlivých opatření jsou v Národním akčním plánu vymezeny s cílem řešit dopady stárnutí populace komplexně, prostřednictvím spolupráce napříč všemi rezorty a ve spolupráci s místními a krajskými samosprávami, sociálními partnery, nestátními organizacemi, akademickou sférou a dalšími relevantními aktéry.

V průběhu roku 2014 probíhala aktualizace Národního akčního plánu, k jeho schválení došlo koncem března 2015 (Usnesení vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218 o Národním akčním plánu podporujícím pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (aktualizovaná verze ke dni 31. prosince 2014). (Viz http://www.mpsv.cz/files/clanky/20851/NAP_311214.pdf).

Předkládaná hodnotící zpráva se vztahuje k původní verzi Národního akčního plánu, která byla platná pro rok 2014. Národní akční plán se zaměřuje na následující strategické oblasti a priority:

- Zajištění a ochrana práv starších osob.
- Celoživotní učení.
- Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů ve vazbě na systém důchodového pojištění.
- Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce.
- Kvalitní prostředí pro život seniorů.
- Zdravé stárnutí.
- Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností.

Mgr. Michaela Marksová, ministryně práce a sociálních věcí a předsedkyně Rady vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“), obdržela v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 13. února 2013 č. 108, od příslušných ministrů a dalších zástupců ústředních správních úřadů zprávu o plnění opatření Akčního plánu v rámci jednotlivých rezortů. Hodnotící zpráva se zpracovává každoročně, je předkládána pro informaci a případné doplnění členům Rady s tím, že vždy do 30. června se předkládá na jednání vlády České republiky.

Vzhledem k tomu, že výše uvedené usnesení v bodě III. vyzývá hejtmany, primátora hlavního města Prahy, primátory měst Brna, Ostravy a Plzně a představitele místní samosprávy ke spolupráci na realizaci cílů a opatření Programu a k podpoře regionálních a místních aktivit v této oblasti, požádalo Ministerstvo práce a sociálních věcí hejtmany a primátory uvedených měst o zaslání informací o aktivitách a iniciativách kraje (města) v této oblasti. Zaslání informací jsou podnětnou inspirací o aktivitách krajských a místních samospráv v oblasti podpory seniorských aktivit (viz příloha č. 3).

Kromě výše uvedených subjektů byly osloveny také vybrané seniorské a proseniorské organizace, jejichž předsedové jsou zároveň členy Rady. Zástupcům těchto organizací byla tak nabídnuta možnost prezentovat své aktivity a iniciativy, vztahující se k naplňování politiky přípravy na stárnutí (viz příloha č. 2).

Vlastní materiál obsahuje úvod se shrnutím stávající situace, informaci o aktuálních úpravách a zabezpečení implementace politiky přípravy na stárnutí a plnění opatření gestory dle jednotlivých oblastí a závěr, s tím že jsou vyzdvíženy zásadní úkoly pro naplňování politiky stárnutí populace. Materiál je doplněn 3 přílohami. Příloha č. 1 - Plnění Akčního plánu jednotlivými gestory dle oblastí, příloha č. 2 – Vyhodnocení seniorských a proseniorských organizací a č. 3 - Vyhodnocení krajských úřadů.

2. Zabezpečení implementace politiky přípravy na stárnutí

Usnesením vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218 o Národním akčním plánu podporujícím pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (aktualizovaná verze ke dni 31. prosince 2014) byla schválena aktualizace strategického dokumentu „Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017“ a byly stanoveny úkoly pro gestory za naplňování strategie přípravy na stárnutí.

Aktualizovaná verze Národního akčního plánu navazuje na předchozí strategické dokumenty - Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, Národní program přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012, Národní program přípravy na stárnutí na období let 2003 až 2007 a dokumenty a doporučení OSN a dalších mezinárodních organizací, zejména na Mezinárodní akční plán pro problematiku stárnutí (OSN, Madrid 2002) a Zásady OSN pro starší osoby (1991).

Cílem aktualizované verze je řešit efektivněji na vládní úrovni problematiku stárnutí populace, projednat reálné možnosti jednotlivých gestorů plnit navrhovaná opatření a aktualizovat opatření. S tím souvisí nutnost personálního a finančního posílení agendy přípravy na stárnutí, zlepšení mediálního obrazu seniorů, podpora rozvoje mezigeneračních vztahů, posílení role rodiny v zajištění péče o seniory, provázanost opatření Národního akčního plánu s koncepčními dokumenty na dalších rezortech a vytvoření prostoru pro prosazování politiky přípravy na stárnutí na regionální úrovni.

Současná absence měřitelných indikátorů brání jednoznačným způsobem zhodnotit plnění či neplnění daných opatření a vzájemné srovnání výsledků. Od 1. 3. 2015 je realizována veřejná zakázka Zvyšování efektivnosti Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, jejíž součástí je zpracování hodnotících indikátorů, s předpokladem ukončení 31. srpna 2016. Realizátorem veřejné zakázky je Mendelova universita v Brně, za úzké spolupráce MPSV a s využitím zkušeností zahraničních odborníků. Hodnotící indikátory umožní hodnocení efektivnější hodnocení politiky přípravy na stárnutí od roku 2017.

S cílem efektivněji koordinovat přípravu na stárnutí v České republice a prosazovat plnění opatření Národního akčního plánu, výše uvedeným usnesením vlády České republiky je ministrům mimo stávající praxe v oblasti politiky přípravy na stárnutí uloženo zabezpečit:

V bodě II. 1. výše uvedeného usnesení:

1. místopředsedovi vlády pro ekonomiku a ministru financí, ministryni pro místní rozvoj, ministrům spravedlnosti, vnitra, zdravotnictví, školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, dopravy, průmyslu a obchodu, životního prostředí, zemědělství, obrany a ministru pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu

c) přijmout do 30. června 2015 opatření k odpovídajícímu zajištění agendy přípravy na stárnutí a k dostatečnému finančnímu a personálnímu zajištění plnění úkolů uložených Národním akčním plánem v rámci rozpočtových kapitol jednotlivých rezortů od roku 2016.

V bodě II. 2. výše uvedeného usnesení:

ministryni práce a sociálních věcí

d) vyčlenit počínaje rokem 2016 v rámci rozpočtové kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí finanční prostředky ve výši 20 mil. Kč na zřízení dotačního titulu na realizaci nového dotačního programu pro oblast podpory přípravy na stárnutí na místní úrovni,

e) zajistit v rozpočtové kapitole Ministerstva práce a sociálních věcí finanční prostředky ve výši nejméně 5 mil. Kč k dostatečnému finančnímu a personálnímu zajištění plnění úkolů uložených Národním akčním plánem v rámci schválených výdajových ukazatelů kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí,

f) vyčlenit každoročně od roku 2015 částku ve výši 3,5 mil. Kč pro vznik a následné zajištění pěti funkčních míst k zajištění agendy pro oblast přípravy na stárnutí, tj. k výkonu funkce mezirezortního koordinátora přípravy na stárnutí, pro koordinaci, monitorování a naplňování Národního akčního plánu a k výkonu funkce národního kontaktního místa pro přípravu na stárnutí ve vztahu k Evropské unii a Organizaci spojených národů.

V souladu s plněním bodu II. 1 c) se očekává, že na gesčních rezortech budou realizovány kroky s cílem efektivněji prosazovat přípravu na stárnutí v rámci svých agend a naplňovat konkrétní opatření Národního akčního plánu. Ke dni 25. 5. 2015 jsou k dispozici informace o způsobu plnění výše uvedeného usnesení od rezortů ÚV ČR, MF, MV, MO, MŠMT, MK, MŽP, MS, MPO a MMR. Informace z dalších rezortů zatím nejsou k dispozici (MZ, MZe). Na některých rezortech je uvažováno o určitých opatřeních, která jsou předpokladem k lepší spolupráci a vzájemné koordinaci politiky přípravy na stárnutí na národní úrovni. Změny spočívají především v ustanovení rezortních skupin, vytvoření rezortních programů přípravy na stárnutí v návaznosti na Národní akční plán a ustanovením rezortních koordinátorů.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

MPSV je národním koordinátorem politiky přípravy na stárnutí v České republice. S účinností od 6. 5. 2015 podepsala paní ministryně PM 12/2015 – Změna organizační struktury Ministerstva práce a sociálních věcí, v rámci které došlo k personálnímu posílení agendy přípravy na stárnutí a vzniku samostatného oddělení politiky přípravy na stárnutí s navýšením na 5 osob pro politiku přípravy na stárnutí. V souladu s výše uvedeným usnesením (č. 218/2015) byla zahájena příprava nového dotačního programu pro oblast podpory přípravy na stárnutí na místní úrovni, dále dojde k posílení stávajícího dotačního programu „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“.

V rámci oddělení politiky stárnutí je zajištěna role rezortního a mezirezortního koordinátora s cílem prosazovat přípravu na stárnutí na rezortní a mezirezortní úrovni. Na 22. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace v říjnu 2014 byly ustanoveny pracovní skupiny Rady, s cílem spolupracovat při naplňování opatření Národního akčního plánu. V průběhu roku 2014 byla zřízena rezortní a mezirezortní pracovní skupina k aktualizaci Národního akčního plánu. Činnost pracovní skupiny a spolupráce s rezortními koordinátory, která je stěžejní pro prosazování politiky přípravy na stárnutí, bude pokračovat i v dalším období.

Úřad vlády České republiky

Agenda přípravy na stárnutí včetně zajištění plnění úkolů v aktualizovaném Národním akčním plánu je z důvodu nedostatečných personálních kapacit omezena na jednorázové studie a přípravu podkladů, které jsou plněny jednorázově či krátkodobě zaměstnanci ÚV ČR či ve spolupráci s ostatními gestory a externími odborníky. Zástupce ÚV ČR – Sekce pro lidská práva je členem mezirezortní pracovní skupiny, ustanovené k aktualizaci Národního akčního plánu.

Ministerstvo financí

Specifická úloha Ministerstva financí spočívá v naplňování Národního akčního plánu především v metodické a koordinační práci pro zajišťování financování příslušných aktivit. Ministerstvo financí prosazuje postup, aby potřebné finanční zdroje byly vytvářeny u jednotlivých kapitol již ve fázi příprav státního rozpočtu a střednědobého výhledu. Zásadně je odmítán postup, aby finanční prostředky byly nárokovány nad rámec závazných rozpočtových limitů formou rozpočtových opatření.

Ministerstvo vnitra

Agenda přípravy na stárnutí je na ministerstvu v gesci odboru personálního, role rezortní koordinátorky (Age Focal Point) je zajištěna a je vykonávána v rámci pracovního zařazení, vzhledem k tomu nebylo nutné řešit finančně ani personální zajištění. V průběhu roku 2015 bude na ministerstvu zřízena rezortní pracovní skupina pro přípravu na stárnutí a prosazování rovnosti seniorů a vydán rezortní program přípravy na stárnutí na období let 2015 až 2017. V pracovní skupině budou zastoupeny příslušné útvary MV, které jsou odpovědné za plnění opatření Národního akčního plánu. Pracovní skupina ve spolupráci s ekonomickým odborem ministerstva následně vyjádří a uplatní případné požadavky na finanční zdroje pro realizaci Národního akčního plánu v rozpočtové kapitole ministerstva počínaje rokem 2016.

Ministerstvo obrany

Personální zabezpečení agendy a naplňování role rezortních koordinátorů je zajištěno v rámci stávající systemizace. Finanční prostředky pro pokrytí opatření uložených rezortu MO jsou od roku 2016 zajištěny v rozpočtové kapitole MO.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Opatření Národního akčního plánu, za něž ministerstvo zodpovídá, věcně přísluší několika samostatným útvarům. Z tohoto důvodu byla na MŠMT zřízena rezortní pracovní skupina k politice stárnutí. Pro koordinaci jednotlivých útvarů při plnění opatření Národního akčního plánu, stejně jako práci rezortní pracovní skupiny, byla na MŠMT zřízena pozice koordinátora pro agendu stárnutí (Age Focal Point). MŠMT dále předsedá Pracovní skupině na podporu vzdělávání a dobrovolnictví Rady vlády pro seniory a stárnutí populace. Za politiku stárnutí jako celek na MŠMT odpovídá odbor strategie a evropských záležitostí.

V rámci agendy politiky stárnutí, do níž spadá také plnění opatření Národního akčního plánu, MŠMT především finančně podporuje programy celoživotního vzdělávání v podobě univerzit třetího věku.

Ministerstvo kultury

Agenda plnění Národního akčního plánu je personálně zajištěna 1 pracovníkem - koordinátorem na pozici Age Focal Point, administrátory jednotlivých výběrových dotačních řízení a pracovníky příspěvkových organizací Ministerstva kultury. Finanční plnění je zajištěno v rámci rozpočtů příspěvkových organizací a jednotlivých výběrových řízení v závislosti na rozpočtu Ministerstva kultury v příslušném kalendářním roce.

Ministerstvo životního prostředí

Rezort Ministerstva životního prostředí je v současné době zapojen do plnění opatření Národního akčního plánu pouze jako spolugestor. Z tohoto důvodu byla na MŽP zřízena pouze jedna kontaktní osoba, která má tuto problematiku v pracovní náplni a která bude na pozici Age Focal Point, a bude se účastnit jednání pracovní skupiny k naplňování Národního akčního plánu za MŽP. Z hlediska financování budou případné nároky spojené s plněním opatření zabezpečeny z rozpočtu MŽP.

Průběžně a dlouhodobě je daná problematika řešena v rámci implementace místní Agendy 21 (MA21, mezinárodní program udržitelného rozvoje obcí, měst a regionů, více na www.ma21.cz a www.dobrapraxe.cz) koordinované MŽP.

Ministerstvo spravedlnosti

Opatření Národního akčního plánu, za něž Ministerstvo spravedlnosti zodpovídá, věcně přísluší několika samostatným útvarům. Opatření Národního akčního plánu týkající se vzdělávání zaměřeného na přípravu na stárnutí a další aspekty související s věkem jsou součástí vzdělávacího plánu Justiční akademie. Opatření zaměřená na zpracování analýz a výzkumů v této oblasti zajistí v rámci plánů své činnosti Institut pro kriminologii a sociální prevenci.

Opatření uložená výše uvedeným usnesením budeme schopni financovat z rozpočtových prostředků kapitoly rezortu spravedlnosti za předpokladu, že nedojde ke krácení těchto finančních prostředků. Personálně bude plnění úkolů zajištěno stávajícími zaměstnanci rezortu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Rezort Ministerstva průmyslu a obchodu opatření definovaná v dokumentu Národní akční plán ve vztahu k seniorům průběžně naplňuje v rámci jednotlivých běžně realizovaných rezortních politik, aniž by to přinášelo potřebu dodatečných personálních či finančních zdrojů. Těžiště aktivit spočívá v ochraně spotřebitelů, mj. zvláště zranitelných skupin obyvatelstva, kterými jsou např. senioři, a v činnosti České obchodní inspekce. Ta věnuje mimořádnou pozornost segmentům trhu, ve kterých dochází ve zvýšené míře k ohrožení práv a oprávněných zájmů spotřebitelů včetně jejich velmi zranitelných skupin, mezi které senioři také nepochybně patří.

Ministerstvo pro místní rozvoj

Resort Ministerstva pro místní rozvoj se podílí na naplňování opatření stanovených v dokumentu Národní akční plán podporující pozitivního stárnutí pro období let 2013 až 2017 průběžně v rámci jednotlivých běžně realizovaných politik věcně příslušných odborů, a to v rámci rozpočtové kapitoly na daný rok.

Ministerstvo dopravy

S ohledem na Programové prohlášení vlády ČR ukládající, mj. hledat úspory v provozu ústředních orgánů, a po posouzení rozsahu úkolů rezortu není nezbytné pro zajištění agendy vytvořit samostatný útvar. Agenda je zajišťována v rámci stávající systematizace přes koordinátora (Age Focal Point), který ji vykonává v rámci svého pracovního zařazení. Agenda je též saturována zastoupením MD v Radě vlády pro seniory a stárnutí populace na úrovni náměstka ministra. Politika stárnutí není pochopitelně hlavním předmětem činnosti MD, je však nedílnou součástí strategických dokumentů rezortu a je pokryta z jeho rozpočtu.

3. Celkové zhodnocení plnění opatření Národního akčního plánu dle gestorů

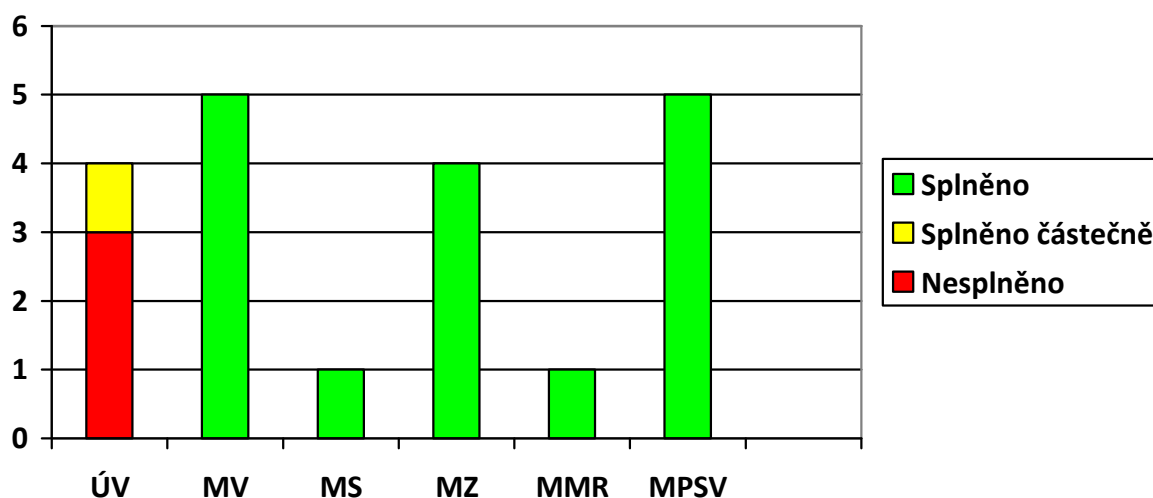
Ministerstva, ostatní ústřední orgány státní správy

Pro rok 2014 v Národním akčním plánu bylo v gesci jednotlivých ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy k plnění celkem 80 opatření. Převážná většina opatření, která nejsou plněna, byla přehodnocena v rámci aktualizace Národního akčního plánu. Neplnění některých opatření bylo především z důvodu nereálnosti těchto opatření, z nedostatku finančních prostředků a personálních kapacit nebo změny gesce. V roce 2014 byla na MPSV zřízena mezirezortní pracovní skupina, jejíž členové – gestoři za plnění opatření Národního akčního plánu, spolupracovali při aktualizaci a vyhodnocování jednotlivých opatření. Konkrétní plnění Národního akčního plánu gestory je uvedeno v př. č. 1.

Oblast: Zajištění a ochrana práv starších osob

Celkem pro rok 2014: 5 opatření. Gesce za plnění opatření:

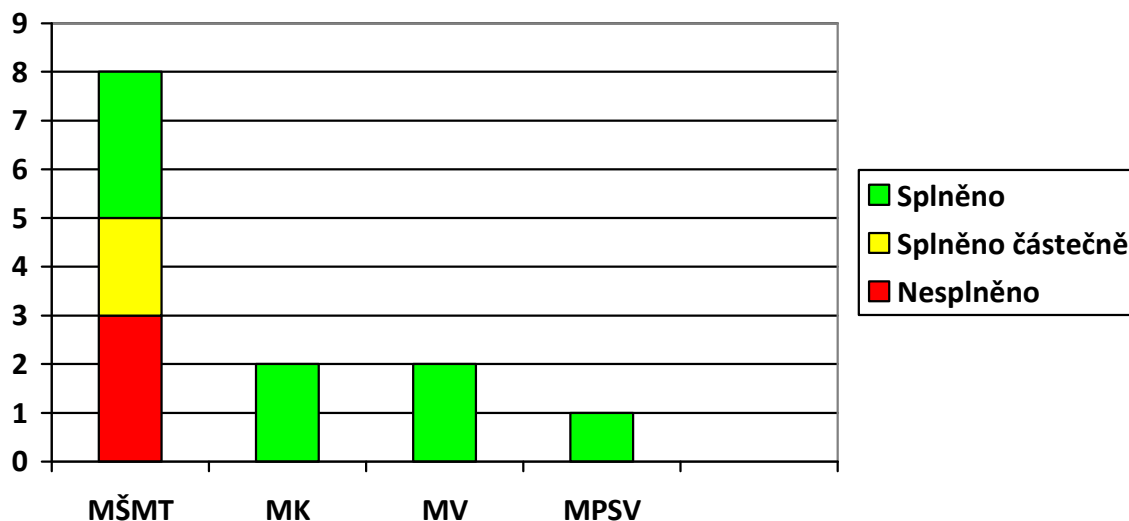
ÚV ČR (Sekce pro lidská práva) – 4 opatření, MV – 5 opatření, MS - 1 opatření, MZ – 1 opatření, MMR – 1 opatření, MPSV – 5 opatření. Neplnění opatření Úřadem vlády ČR jsou zdůvodněna nedostatečnými personálními kapacitami úřadu. V aktualizovaném dokumentu jsou některá opatření přeformulována nebo zrušena (usnesení vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218).

Oblast: Celoživotní učení

Celkem pro rok 2014 - 8 opatření. Gesce za plnění opatření:

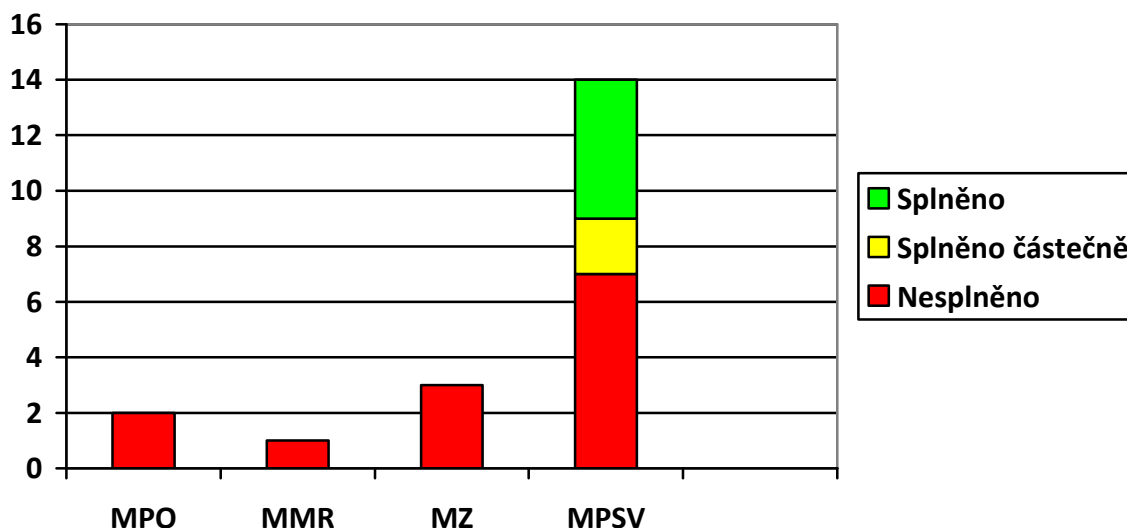
MŠMT – 8 opatření, MK – 2 opatření, MV – 2 opatření, MPSV – 1 opatření. Nesplněná opatření se týkají zákona o dobrovolnictví, který přešel gesčně z MŠMT na MV. V aktualizovaném dokumentu jsou některá opatření přeformulována nebo zrušena (usnesení vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218).

Oblast: Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů ve vazbě na systém důchodového pojištění

Celkem pro rok 2014: 14 opatření. Gesce za plnění opatření:

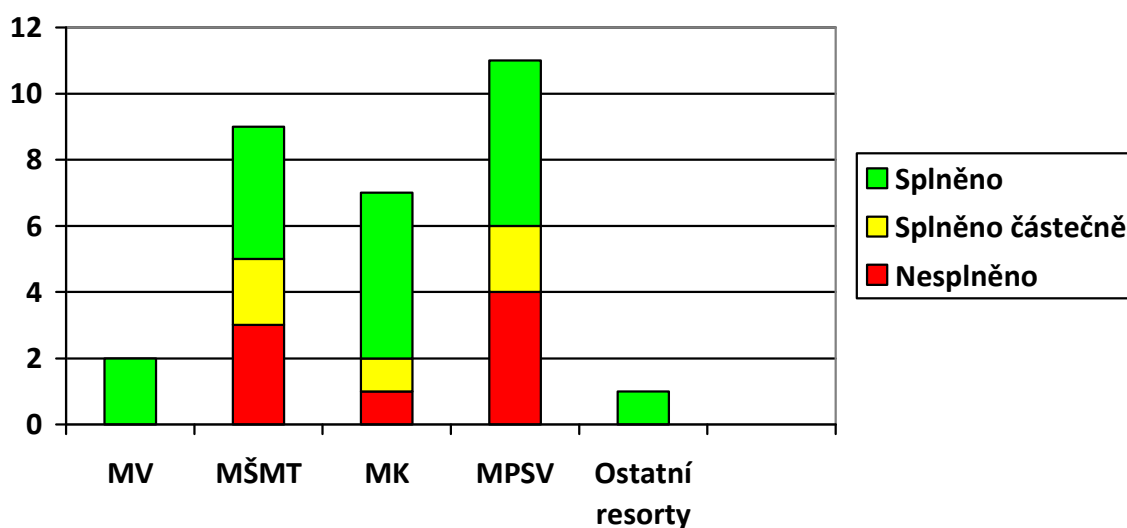
MPO – 2 opatření, MMR – 1 opatření, MZ - 3 opatření, MPSV - 14 patření. Nesplněná opatření jsou přehodnocena v rámci aktualizace Národního akčního plánu. V aktualizovaném dokumentu jsou některá opatření přeformulována nebo zrušena (usnesení vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218).

Oblast: Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

Celkem pro rok 2014: 16 opatření. Gesce za plnění opatření:

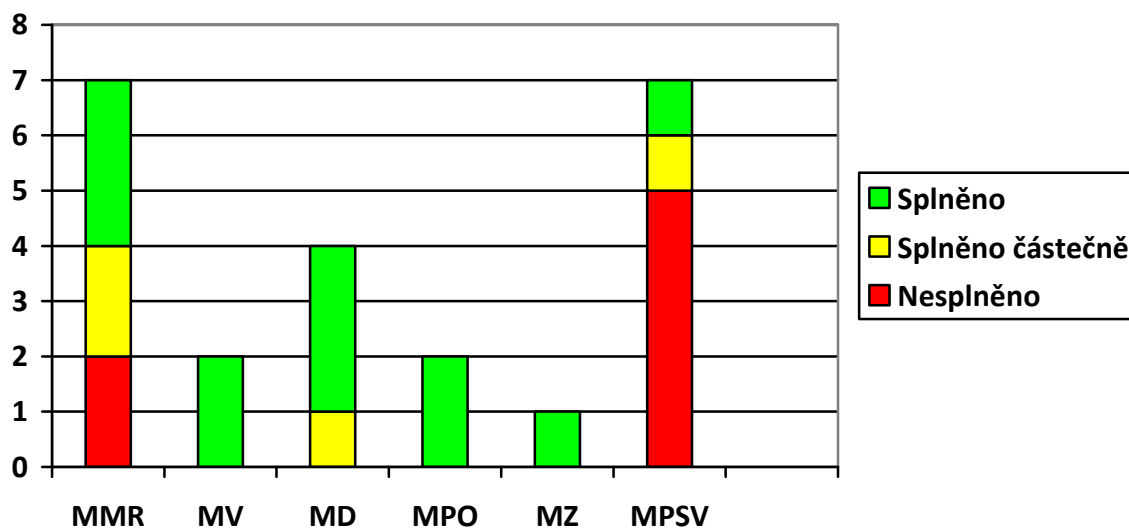
MV – 2 opatření, MŠMT - 9 opatření, MK - 7 opatření, MPSV - 11 patření, ostatní resorty – 1 opatření. Nesplněná patření MŠMT jsou opatření, která gesčně přešla na MV. V aktualizovaném dokumentu jsou některá opatření přeformulována nebo zrušena (usnesení vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218).

Oblast: Kvalitní prostředí pro život seniorů

Celkem pro rok 2014: 16 opatření. Gesce za plnění opatření:

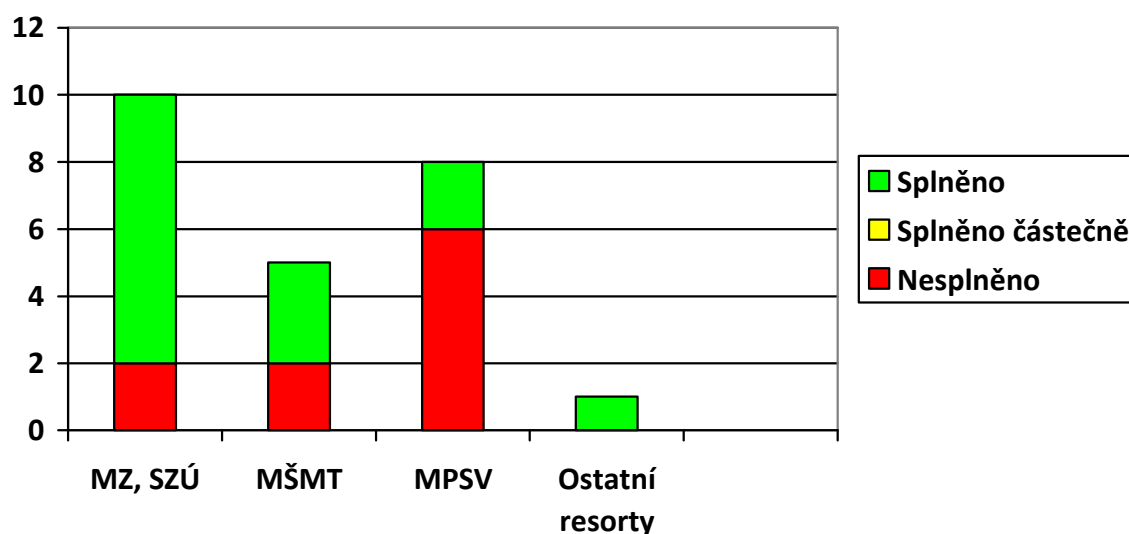
MMR – 7 opatření, MV – 2 opatření, MD – 4 opatření, MPO – 2 opatření, MZ – 1 opatření, MPSV – 7 opatření. V aktualizovaném dokumentu jsou některá opatření přeformulována nebo zrušena (usnesení vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218).

Oblast: Zdravé stárnutí

Celkem pro rok 2014: 12 opatření. Gesce za plnění opatření:

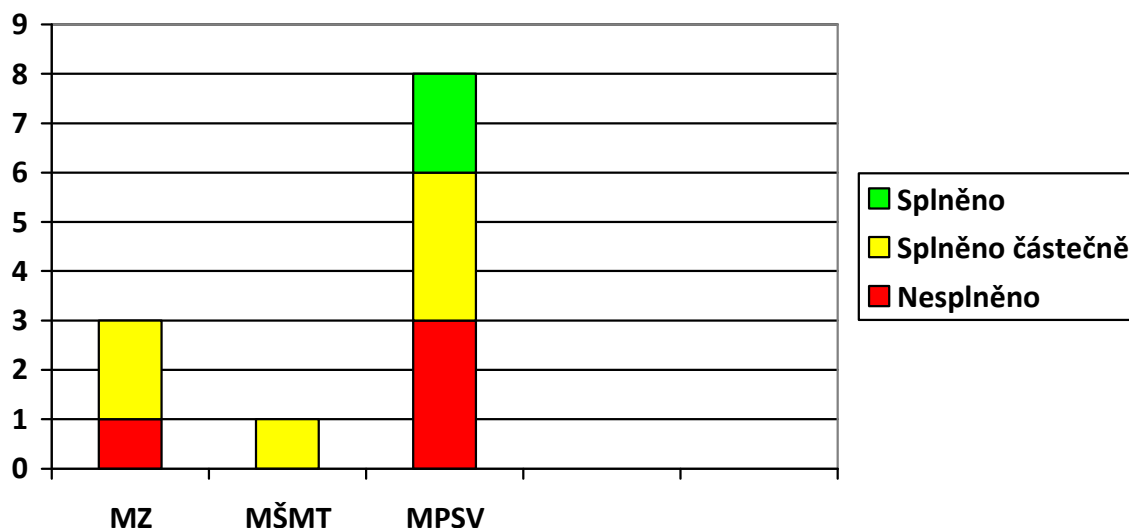
MZ, SZÚ – 10 opatření, MŠMT – 5 opatření, MPSV – 8 opatření, ostatní rezorty – 1 opatření. V aktualizovaném dokumentu jsou některá opatření přeformulována nebo zrušena (usnesení vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218).

Oblast: Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

Celkem pro rok 2014: 9 opatření. Gesce za plnění opatření:

MZ – 3 opatření, MŠMT – 1 opatření, MPSV – 8 opatření. V aktualizovaném dokumentu jsou některá opatření přeformulována nebo zrušena (usnesení vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218).

Krajské úřady a magistráty

Na krajské a regionální úrovni je vyvíjeno maximální úsilí rozvoji a zlepšování kvalitního prostředí, které umožní seniorům žít bezpečně, aktivně a plnohodnotně se podílet na životě společnosti. Velké množství aktivit a iniciativ, které jsou realizovány, vychází ze Střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb krajů a dalších koncepčních a strategických dokumentů. Priority krajských koncepčních a strategických dokumentů jsou každoročně zohledňovány při nastavování podmínek dotačních programů příslušných krajů a měst, podpořených z ESF a státním rozpočtem ČR.

Kraje se snaží vytvářet podmínky pro větší zapojení seniorů do spolurozhodování, v některých krajích jsou zřízeny Rady složené ze zástupců seniorů, které plní roli poradního orgánu pro řešení problematiky seniorů a zlepšují komunikaci se seniorskými organizacemi působícími v regionu. Dle individuálních možností jsou podporovány subjekty - finančně, prostřednictvím darů a dotací, které realizují činnosti podporující aktivní život seniorů. Činnosti jsou zaměřené na zvyšování kvality sociálních služeb, na zvyšování dostupnosti terénních a ambulantních služeb, na podporu rodiny a pečovateli pečujících osob, na podporu dalšího vzdělávání, osvětu, podporu zdravého životního stylu a aktivního stárnutí a dalším prioritám, které jsou prosazovány Národním akčním plánem. Konkrétní aktivity krajských a místních samospráv jsou uvedeny v příloze č. 3.

Cílem je realizovat politiku přípravy na stárnutí na krajské a regionální úrovni v užší návaznosti na vládou schválený Národní akční plán. V současnosti je politika přípravy na stárnutí částečně obsažena v různých krajských a regionálních strategických dokumentech, které se věnují např. osobám se zdravotním postižením, rozvoji sociálních a zdravotních služeb, prevenci kriminality či dopravní obslužnosti. Samostatný dokument na podporu aktivního stárnutí, v návaznosti na Národní akční plán, je zpracován velmi zřídka. Příkladem je „Plán aktivního stárnutí“, zpracovaný Magistrátem města Brno. V následném období, v souvislosti s naplňováním aktualizovaného Národního akčního plánu, bude podpořena diskuse o možnostech většího propojení národní strategie s aktivitami na krajské a regionální úrovni.

Seniorské a proseniorské organizace

Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 je důležitým podkladem pro rozvoj aktivit spojených se stárnutím populace ve společnosti, s cílem zvýšit kvalitu života seniorů v České republice. Seniorské a proseniorské organizace se zaměřují na aktivity, k nimž patří zvýšení ochrany práv starších osob, zlepšení životní úrovně seniorů v České republice, podpora zdravého stárnutí, kvalita prostředí, bezpečnost seniorů, zdravotní péče ve stáří, dobrovolnictví a celoživotní vzdělávání. Zástupci významných seniorských organizací - Rady seniorů ČR, neziskové organizace Život 90 a Sdružení křesťanských seniorů jsou zastoupeni v Radě vlády pro seniory a stárnutí populace, stálého poradního orgánu vlády v otázkách stárnutí populace. Mnohá z témat jsou jejich prostřednictvím předkládána na Radu k řešení. Informace o jejich aktivitách jsou uvedeny v příloze č. 2.

4. Závěr

Stárnutí populace je problémem velmi komplexním, ovlivňujícím řadu oblastí společenského života (sociální, zdravotní, ekonomickou, právní, kulturní, rodinnou, komunální, regionální). Vzhledem k předpokládanému demografickému vývoji je nevyhnutelné přizpůsobit politiky a služby demografickému vývoji, podpořit mezigenerační a rodinnou soudržnost a intenzivněji se připravovat na důsledky procesu stárnutí populace.

Nelze vztahovat problematiku stárnutí společnosti pouze na reformu důchodového systému. Podpora aktivního života seniorů, zlepšování péče o seniory, důraz na prevenci a zdravý životní styl, odpovědný přístup populace ke svému zdraví jsou důležitou podmínkou pro zvládnutí problémů spojených se stárnutím populace v budoucnosti.

Politika stárnutí a její prosazování bude úspěšné, pokud bude podporována odpovídajícím způsobem na vládní úrovni. Sociální soudržnost, dodržování právního prostředí, prosazování rovných příležitostí pro každého, překonání stereotypů a často ageistického pohledu na starší lidi, umět využít potenciálu starších lidí patří k základním předpokladům pro udržitelný rozvoj společnosti a možnostem společenského rozvoje.

Př. č. 1 - Plnění Národního akčního plánu jednotlivými gestory dle oblastí

1. Zajištění a ochrana práv starších osob

Hlavní gestori za plnění jednotlivých opatření v této oblasti jsou:

Zmocněnkyně pro lidská práva (Úřad vlády České republiky, Sekce pro lidská práva), MV, MZ, MPSV, MMR, MS.

Spolupráce: Rada vlády pro seniory a stárnutí populace, Veřejný ochránce práv, Soudcovská unie, místní samosprávy, krajské úřady, neziskové organizace, nestátní organizace.

1.1. Úřad vlády České republiky

Strategický cíl 1: Zajistit informovanost společnosti o potřebách starších lidí a zvýšit její otevřenost vůči jejich potřebám za účelem jejich lepšího naplňování

Specifický cíl 1: Zvýšit povědomí ve společnosti o právech starších osob a seniorů

Opatření: Podporovat a šířit informační a vzdělávací materiály zaměřené na ochranu starších osob a seniorů

Nesplněno.

Opatření: Podporovat průběžné vzdělávání soudců, státních zástupců, úředníků, policistů, zdravotníků a sociálních pracovníků, advokátů a dalších odborníků v problematice práv seniorů jako skupiny se specifickými problémy a potřebami a podporovat s tím související aktivity

Splněno částečně.

Přijetí vládního návrhu novely zákona o Veřejném ochránci práv a dalších zákonů, která má posílit oprávnění ochránce v boji proti diskriminaci jednak skrze oprávnění podat návrh Ústavnímu soudu na zrušení zákona či jeho části a jednak žalobu ve veřejném zájmu ve věcech věkové či jiné diskriminace, kde se může domáhat ukončení diskriminačního jednání a odstranění jeho následků.

Strategický cíl 2: Zajistit ochranu starších osob před diskriminací a všemi projevy nedůstojného zacházení, týrání a zneužívání

Specifický cíl 1: Zvýšit ochranu práv starších osob a seniorů, zejména před diskriminací a jinými zásahy do jejich práv, a posílit jejich samostatnost a možnosti ochrany a vymahatelnosti jejich práv

Opatření: Podporovat osvětové, vzdělávací a další aktivity zaměřené na předcházení věkové diskriminaci

Nesplněno.

Specifický cíl 2: Ochrana starších osob před zneužíváním, špatným zacházením, týráním a zanedbáváním

Opatření: Navázat spolupráci s neziskovým sektorem za účelem vzniku informačních a edukačních materiálů a jiných osvětových a vzdělávacích aktivit k problematice práv starších osob při poskytování služeb v pobytových zařízeních zdravotních a sociálních služeb.

Nesplněno.

Konkrétní opatření Akčního plánu nebyla splněna. Důvody současného stavu zůstávají stejné - nedostatečné personální kapacity, kterými Úřad vlády České republiky, Sekce pro lidská práva disponuje.

1.2. Ministerstvo vnitra

Strategický cíl 1: Zajistit informovanost společnosti o potřebách starších osob a zvýšit její otevřenost vůči jejich potřebám za účelem jejich lepšího naplňování

Specifický cíl 1: Zvýšit povědomí ve společnosti o právech starších osob a seniorů

Opatření: Podporovat a šířit informační a vzdělávací materiály zaměřené na ochranu práv starších osob

Splněno.

Projekt ESF OP LZZ „Mezioborovým vzděláváním ke zvýšení bezpečnosti seniorů“.

Datum zahájení realizace: 1. 5. 2014, datum ukončení realizace: 31. 10. 2015.

Odbor bezpečnostní politiky MV je členem pracovní skupiny NNO Život 90, která si stanovila úkol monitorovat problematiku domácího násilí páchaného na seniorech, výstupem má být informační brožura.

Opatření: Podporovat průběžné vzdělávání soudců, státních zástupců, úředníků, policistů, zdravotních a sociálních pracovníků, advokátů a dalších odborníků v problematice práv seniorů jako skupiny se specifickými problémy a potřebami a podporovat s tím související aktivity

Splněno.

V rámci projektu „Mezioborovým vzděláváním ke zvýšení bezpečnosti seniorů“ byla naplánována dílčí aktivita – vytvoření vzdělávacích programů pro pracovníky veřejné správy a samosprávy (především pro pracovníky Policie ČR, soudce a státní zástupce a pracovníky orgánů územní samosprávy) v oblasti prevence, vyšetřování a stíhání trestných činů páchaných na seniorech. Zmiňovaná problematika souvisí zejména s tématy, kterým se Policie ČR věnuje v rámci profesního vzdělávání. Jedná se o oblast prevence, komunikace, etiky, domácího násilí a vykazání.

Základní odborná příprava obsahuje modul prevence kriminality, modul komunikace a etika policejní práce a modul domácí násilí a vykazání násilné osoby.

Navazující kurzy na základní odbornou přípravu určené jednotlivým službám získanou úroveň kompetencí prohlubují.

Policisté byli rovněž proškoleni ze **zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů**. Zákon komplexně upravuje oblast práv obětí trestných činů, mimo jiné obsahuje i právo na individuální přístup k obětem (zohlednění věku, zdravotního a psychického stavu).

Policejní vzdělávání se podílí v souladu se strategickým a specifickým cílem úkolu na informovanosti příslušníků PČR o specifických potřebách seniorů; příslušníky vede k respektování práv (důstojnosti, víry, potřeb, soukromí atd.), ochraně starších osob v rizikových situacích (zneužívání, násilí, ageismus, diskriminace), ke vstřícnosti a empatii při výkonu služby a tím se nepřímo podílí na naplňování požadavku z celospolečenského hlediska. Opatření je průběžně plněno s tím, že termín realizace je posunutý na r. 2015.

Strategický cíl 2: Zajistit ochranu starších osob před diskriminací a všemi projevy nedůstojného zacházení, týrání a zneužívání

Specifický cíl 1: Zvýšit ochranu práv starších osob a seniorů, zejména před diskriminací a jinými zásahy do jejich práv, a posílit jejich samostatnost a možnosti ochrany a vymahatelnosti jejich práv

Opatření: Podporovat dostupnost různých forem pomoci, podpory a poradenství pro seniory (zejména právní, psychologické, sociální, zdravotní apod.)

Splněno.

Dotační program „Prevence sociálně patologických jevů“ se zaměřením na prevenci domácího násilí a trestnou činnost páchanou na seniorech. O dotaci požádalo 7 NNO, dotační komise přidělila 5 NNO dotaci v celkové výši 1 526 000 Kč.

Oddělení tisku a prevence Policejního prezidia ČR participovalo na vzniku kartiček a webových stránek informujících oběti trestných činů. Kartičky byly distribuovány do všech krajských ředitelství policie.

Specifický cíl 2: Ochrana starších osob před zneužíváním, špatným zacházením, týráním a zanedbáváním

Opatření: Analýza právního rámce péče a zacházení se staršími osobami a jejího praktického uplatňování z hlediska prevence a ochrany starších osob před špatným zacházením, týráním a zanedbáváním a návrh opatření na zlepšení - opatření roku 2015

Analýza bude provedena v rámci projektu ESF OP LZZ „Mezioborovým vzděláváním ke zvýšení bezpečnosti seniorů“. Datum zahájení realizace: 1. 5. 2014, datum ukončení realizace: 31. 10. 2015.

Opatření: Navázat spolupráci s neziskovým sektorem za účelem zvýšení informovanosti odborné i široké veřejnosti o nepřijatelnosti špatného zacházení, zanedbávání a všech forem zneužívání zranitelnosti starších osob a seniorů, prevenci a možnostech řešení a zlepšení spolupráce a výměny informací mezi místní samosprávou, zařízeními sociálních služeb, zařízeními zdravotních služeb, policií a státními zástupci – opatření pro rok 2015

Splněno.

Realizace dotačního programu „Prevence sociálně patologických jevů“ se zaměřením na prevenci domácího násilí a trestnou činnost páchanou na seniorech. Podpořené projekty NNO se zaměřují na aktivizační programy pro seniory v oblasti prevence domácího násilí a trestné činnosti páchané na seniorech, na propagační a osvětové aktivity pro odbornou a širokou veřejnost se zaměřením na medializaci problematiky domácího násilí páchaném na seniorech v domácím a institucionalizovaném prostředí.

1.3. Ministerstvo spravedlnosti

Strategický cíl 1: Zajistit informovanost společnosti o potřebách starších osob a zvýšit její otevřenost vůči jejich potřebám za účelem jejich lepšího naplňování

Specifický cíl 1: Zvýšit povědomí ve společnosti o právech starších osob a seniorů

Opatření: Podporovat průběžné vzdělávání soudců, státních zástupců, úředníků, policistů, zdravotníků a sociálních pracovníků, advokátů a dalších odborníků v problematice práv seniorů jako skupiny se specifickými problémy a potřebami a podporovat s tím související aktivity.

Splněno.

V roce 2014 byla problematika pozitivního stárnutí součástí seminářů k zákonu o zvláštním řízení soudním v rámci rekodifikačních seminářů (NOZ). Na rok 2015 je naplánován specializovaný seminář "Sebereflexe v pokročilém věku", jehož obsahem jsou obecné faktory stárnutí z pohledu fyziologického, klinické důsledky stárnutí, ale především pojetí stárnutí jako procesu učení a přehodnocení priorit. Samostatná pozornost je věnována problematice syndromu vyhoření.

1.4. Ministerstvo zdravotnictví

Strategický cíl 1: Zajistit informovanost společnosti o potřebách starších osob a zvýšit její otevřenost vůči jejich potřebám za účelem jejich lepšího naplňování

Specifický cíl 1: Zvýšit povědomí ve společnosti o právech starších osob a seniorů

Opatření: Podporovat a šířit informační a vzdělávací materiály zaměřené na ochranu práv starších osob

Splněno.

Informační materiály (DVD, CD) na základě rozhlasového cyklu o problematice práv seniorů – např. práv seniorů s různými formami demence, podpora webových stránek nestátních neziskových organizací v této oblasti, podpora poradenství pro seniory, atd. Distribuce pomocí seniorských organizací.

Opatření: Podporovat průběžné vzdělávání soudců, státních zástupců, úředníků, policistů, zdravotníků a sociálních pracovníků, advokátů a dalších odborníků v problematice práv seniorů jako skupiny se specifickými problémy a potřebami a podporovat s tím související aktivity.

Splněno.

Všechny vzniklé materiály s touto problematikou jsou distribuovány k cílovým skupinám uvedených v opatření. Zdravotnickým pracovníkům distribuuje MZ pomocí profesních organizací.

Strategický cíl 2: Zajistit ochranu starších osob před diskriminací a všemi projevy nedůstojného zacházení, týrání a zneužívání

Specifický cíl 1: Zvýšit ochranu práv starších osob a seniorů, zejména před diskriminací a jinými zásahy do jejich práv, a posílit jejich samostatnost a možnosti ochrany a vymahatelnosti jejich práv

Opatření: Podporovat osvětové, vzdělávací a další aktivity zaměřené na předcházení věkové diskriminaci

Plněno průběžně:

Ve všech navržených právních úpravách jsou vytvářeny podmínky pro zajištění rovnoprávných podmínek seniorů v oblasti ochrany zdraví a poskytování zdravotních služeb jak vyplývají z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a Evropské sociální charty.

Opatření: Podporovat dostupnost různých forem pomoci, podpory a poradenství pro seniory (zejména právní, psychologické, sociální, zdravotní apod.)

Plněno průběžně:

V dotačních programech MZ jsou podporovány aktivity seniorských organizací, poskytujících různé formy pomoci seniorům.

1.5. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Strategický cíl 1: Zajistit informovanost společnosti o potřebách starších osob a zvýšit její otevřenost vůči jejich potřebám za účelem jejich lepšího naplňování

Specifický cíl 1: Zvýšit povědomí ve společnosti o právech starších osob a seniorů

Opatření: Podporovat a šířit informační a vzdělávací materiály zaměřené na ochranu práv starších osob

Plněno průběžně.

Téma přípravy na stárnutí je součástí webových stránek MPSV, kde jsou pravidelně zveřejňovány aktuální informace z oblasti politiky přípravy na stárnutí. <http://www.mpsv.cz/cs/2856>.

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace - stálý poradní orgán vlády pro otázky týkající se seniorů a stárnutí populace. Ve své činnosti usiluje o vytvoření podmínek pro zdravé, aktivní a důstojné stárnutí a stáří v České republice a aktivní zapojení starších osob do rozvoje společnosti. Prostřednictvím Rady mohou členové Rady – zástupci ministerstev, dalších orgánů státní správy i zástupci seniorských, proseniorských organizací a další odborníci z řad veřejnosti se vyjadřovat a ovlivňovat řešení problémů spojených s demografickým stárnutím populace. Informace o činnosti Rady jsou přístupné veřejnosti na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí. <http://www.mpsv.cz/cs/2897>.

Oblast medializace je zajišťována převážně tiskovým oddělením MPSV. Průběžně jsou vydávány tiskové zprávy k aktuálním tématům, zástupci MPSV vyjíždějí do krajů, jsou zveřejňovány články v médiích. Ediční činnost: Publikace - Strategie sociálního začleňování 2014-2020 – česká, anglická verze; Publikace - Lidé, kteří se nevzdali. Přidáte se k nim?

Odkazy na tiskové zprávy:

http://www.mpsv.cz/files/clanky/18369/TZ_-_Rada_vlady_pro_seniory_jednala_v_novem_slozeni.pdf
http://www.mpsv.cz/files/clanky/18990/TZ_030914a.pdf
http://www.mpsv.cz/files/clanky/19302/TZ_091014a.pdf

Opatření: Podporovat průběžné vzdělávání soudců, státních zástupců, úředníků, policistů, zdravotníků a sociálních pracovníků, advokátů a dalších odborníků v problematice práv seniorů jako skupiny se specifickými problémy a potřebami a podporovat s tím související aktivity.

Plněno průběžně.

V oblasti personální politiky MPSV byl realizován seminář pro zaměstnance MPSV „Diverzity management“, jehož obsahovou součástí byla také tematika Age managementu. Seminář proběhl v termínu 18. 11. 2014 s účastí 38 osob.

V sociální oblasti průběžně probíhají konzultace se sociálními pracovníky mj. na téma role sociální práce v ochraně lidské důstojnosti klientů cílových skupin, tedy i seniorů, v souvislosti s přípravou věcného záměru zákona o sociálních pracovnících.

V dubnu 2014 byla ustanovena pracovní skupina MPSV ke změnám v řízení o příspěvek na péči, která spolupracuje na změnách metodiky sociálního šetření a zvýšení informovanosti a podpory při uplatňování práv u žadatelů o příspěvek na péči.

V rámci projektu „Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce“, financovaného z ESF, proběhla dne 17. března 2015 konference na téma Sociální práce a lidská důstojnost, zaměřeného na lidskoprávní problematiku v sociální práci. Průběžné vzdělávání odborníků se realizuje v rámci akreditovaných vzdělávacích programů, v oblasti sociálních služeb byly akreditovány programy řešící např. posílení spolupráce neformálních pečovatелů s profesionálními pracovníky.

MPSV uděluje akreditace pro oblast celoživotního vzdělávání sociálních pracovníků a kvalifikačního vzdělání pracovníků v sociálních službách. Novelou zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, která je účinná od 1. ledna 2014, byla zrušena povinnost akreditace vzdělávacích institucí. Od tohoto data vzdělávací instituce žádají pouze o akreditaci vzdělávacích programů.

Strategický cíl 2: Zajistit ochranu starších osob před diskriminací a všemi projevy nedůstojného zacházení, týrání a zneužívání

Specifický cíl 1: Zvýšit ochranu práv starších osob a seniorů, zejména před diskriminací a jinými zásahy do jejich práv, a posílit jejich samostatnost a možnosti ochrany a vymahatelnosti jejich práv

Opatření: Podporovat osvětové, vzdělávací a další aktivity zaměřené na předcházení věkové diskriminaci

Plněno průběžně.

Osvěta a informovanost o potřebách starších lidí je zajišťována v rámci přednáškové, školící a publikační činnosti. Ministerstvo dává záštity na aktivity podporující seniorské aktivity. Odborní pracovníci MPSV se také aktivně účastní kulatých stolů, konferencí a workshopů, prezentují témata spojené se stárnutím, poskytují konzultace poskytovatelům sociálních služeb. Jedná se např. o podporu aktivit: projekt Dobrá duše, For senior 2014 – veletrh pro plnohodnotný a aktivní život, Celostátní konference Klubu seniorů ČSSD, závěrečný seminář 13. semestru Virtuální U3V na ČZU, uspořádání semináře "Promítnutí služeb asistovaného života do Národního akčního plánu".

Opatření: Podporovat dostupnost různých forem pomoci, podpory a poradenství pro seniory (zejména právní, psychologické, sociální, zdravotní apod.)

Plněno průběžně.

MPSV pracovalo v rámci projektu Podpora procesů v soc. službách na metodické úpravě procesu střednědobého plánování rozvoje soc. služeb, který slouží jako jeden z nástrojů k zajištění dostupnosti soc. služeb, a to včetně sociálního poradenství. K dispozici je tak materiál zatím s pracovním názvem Kritéria kvality plánování rozvoje soc. služeb na krajské úrovni. Zajištění dostupnosti soc. služeb je nicméně podle zákona č. 108/2006 Sb., o soc. službách, v kompetenci krajů (viz § 95, písm. g).

Specifický cíl 2: Ochrana starších osob před zneužíváním, špatným zacházením, týráním a zanedbáváním

Opatření: Navázat spolupráci s neziskovým sektorem za účelem vzniku informačních a edukačních materiálů a jiných osvětových a vzdělávacích aktivit k problematice práv starších osob při poskytování služeb v pobytových zařízeních zdravotních a sociálních služeb.

Plněno průběžně.

Spolupráce s neziskovým sektorem je navazována průběžně. V rámci dotačního programu „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“ jsou podporovány neziskové organizace zaměřené na aktivity ve prospěch seniorů, na zvýšení kvality života seniorů, uspokojování potřeb

starších osob a prosazování zájmů seniorů jako aktivních partnerů ve společnosti. V roce 2014 bylo na realizaci dotačního programu vyčleněno 10 mil. Kč.

1.6. Ministerstvo pro místní rozvoj

Strategický cíl 1: Zajistit ochranu starších osob před diskriminací a všemi projevy nedůstojného zacházení, týrání a zneužívání
--

Specifický cíl 1: Zvýšit ochranu práv starších osob a seniorů, zejména před diskriminací a jinými zásahy do jejich práv, a posílit jejich samostatnost a možnosti ochrany a vymahatelnosti jejich práv

Opatření: Podporovat osvětové, vzdělávací a další aktivity zaměřené na předcházení věkové diskriminaci

Plněno průběžně.

Veškeré právní předpisy, jejichž věcným gestorem je odbor personální MMR, jsou v souladu s principem rovného přístupu a nediskriminace. V personální práci rezortu (zejm. výběr zaměstnanců, v práci s lidskými zdroji, ve vzdělání a odměňování) jsou důsledně uplatňovány etické principy a hodnoty. Na ministerstvu dále působí pracovní skupina pro rovnost mužů a žen, jejímiž členy jsou kromě zaměstnanců ministerstva i zástupci podřízených příspěvkových organizací a organizačních složek státu. Zaměstnavatel se v kolektivní smlouvě dále zavazuje, že nedá výpověď zaměstnanci v době tří let před datem vzniku nároku na starobní důchod. V rámci zaměstnavatele je v současné době zaměstnáváno 10,67 % osob, které jsou poživateli starobního důchodu – celkem se jedná o 66 osob. Všichni zaměstnanci mohou využít až 4 dny indispozičního volna s náhradou platu a také interní i externí odborné a jazykové vzdělávání.

2. Celoživotní učení

Hlavní gestoři za plnění jednotlivých opatření v této oblasti jsou:

MŠMT, MK, MV, MPSV.

Spolupráce: Rada vlády pro seniory a stárnutí populace, školy, vzdělávací instituce, nestátní organizace, Rada vlády pro NNO, podniky, Asociace U3V, zástupce organizátorů virtuální U3V.

2.1. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Strategický cíl 1: Vytvořit funkční systém dalšího vzdělávání, který bude atraktivní pro zaměstnance i zaměstnavatele a bude odpovídat poptávce po pracovní síle

Specifický cíl 1: Rámcové vzdělávací programy i pedagogické postupy upravit tak, aby žáci měli dostatek informací o měnících se potřebách v rámci celoživotního cyklu, byli vychováváni k úctě ke stáří a došlo k posilování mezigenerační solidarity a spolupráce

Opatření: Identifikovat konkrétní vyučovací předměty v jednotlivých stupních vzdělávání, které mohou přispět k naplnění výše uvedeného cíle

Nesplněno, opatření zrušeno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Příprava podpůrných materiálů pro pedagogické pracovníky, které jim usnadní výuku žáků a studentů v jednotlivých stupních vzdělávání v oblastech uvedených v tomto cíli

Splněno.

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV), který se věnuje vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), zorganizoval 11. 12. 2014 kulatý stůl k problematice stárnutí s názvem "Evropský rok pro rozvoj 2015 a důstojné stáří"; propojení problematiky Národního akčního plánu s přípravou Evropského roku pro rozvoj 2015 (EYD 2015); s vzdělávacími programy pro DVPP. Na základě rezortního úkolu pro Národní ústav pro vzdělávání bylo zpracováno digifolio "Stáří a mezigenerační dialog", které je k dispozici veřejnosti od listopadu 2014 na metodickém portálu www.rvp.cz. (digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=9014).

Specifický cíl 2: Formalizovat dobrovolnické aktivity jako jednu z forem celoživotního učení

Opatření: Zakotvit v zákoně o dobrovolnické službě podmínky k získávání certifikátů ověřených pracovních zkušeností získaných v průběhu dobrovolnických činností

Změna gesce na MV, které opatření splnilo. MŠMT nemůže garantovat naplňování opatření, neboť zákon o dobrovolnické službě byl v roce 2013 převeden do gesce MV.

Specifický cíl 3: Zefektivnit systém dalšího vzdělávání ve vazbě na trh práce a posílit spolupráci a koordinaci za účelem rozvoje konceptu celoživotního učení do všech oblastí společnosti

Opatření: Dle Strategie celoživotního učení realizovat opatření v oblasti dalšího vzdělávání, která budou pružně reagovat na měnící se potřeby trhu práce a budou nabízet školení a rekvalifikace v trhem požadovaných kompetencích

Plněno průběžně:

NIDV realizuje průběžně v rámci DVPP. Aktuálně se v rámci rekvalifikačních kurzů může akreditovat přes 650 pracovních činností poptávaných na trhu práce. V souladu s jeho požadavky a v návaznosti na schvalovací proces doplňování Národní soustavy kvalifikací se průběžně akreditují nové rekvalifikační kurzy, jejichž počet není ze strany MŠMT předběžně omezován.

Strategický cíl 2: Zvýšit podíl seniorů zapojených do zájmového vzdělávání prostřednictvím U3V a akademie seniorů, a to s ohledem na místní dostupnost

Specifický cíl1: Rozvíjet U3V a další vzdělávací aktivity pro seniory s důrazem na zajištění dostupnosti i v menších městech a obcích

Opatření: Zpracovat výzkumnou studii zabývající se dopady na zdravotní stav seniorů při zapojení do dalšího vzdělávání prostřednictvím U3V a akademie seniorů

Nesplněno, opatření zrušeno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

MŠMT ke spolupráci při zpracování studie s uvedenou problematikou nebylo přizváno a o jejím zpracovávání nemá žádné povědomí.

Opatření: Zpracovat šetření o možnostech rozšíření U3V mimo stávající místa poskytování této formy vzdělávání, zvláště s orientací na využití sítě veřejných knihoven ČR

Nesplněno, opatření zrušeno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Navrhnout sadu doporučení k vytvoření vícezdrojového financování, které povede ke zvýšení nabídky vzdělávacích kurzů v rámci U3V, a to s ohledem na potenciální význam kompetenčního vzdělávání U3V

Splněno částečně.

V roce 2014 byly diskutovány návrhy na úpravy způsobu financování mezi MŠMT a AU3V. Z diskuse zatím konkrétní obecně akceptovatelné návrhy nevyplývaly.

Opatření: Každoročně vyhodnocovat fungování U3V s ohledem na systém financování, poptávku a nabídku po nabízených kurzech a navrhovat plán rozvoje na další období

Splněno částečně.

Vyhodnocení U3V s ohledem na systém financování za rok 2014 jako samostatný akt provedeno nebylo. Uvedená hlediska činnosti U3V jsou ale posuzována, hodnocena a zohledňována v rámci přípravy rozpočtu vysokých škol na následující rok, tzn. za rok 2014 pro rozpočet roku 2015. MŠMT ve spolupráci s Asociací univerzit 3. věku

provedlo vyhodnocení poptávky a nabídky kurzů U3V a navrhlo další směr rozvoje. Vyhodnocení a návrh směru rozvoje je v příloze č. 1.

Opatření: Informovat obce a regiony prostřednictvím osvěty a příkladů dobré praxe o přínosech virtuální U3V

Plněno průběžně:

MŠMT ve spolupráci s Asociací univerzit 3. věku monitoruje informace o příkladech dobré praxe a přínosech virtuální U3V. O příkladech dobré praxe a přínosech U3V informuje v rámci své činnosti Asociace univerzit 3. věku. Zástupce virtuálních U3V je členem pracovní skupiny Rady vlády pro seniory a stárnutí populace na podporu vzdělávání a dobrovolnictví. Téma podpory on-line vyučování a virtuálních U3V bylo navrženo jako prioritní, které bude řešeno v roce 2015.

2.2. Ministerstvo kultury

Strategický cíl 2: Zvýšit podíl seniorů zapojených do zájmového vzdělávání prostřednictvím U3V a akademie seniorů, a to s ohledem na místní dostupnost

Specifický cíl 1: Rozvíjet U3V a další vzdělávací aktivity pro seniory s důrazem na zajištění dostupnosti i v menších městech a obcích

Opatření: Zpracovat šetření o možnostech rozšíření U3V mimo stávající místa poskytování této formy vzdělávání, zvláště s orientací na využití sítě veřejných knihoven ČR

Splněno.

SKIP zpracoval přehled knihoven pořádajících univerzitu třetího věku, který je průběžně doplňován. Je vytvořena odborná sekce SKIP „60+“, viz <http://www.skipcr.cz/odborne-organy/60>. Národní památkový ústav prostřednictvím územního odborného pracoviště v Telči ve spolupráci s Masarykovou univerzitou a univerzitním centrem v Telči pokračuje v pořádání 6 semestrálních U3V na téma Péče o kulturní dědictví.

Opatření: Podporovat zaměření místních organizací na virtuální U3V a rozvíjet trénování paměti a dalších oblastí neformálního učení seniorů v městských a obecních knihovnách

Splněno.

SKIP zpracoval přehled knihoven poskytujících Virtuální U3V a nabízí zapojení knihoven do U3V primárně v tzv. bílých místech. Je vytvořena odborná Sekce knihovníků trenérů paměti - Trénování paměti probíhá v desítkách knihoven v ČR, viz <http://skip-treneri-pameti.webnode.cz/>

2.3. Ministerstvo vnitra

Strategický cíl 1: Vytvořit funkční systém dalšího vzdělávání, který bude atraktivní pro zaměstnance i zaměstnavatele a bude odpovídat poptávce po pracovní síle

Specifický cíl 2: Formalizovat dobrovolnické aktivity jako jednu z forem celoživotního učení

Opatření: Zakotvit v zákoně o dobrovolnické službě podmínky k získávání certifikátů ověřených pracovních zkušeností získaných v průběhu dobrovolnických činností

Splněno.

Změna gesce (dříve MŠMT). Zákonem č. 86/2014 Sb. ze dne 23. dubna 2014, kterým se změnil zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Strategický cíl 2: Zvýšit podíl seniorů zapojených do zájmového vzdělávání prostřednictvím U3V a akademie seniorů, a to s ohledem na místní dostupnost

Specifický cíl 1: Rozvíjet U3V a další vzdělávací aktivity pro seniory s důrazem na zajištění dostupnosti i v menších městech a obcích

Opatření: Informovat obce a regiony prostřednictvím osvěty a příkladů dobré praxe o přínosech virtuální U3V

Plněno průběžně:

Opatření je plněno prostřednictvím webového portálu Ministerstva vnitra – www.prevencekriminality.cz.

2.4. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Strategický cíl 1: Vytvořit funkční systém dalšího vzdělávání, který bude atraktivní pro zaměstnance i zaměstnavatele a bude odpovídat poptávce po pracovní síle

Specifický cíl 3: Zefektivnit systém dalšího vzdělávání ve vazbě na trh práce a posílit spolupráci a koordinaci za účelem rozvoje konceptu celoživotního učení do všech oblastí společnosti

Opatření: Realizovat projekt na zvýšení zaměstnatelnosti starších pracovníků, v jehož rámci bude pilotně ověřeno sdílené pracovní místo (starší a mladší pracovník sdílí jednu pracovní pozici)

Splněno.

Ministerstvo práce a sociálních věcí v oblasti dalšího vzdělávání ukončilo projekt na zvýšení zaměstnatelnosti starších pracovníků „Pracujme společně“, v jehož rámci se pilotně ověřovalo sdílené pracovní místo (starší a mladší pracovník sdílí jednu

pracovní pozici). Projekt proběhl postupně v jednotlivých regionech, tj. v Ústeckém, Karlovarském a Libereckém kraji. Ve všech třech krajích proběhl ve spolupráci s pobočkami úřadu práce nábor účastníků projektu. Účastníci potom prošli „Vstupním modulem“ a „Individuálním vzděláváním“. Zároveň jim je průběžně poskytována „Podpora při hledání pracovního uplatnění“. K projektu probíhaly kulaté stoly, výstupem byla charakteristika sdíleného pracovního místa a vydefinování přínosů tohoto typu zaměstnávání.

Webová stránka projektu: <http://www.pracujemespolecne.cz/>. Na základě projektu vznikly další projekty na sdílení pracovního místa: „Generační tandem – podpora generační výměny“ a projekt „Sdílení pracovních míst jako forma podpory dalšího vzdělávání a mezigeneračního transferu kompetencí mezi pracovníky“.

Strategický cíl 2: Zvýšit podíl seniorů zapojených do zájmového vzdělávání prostřednictvím U3V a akademie seniorů, a to s ohledem na místní dostupnost
---

Specifický cíl 1: Rozvíjet U3V a další vzdělávací aktivity pro seniory s důrazem na zajištění dostupnosti i v menších městech a obcích

Opatření: Podporovat zaměření místních organizací na virtuální U3V a rozvíjet trénování paměti a dalších oblastí neformálního učení seniorů v městských a obecních knihovnách.

Plněno průběžně:

Ustanovení pracovní skupiny na podporu vzdělávání a dobrovolnictví při Radě vlády pro seniory a stárnutí populace. K hlavním tématům patří: Univerzity třetího věku včetně rozšiřování virtuálních U3V, podpora neformálního vzdělávání seniorů (vedle formálního), rozvoj multifunkčních mezigeneračních center.

3. Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů ve vazbě na systém důchodového pojištění

Hlavní gestoři za plnění jednotlivých opatření v této oblasti jsou: MPO, MMR, MZ, MPSV

Spolupráce: MŠMT, MV, MMR, MD, MF, MZe, MK, MZ, MŽP, MS, MPO, MO, nestátní organizace, zaměstnavatelé, VÚPSV, výzkumné organizace, univerzity, Grantová agentura ČR

3.1. Ministerstvo průmyslu a obchodu

Strategický cíl 2: Prodloužit pracovní kariéru pracovníků a motivovat je k odkladu odchodu do důchodu skrze úpravy legislativních podmínek a akcentování konceptu Age Managementu na pracovištích a bojovat proti výskytu věkové diskriminace

Specifický cíl 1: Podpořit samostatné podnikání starších pracovníků a poskytnout jim potřebnou pomoc a podporu.

Opatření: Realizovat kampaň směrem k veřejnosti za účelem zvýšení informací o možnostech a výhodách i úskalích vlastního podnikání a informování veřejnosti o oblastech s výhledově úspěšným podnikáním

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Každoročně monitorovat počet podpořených i nepodpořených osob 50 a více let, které zahájily a které ukončily vlastní podnikání a vyhodnocovat úspěšnost a neúspěšnost navrácení se na trh práce s ohledem na srovnání s dalšími státy

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

3.2. Ministerstvo pro místní rozvoj

Strategický cíl 2: Prodloužit pracovní kariéru pracovníků a motivovat je k odkladu odchodu do důchodu skrze úpravy legislativních podmínek a akcentování konceptu Age Managementu na pracovištích a bojovat proti výskytu věkové diskriminace

Specifický cíl 1: Podpořit samostatné podnikání starších pracovníků a poskytnout jim potřebnou pomoc a podporu.

Opatření: Realizovat kampaň směrem k veřejnosti za účelem zvýšení informací o možnostech a výhodách i úskalích vlastního podnikání a informování veřejnosti o oblastech s výhledově úspěšným podnikáním

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

3.3. Ministerstvo zdravotnictví

Strategický cíl 2: Prodloužit pracovní kariéru pracovníků a motivovat je k odkladu odchodu do důchodu skrze úpravy legislativních podmínek a akcentování konceptu Age Managementu na pracovištích a bojovat proti výskytu věkové diskriminace

Specifický cíl 4: Zvýšit dostupnost kvalitativních a kvantitativních dat o možnostech Age Managementu a jeho využití, na jejichž základě dojde k rozvoji Age Managementu v České republice

Opatření: Provést výzkum dopadů zavedení změn v ergonomii práce a pracovních podmínkách na zdravotní stav zaměstnanců

Nesplněno, nebylo finanční krytí.

Úkol je ve spolupráci s gestorem MPSV.

Specifický cíl 8: Zdůraznit nástroje Age Managementu v oblasti pracovněprávní legislativy, ochrany zdraví při práci a důchodové reformy za účelem podpoření zaměstnavatelů včetně institucí státní správy v zavádění konceptu Age Managementu

Opatření: Vytvořit konkrétní návrhy na změnu legislativy za účelem akcentování vybraných nástrojů Age Managementu (např. sdílená pracovní místa, flexibilní formy práce) v zákoníku práce, zákonu o zaměstnanosti, důchodové a sociální legislativě a v dalších právních předpisech se zvláštním důrazem na následující:

- zvážit možnosti zavedení flexibilního odchodu do starobního důchodu,
- zavést finanční motivaci pro zaměstnavatele podporující rozvoj flexibilních forem práce s ohledem na potřeby starších pracovníků i absolventů,
- definovat v zákoníku práce nové flexibilní formy práce a podmínky pro jejich aplikaci, které pomohou zaměstnavatelům v jejich využívání,
- revidovat oblast BOZP s ohledem na stárnutí zaměstnanců (nezbytnost zavedení ergonomických opatření)

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Specifický cíl 9: Zvýšit znalosti o Age Managementu především u lékařů pracujících v oblasti pracovně-lékařské péče a ochrany zdraví při práci.

Opatření: Realizace školení zaměřených na seznámení se s Indexem pracovní schopnosti a jeho používání ve vyšetřovacím schématu zdravotních prohlídek a jeho využití v oblasti ochrany zdraví při práci zejména věkové kategorie 50+

Nesplněno, opatření je přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

3.4. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Strategický cíl 1: Zajistit kvalitní informovanost veřejnosti o důchodové reformě a možnostech pracovní činnosti v kombinaci s dávkou v důchodovém systému

Specifický cíl 1: Revidovat systém důchodového pojištění za účelem zvýšení motivace osob v předdůchodovém věku k delšímu setrvání na trhu práce, a to s ohledem na pojistně-matematickou neutrálnost a vyváženost systému pro průměrného pojistěnce a s ohledem na všechny způsoby odchodu do důchodu

Opatření: Provést analýzu nastavení systému s ohledem na časování a způsob odchodu do důchodu

Splněno.

Byla vydána publikace (v elektronické podobě na internetových stránkách MPSV): „Pojistně matematická zpráva o důchodovém pojištění 2014“, která, se podrobně v kapitole „Analýza efektivního věku odchodu do starobního důchodu a nastavení koeficientů pro úpravu předčasných a odložených starobních důchodů“ věnuje problematice nastavení důchodového systému s ohledem na časování a způsob odchodu do důchodu. http://www.mpsv.cz/files/clanky/20304/PMZ_2014_final.pdf

Opatření: Na základě provedené analýzy navrhnout opatření, která budou reflektovat výsledky testování a diskutovat o možnostech jejich realizace

Splněno částečně.

Formulací návrhů změn v důchodovém systému je v rámci svého mandátu pověřena Odborná komise pro důchodovou reformu. Následně by došlo k návrhu opatření.

Strategický cíl 2: Prodloužit pracovní kariéru pracovníků a motivovat je k odkladu odchodu do důchodu skrze úpravy legislativních podmínek a akcentování konceptu Age Managementu na pracovištích a bojovat proti výskytu věkové diskriminace

Specifický cíl 1: Podpořit samostatné podnikání starších pracovníků a poskytnout jim potřebnou pomoc a podporu.

Opatření: Realizovat kampaň směrem k veřejnosti za účelem zvýšení informací o možnostech a výhodách i úskalích vlastního podnikání a informování veřejnosti o oblastech s výhledově úspěšným podnikáním

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu. *Zájemci o zahájení samostatné výdělečné činnosti jsou v případě zájmu informováni v rámci poradenských aktivit ÚP ČR.*

Opatření: Každoročně monitorovat počet podpořených i nepodpořených osob 50 a více let, které zahájily a které ukončily vlastní podnikání a vyhodnocovat úspěšnost a neúspěšnost návratu se na trh práce s ohledem na srovnání s dalšími státy

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu. *ČR není aktuálně z technických důvodů schopen monitorovat toto opatření. Má k dispozici pouze tyto údaje:*

Počet UoZ (bez rozlišení věku), kteří v roce 2014 přišli do evidence ÚP ČR z výkonu OSVČ – celkem 45 761.

Počet UoZ do 50 let, kteří byli v roce 2014 podpořeni nástrojem SÚP-SVČ – celkem 279.

Specifický cíl 3: Podpora flexibility trhu práce při zaměstnávání starších pracovníků a seniorů

Opatření: Propagace příkladů dobré praxe flexibilního přístupu zaměstnavatelů k zaměstnávání starších pracovníků a seniorů.

Plněno průběžně.

ÚP ČR pravidelně vydává tiskové zprávy, ve kterých informuje o svých aktivitách a zkušenostech i z oblasti zaměstnávání starších pracovníků a seniorů, spolupracuje rovněž s medií v regionech, čímž se podílí na tvorbě regionálních tiskových zpráv. Často využívá konkrétní příklady z praxe vč. vyjádření spokojených uchazečů o zaměstnání. Pracoviště ÚP ČR shromažďují informace o zaměstnavatelích, kteří se nebrání přijetí starších pracovníků a seniorů do svých řad.

Specifický cíl 4: Zvýšit dostupnost kvalitativních a kvantitativních dat o možnostech Age Managementu a jeho využití, na jejichž základě dojde k rozvoji Age Managementu v České republice

Opatření: Využití nekomerční licence Work Ability Index pro výzkum

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Realizovat výzkumný záměr na sběr a analýzu příkladů dobré praxe v oblasti Age Managementu

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Provést výzkum dopadů zavedení změn v ergonomii práce a pracovních podmínkách na zdravotní stav zaměstnanců

Nesplněno. Nebylo finanční krytí.

Opatření: Zapojení se do mezinárodních projektů za účelem přenosu dobré praxe a šíření Age Managementu v ČR

Splněno.

MPSV bylo prostřednictvím odboru řízení pomoci z ESF členem mezinárodní sítě „Age nad Career“, která se zaměřovala na problematiku Age Managementu, jako na komplexní způsob uvažování o zaměstnancích a kariéře. V rámci činnosti sítě byly shromážděny příklady dobré praxe k jednotlivým tématům vztahujícím se k Age Managementu - flexibilních forem práce, work-life balance, HR, rekvalifikace, podpora podnikání aj. v podnicích. Výstupy ze seminářů, přehled příkladů dobré praxe s možností vyhledávání dle tématu i další výstupy sítě jsou k dispozici na webových stránkách sítě: <http://www.careerandage.eu/site/home/home/1/5/home.htm> Činnost sítě byla v souladu s uděleným grantem EK ukončena v březnu 2015. Jednotlivé výstupy sítě a zkušenosti členů budou využity v Operačním programu Zaměstnanost, v rámci kterého bude vyhlášena výzva na podporu zavádění Age Managementu v podnicích.

Specifický cíl 5: Nastavení spolupráce mezi klíčovými aktéry na trhu práce za účelem podpoření rozvoje Age Managementu u českých zaměstnavatelů a vyhodnocení výsledků činnosti vzešlé z této spolupráce

Opatření: Plnění plánu činností expertního týmu na základě schváleného usnesení vládou ČR

Splněno částečně.

Zřízení Ad hoc Pracovní skupina pro Age management. V důsledku organizačních změn na MPSV došlo k změnám v činnosti Rady vlády a ustanovení nové PS na podporu zaměstnávání starších osob. K ustanovení došlo na 22. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace v říjnu 2014. PS je zaměřena na mezigenerační soužití, zaměstnavatele a zaměstnávání lidí 50+ (zdraví a postavení lidí 50+ na trhu práce, věková diverzita a opatření proti věkové diskriminaci na pracovišti, udržení zaměstnanosti starších lidí a možnosti uplatnění starších osob v předdůchodovém věku, celoživotní vzdělávání a propojenost na trh práce, sociální postavení neformálně pečujících osob a jejich možnosti vstupu na trh práce. Pracovní skupina je složena se zástupců MPSV, GŘ ÚP, APSS ČR, ČMKOS, Byznys pro společnost, Život 90, AIVD ČR, MŠMT, SPD ČR, neziskové organizace Centrum ALMA. 1. jednání PS proběhlo v únoru 2015. Hlavním cílem PS je podporovat plnění opatření Národního akčního plánu v oblasti Zaměstnávání starších osob.

Specifický cíl 7: Podpořit zavádění konceptu Age Managementu na Úřadě práce ČR

Opatření: Školení vedoucích pracovníků úřadů práce a poradců pro práci s věkově staršími uchazeči o zaměstnání a zaměstnavateli pro vytvoření věkově příznivé atmosféry

Splněno.

V rámci projektu Systém efektivního řízení lidských zdrojů Úřadu práce ČR byl připraven 1 denní prezenční kurz „Age Management“, který byl v letošním roce již realizován ve 4 běžích, a další jsou naplánovány. Kurz bude zařazen do systému vzdělávání i po skončení projektu pro vybrané cílové skupiny. Cílem kurzu je seznámit účastníky se základy Age Managementu a jeho uplatněním v poradenské praxi tak, aby získané poznatky napomohly zvýšit efektivitu poradenských programů i individuálního poradenství. Účastníci budou znát jednotlivé faktory pracovní schopnosti a možnosti jejich podpory, jak pro využití na individuální úrovni, tak i v rámci aktivit, které jsou realizovány pro nezaměstnané klienty.

Opatření: Pravidelně vyhodnocovat realizované projekty na podporu rozvoje Age Managementu na Úřadě práce ČR a realizovat kroky vedoucí k přenosu zkušeností a případné aplikace do praxe

Plněno průběžně.

Úřad práce ČR podporuje zaměstnávání lidí v předdůchodovém věku prostřednictvím klasických nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Jedná se například o rekvalifikace, podporu veřejně prospěšných prací, individuální poradenství nebo příspěvky na zřízení a provoz společensky účelných pracovních míst (SÚPM). Zejména posledně jmenovaný nástroj sklízí velké úspěchy. Mimo jiné i proto, že se měsíční příspěvek pro zaměstnavatele, který přijme uchazeče ve věku nad 55 let, může vyšplhat až na

24 tisíc. Kč. Stejně jako v případě nezaměstnaných do 30 let (u ostatních uchazečů o zaměstnání je to max. 15 tis. Kč).

ÚP ČR také realizuje po celé republice řadu regionálních individuálních projektů (RIP) financovaných z národních i evropských peněz. V současném programovém období prostřednictvím svých krajských poboček realizuje celkem 10 regionálních individuálních projektů (dále jen RIP) na podporu zaměstnatelnosti uchazečů o zaměstnání starší věkové kategorie z oblastí podpory 2.1. Celkové finanční prostředky: 300 040 188,- Kč; Plán podpořených osob: 3 301; Plán umístěných osob do zaměstnání: 981.

3 RIP „Generační tandem – podpora generační výměny“, zaměřené na zajištění generační výměny a podpory mezigenerační solidarity na trhu práce prostřednictvím udržení v zaměstnání pracovníků v předdůchodovém věku a posílení souladu mezi kvalifikační nabídkou a poptávkou na trhu práce u osob na trh práce vstupujících. Projekty podpoří přenos pracovních zkušeností na osoby vstupující na trh práce a to bez předchozích pracovních zkušeností. Současně si projekty také slibují podporu delší zaměstnatelnosti starších osob v předdůchodovém věku, kdy dochází ke snížení produktivity nebo aktivity v rámci pracovní činnosti. Projekty „Generační tandem – podpora generační výměny“ jsou realizovány v období od 1. 4. 2014 do 31. 10. 2015, a to v Karlovarském kraji, ve Středočeském kraji a v Olomouckém kraji. Celkem by měly tyto projekty podpořit minimálně 110 osob v předdůchodovém věku. Rozpočet těchto 3 RIP je 65 721 050,-Kč.

Projekt zavádění Age Managementu v podmínkách ČR je ve fázi pilotního odzkoušení výsledků a jejich diseminace, spolupráce ÚP ČR – JMK v partnerské síti.

Opatření: Pilotně ověřit a v případě pozitivních výsledků zařadit koncept Age Managementu jako modulu poradenských programů pro cílovou skupinu_50 a více let

Plněno průběžně.

ÚP ČR v současném programovém období prostřednictvím svých krajských poboček realizuje celkem 10 RIP na podporu zaměstnatelnosti uchazečů o zaměstnání starší věkové kategorie z oblastí podpory 2.1. Projekty obsahují v rámci svých klíčových aktivit – **motivační, poradenské a vzdělávací aktivity**, které povedou ke zvýšení celkové vzdělanosti, získané v rámci praxe a školení, posílí šance umístění klienta na vhodném pracovním místě.

Zavádění Age Managementu v ČR /analýza nástrojů, metod a postupů v oblasti Age Managementu v ČR i EU/

Byly vyvinuty 3 moduly vzdělávacích aktivit pro různé skupiny, realizováno pilotní ověření vyvinutých vzdělávacích, kterého se zúčastní 202 osob, bude provedeno pilotní testování WAI u 144 osob a provedeno statistické vyhodnocení, které bude podkladem pro iniciaci možných změn v oblasti pracovní lékařské péče – ÚP ČR, KrP JMK partnerem. V současné době je prováděno vyhodnocování pilotního ověření.

Projekt OP LZZ „Implementace Age Managementu v ČR, č. CZ.1.04/5.1.01/B2.00012, realizátor AIVDČR, o. s., partner projektu ÚP ČR, krajská pobočka Brno.

Vývoj a realizace nově vyvinutého vzdělávacího programu „Age Management a podpora pracovní schopnosti“, celkový počet proškolených osob: 59

Specifický cíl 8: Zdůraznit nástroje Age Managementu v oblasti pracovněprávní legislativy, ochrany zdraví při práci a důchodové reformy za účelem podpoření zaměstnavatelů včetně institucí státní správy v zavádění konceptu Age Managementu

Opatření: Vytvořit konkrétní návrhy na změnu legislativy za účelem akcentování vybraných nástrojů Age Managementu (např. sdílená pracovní místa, flexibilní formy práce) v zákoníku práce, zákonu o zaměstnanosti, důchodové a sociální legislativě a v dalších právních předpisech se zvláštním důrazem na: zvážit možnosti zavedení flexibilního odchodu do starobního důchodu, zavést finanční motivaci pro zaměstnavatele podporující rozvoj flexibilních forem práce s ohledem na potřeby starších pracovníků i absolventů, definovat v zákoníku práce nové flexibilní formy práce a podmínky pro jejich aplikaci, které pomohou zaměstnavatelům v jejich využívání, revidovat oblast BOZP s ohledem na stárnutí zaměstnanců (nezbytnost zavedení ergonomických opatření)

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Specifický cíl 9: Zvýšit znalosti o Age Managementu především u lékařů pracujících v oblasti pracovně-lékařské péče a ochrany zdraví při práci.

Opatření: Realizace školení zaměřených na seznámení se s Indexem pracovní schopnosti a jeho používání ve vyšetřovacím schématu zdravotních prohlídek a jeho využití v oblasti ochrany zdraví při práci zejména věkové kategorie 50+

Opatření je v gesci Ministerstva zdravotnictví – zde není plněno.

MPSV, které je spolupracujícím rezortem, nicméně realizuje určité aktivity tímto směrem. Jedná se o vývoj a realizaci nově vyvinutého vzdělávacího programu „Aplikace Work Ability Index“, celkový počet proškolených osob: 23. Úřad práce ÚP ČR, krajská pobočka Brno je partnerem projektu OP LZZ „Implementace Age Managementu v ČR, č. CZ.1.04/5.1.01/B2.00012, realizátor AIVD ČR, o. s.

4. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

Hlavní gestoři za plnění jednotlivých opatření v této oblasti jsou: MŠMT, MK, MPSV, přesun gesce na MV, ostatní rezorty, Rada vlády pro seniory a stárnutí populace

Spolupráce: obce a kraje, základní a střední školy, další školská zařízení, nestátní neziskové organizace, knihovny, výzkumné instituce, Rada vlády pro NNO, veřejnoprávní sdělovací prostředky, knihovny, místní a krajské samosprávy, Rada vlády pro seniory a stárnutí populace.

4.1. Ministerstvo vnitra

Strategický cíl 1: Posilování stabilních mezigeneračních vztahů a spolupráce v rodině, komunitě i na celospolečenské úrovni
--

Specifický cíl 1: Posilování kvality sdělovacích prostředků s ohledem na profesionalitu, osobní zodpovědnost a serióznost

Opatření: Vytvářet prostor pro veřejnou diskuzi zaměřenou na destigmatizaci seniorů, proces stárnutí a postavení seniorů ve společnosti, detabuizaci smrti, šíření příkladů dobré praxe mezigenerační spolupráce aj.

Plněno průběžně.

Pracovníci oddělení tisku a prevence Policejního prezidia ČR se aktivně zapojují do veřejných diskuzí rezortních i mimorezortních subjektů, navštěvují jako odborníci panelové diskuse k tématům prevence kriminality apod.

Strategický cíl 2: Podpořit zapojení seniorů do dobrovolnické činnosti a překonání mýtu, že senioři mohou být pouze „příjemci“ dobrovolných aktivit

Specifický cíl 1: Rozvoj dobrovolnictví na základě schválení nového zákona o dobrovolnictví a podpory dobrovolných činností

Splněno.

Věcný záměr zákona o dobrovolnictví byl poslán do mezirezortního připomínkového řízení v březnu 2015.

4.2. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Strategický cíl 1: Posilování stabilních mezigeneračních vztahů a spolupráce v rodině, komunitě i na celospolečenské úrovni
--

Specifický cíl 1: Posilování kvality sdělovacích prostředků s ohledem na profesionalitu, osobní zodpovědnost a serióznost

Opatření: Vytvářet prostor pro veřejnou diskuzi zaměřenou na destigmatizaci seniorů, proces stárnutí a postavení seniorů ve společnosti, detabuizaci smrti, šíření příkladů dobré praxe mezigenerační spolupráce aj.

Plněno průběžně.

NIDV realizuje formou kulatých stolů, spolupráce, případně síťování škol s NNO, výměna zkušeností a příkladů dobré praxe. --- Národní ústav pro vzdělávání vytvořil ve spolupráci se středními školami 5 programů "SENIOR", jejichž cílem je navodit mezigenerační dialog.

Specifický cíl 2: Zvyšovat úctu ke stáří, dialog a spolupráci mezi studenty a seniory na základních a středních školách

Opatření: Motivovat mateřské, základní a střední školy a knihovny ke každoročnímu otevření jednoho dne seniorům (např. 29. dubna – Evropský den solidarity mezi generacemi)

Splněno částečně.

V rámci plánu činnosti pracovní skupiny Rady vlády pro seniory a stárnutí populace na podporu vzdělávání a dobrovolnictví bylo navrženo, že MŠMT vytvoří doporučení pro ZŠ a SŠ, jak prostřednictvím stávající sítě a možností ZŠ a SŠ podpořit oblast stárnutí (den seniorů, soutěže, udělování záštít, mezigenerační učení, besedy apod.)

Opatření: Vyhlášovat umělecké a literární soutěže pro základní a střední školy, základní umělecké školy, střediska volného času, dětské domovy a další instituce a organizace na témata spojená se stářím a mezigeneračním dialogem

Plněno průběžně.

Opatření: Podpořit realizaci projektů na poskytování kurzů počítačové gramotnosti poskytnuté seniorům žáky základních a středních škol a prostřednictvím knihoven

Plněno průběžně.

Opatření: Při zvyšování úcty ke stáří, dialogu a spolupráce mezi generacemi zohledňovat při realizaci jednotlivých aktivit znevýhodněné a zranitelné skupiny seniorů (např. oběti totalitních režimů, osamocených seniorů aj.)

Plněno průběžně.

Národní ústav pro vzdělávání vytvořil ve spolupráci se středními školami 5 programů "SENIOR", jejichž cílem je navodit mezigenerační dialog.

Specifický cíl 3: Rozvíjet podmínky pro mezigenerační setkávání a spolupráci

Opatření: Podpořit rozvoj multigeneračních center poskytujících zázemí pro setkávání napříč věkovými a sociálními skupinami, které zprostředkovávají vzdělávací, zájmové a další aktivity a služby

Splněno částečně.

V rámci plánu činnosti pracovní skupiny Rady vlády pro seniory a stárnutí populace na podporu dobrovolnictví a vzdělávání bylo navrženo, že téma mezigenerační spolupráce bude jedním z hlavních okruhů pro rok 2015. Prostřednictvím dotačních programů podporuje odbor pro mládež NNO, které v rámci svých aktivit podporují mezigenerační vztahy. Například školská zařízení pro zájmové vzdělávání - školní družiny (ŠD) a střediska volného času (SVČ) pořádají různé akce v oblasti

smysluplného využití volného času, na nichž dochází k mezigenerační spolupráci. Stejně tak informační centra pro mládež (ICM). Jedná se o společné akce dětí, rodičů, prarodičů i široké veřejnosti, ať příležitostného či pravidelného charakteru.

Strategický cíl 2: Podpořit zapojení seniorů do dobrovolnické činnosti a překonání mýtu, že senioři mohou být pouze „příjemci“ dobrovolných aktivit

Specifický cíl 1: Rozvoj dobrovolnictví na základě schválení nového zákona o dobrovolnictví a podpory dobrovolných činností

Opatření: V nové legislativní úpravě o dobrovolnické službě jasně definovat a uzákonit benefity pro dobrovolnickou činnost

Nesplněno, změna gesce a opatření přehodnocena v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: V rámci nového zákona o dobrovolnické službě realizovat výzkumný projekt na zjištění návratnosti investic do aktivního zapojení osob starších 50 a více let a seniorů do dobrovolné činnosti

Nesplněno, změna gesce a opatření přehodnocena v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Vytvářet podmínky a podpořit realizaci projektů na dobrovolnictví seniorů ve veřejných službách a institucích, jako například ve školství (pěší doprovod dětí do škol, hlídání přechodů před školami, doučování, smysluplné využití volného času dětí), v knihovnách, v nemocnicích nebo v sociálních a zdravotních službách (domovy pro seniory, aj.)

Nesplněno, změna gesce a opatření přehodnocena v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

MŠMT nemůže garantovat naplňování výše uvedených opatření, neboť zákon o dobrovolnické službě byl v roce 2013 převeden do gesce odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra. Odbor pro mládež MŠMT zastřešuje pouze dobrovolnictví mladých lidí.

4.3. Ministerstvo kultury

Strategický cíl 1: Posilování stabilních mezigeneračních vztahů a spolupráce v rodině, komunitě i na celospolečenské úrovni

Specifický cíl 1: Posilování kvality sdělovacích prostředků s ohledem na profesionalitu, osobní zodpovědnost a serióznost

Opatření: Uspořádat informační semináře pro novináře a další mediální aktéry za účelem zvýšení mediální kultury o postavení seniorů ve společnosti

Plněno průběžně.

Informování veřejnosti průběžně realizováno. V rámci tiskových zpráv k celostátním aktivitám (Březen měsíc čtenářů, Týden knihoven) knihovny informují o svých aktivitách pro seniory.

Opatření: Pravidelně revidovat etické kodexy veřejnoprávních sdělovacích prostředků a vydávat doporučení pro etické postupy při informování veřejnosti o stáří, stárnutí, seniorech a mezigeneračních otázkách

Nesplněno, opatření zrušeno v rámci aktualizace Národního akčního plánu .

MK nemá pravomoc zasahovat do obsahu etických kodexů, resp. ukládat veřejnoprávním médiím, aby své kodexy pravidelně revidovaly; nevydává ani etické postupy při informování veřejnosti o stáří, stárnutí, seniorech a mezigeneračních otázkách.

- *Kodex České televize např. stanoví, že aktuálně publicistické pořady se mimo jiné zabývají otázkami seniorů.*
- *Kodex Českého rozhlasu v čl. 2. 4. stanoví povinnost věnovat se mimo jiné také tématům a žánrům přihlížejícím k potřebám a zájmům seniorů.*
- *Kodexy ČRo a ČT jsou pravidelně revidovány vedením ČRo a ČT, profesními organizacemi a odbory.*

Opatření: Vytvářet prostor pro veřejnou diskuzi zaměřenou na destigmatizaci seniorů, proces stárnutí a postavení seniorů ve společnosti, detabuizaci smrti, šíření příkladů dobré praxe mezigenerační spolupráce aj.

Plněno průběžně.

Organizace mezigeneračních projektů v knihovnách. SKIP je partnerem dvouletého projektu KZPS a Unie zaměstnavatelských svazů – „Bipartitní dialog II - Společným postupem sociálních partnerů k přípravě odvětví na změny důchodového systému“.

Odbor umění, literatury a knihoven, oddělení umění poskytuje dotace na projekty v oblasti profesionálního umění, některé z dotovaných projektů přispívají k plnění cílů Národního akčního plánu .

Činnost příspěvkových organizací MK

- *Institut umění – Divadelní ústav - realizace projektu „Kytice“. Do inscenace jsou zapojeny tři generace tanečníků, od studentů konzervatoře až po „taneční seniory“. Na představení navazuje diskuse a seminář k tématu mezigeneračního dialogu, včetně možnosti uplatnění nejstarší generace tanečních umělců.*
- *Příspěvkové organizace MK v gesci odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií (dále jen OMG) jsou prostorem mezigeneračního setkávání a místem dalších aktivit spojených se seniory. Především zaměstnávají seniory, kteří se o své zkušenosti dělí s mladšími spolupracovníky a aktivně se podílí na odborných výstupech muzeí a jejich prezentaci. Senioři se také velmi významně podílejí na chodu muzeí a galerií jako dobrovolníci nebo v rámci společností přátel muzeí a galerií (např. Společnost přátel Uměleckoprůmyslového musea je tvořena z 95 % seniory) a tvoří velkou část návštěvníků.*
- *PO v gesci OMG realizují řadu odborných seminářů a aktivit přímo nebo nepřímo cílených na seniory. Např. Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou v roce 2013 spustilo projekt „Povím Ti to korálky“, který spojuje domov pro seniory v Liberci s žáky základní školy Liberecká v Jablonci nad Nisou.*
- *Památník Lidice pak pořádá besedy, programy pro seniory, výstavy, výtvarné dílny (Pietní vzpomínky ve 3 památnících, Silver A v paměti 3 generací,*

výstava „Život v přírodě očima seniorů, oslava MDŽ, vánoční besídka, Lidické zimní večery, Ležácké podvečery a další).

- Moravské zemské muzeum již dva roky po sobě uskutečnilo Den seniorů při příležitosti Mezinárodního dne seniorů (1. října), připravuje se i pro letošní rok. Tento trend bude rozvíjen i do budoucna.
- Národní ústav lidové kultury ve Strážnici - příkladem napomáhání detabuizaci smrti mohou být i kulturní akce. V areálu Muzea vesnice jihovýchodní Moravy, který je součástí NÚLK, je jeden z prohlídkových okruhů Muzea vesnice jihovýchodní Moravy s názvem „Život lidský“, který je zaměřený na důležité okamžiky v lidském životě, mezi něž patří i smrt.

Dotační program Podpora regionálních kulturních tradic - v roce 2014 poskytnuta celková částka dotace ve výši 882 000 Kč, určená k podpoře projektů u příležitosti výročí narození žijících osobností - seniorů.

Dotační program „Podpora neprofesionálních uměleckých aktivit“ – v roce 2014 na aktivity určené seniorům poskytnuta dotace ve výši 397 000 Kč, udělování cen MK v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit.

Specifický cíl 2: Zvyšovat úctu ke stáří, dialog a spolupráci mezi studenty a seniory na základních a středních školách

Opatření: Motivovat mateřské, základní a střední školy a knihovny ke každoročnímu otevření jednoho dne seniorům (např. 29. dubna – Evropský den solidarity mezi generacemi)

Plněno průběžně.

V rámci Týdne knihoven, který organizuje již cca 20 let SKIP, je jeden den věnován akcím pro seniory v knihovnách. Knihovny poskytují všechny své služby seniorům v rámci standardní činnosti (provozní doby), senioři představují podstatnou část uživatelů.

Opatření: Podpořit realizaci projektů na poskytování kurzů počítačové gramotnosti poskytnuté seniorům žáky základních a středních škol a prostřednictvím knihoven

Plněno průběžně.

V roce 2013 celkem 159 knihoven poskytovalo školení v oblasti počítačové gramotnosti. Celkem bylo uspořádáno 2 601 kurzů, které byly v podstatné míře zaměřeny na výuku ICT pro seniory. Statistické vyhodnocení za rok 2014 zatím nemá MK k dispozici.

Specifický cíl 3: Rozvíjet podmínky pro mezigenerační setkávání a spolupráci

Opatření: Podpořit rozvoj multigeneračních center poskytujících zázemí pro setkávání napříč věkovými a sociálními skupinami, které zprostředkovávají vzdělávací, zájmové a další aktivity a služby

Plněno průběžně.

Knihovny jsou multigeneračními centry, řada z nich však má zcela nevyhovující prostory pro setkávání celé komunity, což je ale problematika k řešení místními a krajskými samosprávami. Příspěvkové organizace MK jsou motivovány k poskytování slev ze vstupného. Přehled o slevách je aktualizován dvakrát ročně

a aktualizace je zveřejněna na <http://www.mkcr.cz/cz/povinne-zverejnovane-informace/slevy-pro-senior-y-452/>.

MK každoročně finančně podporuje projekty městských i krajských knihoven, jejichž obsahem jsou kulturní i vzdělávací aktivity pro seniory.

Oblast amatérského divadla - účast seniorů, v čele řady amatérských souborů stojí dlouholetí zkušení senioři, kteří působí nejen jako vedoucí souborů, ale současně i jako aktivní herci.

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu zařazuje seniory do celé struktury své nabídky v oblasti neprofesionálního umění. Jako příklad lze uvést celostátní přehlídku seniorského divadla, která se konala v listopadu 2014 v Miletíně. Příspěvková organizace MK, Národní ústav lidové kultury ve Strážnici (dále jen NÚLK) - podpora dostupnosti kulturních akcí i památek je v NÚLK zajištěna sníženým vstupným pro seniory a bezbariérovým přístupem do festivalového areálu i Muzea vesnice jihovýchodní Moravy. V pořádaných programech NÚLK nezapomíná ani na problematiku mezigeneračních vztahů, snaží se o výchovu dětí a mládeže, ale i ostatních vrstev obyvatelstva, k úctě ke stáří a rodině.

Opatření: V návaznosti na doporučení Rady vlády pro seniory a stárnutí populace a za pomoci participujících subjektů připravit metodiku pro práci městských a obecních knihoven zaměřenou na posilování sociálních vazeb a snášenlivost v místní komunitě a na rozvíjení mezigeneračního dialogu dětí, mládeže a seniorů. Doplnit vzdělávání knihovníků o příslušnou oblast.

Splněno částečně.

Připravuje se, metodiku zpracuje SKIP v roce 2015.

4.4. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Strategický cíl 1: Posilování stabilních mezigeneračních vztahů a spolupráce v rodině, komunitě i na celospolečenské úrovni

Specifický cíl 1: Posilování kvality sdělovacích prostředků s ohledem na profesionalitu, osobní zodpovědnost a serióznost

Opatření: Zvyšování povědomí veřejnosti o potenciálu a přínosech starších pracovníků a seniorů pro společnost

Plněno průběžně.

Tiskové zprávy, aktivní účast a prezentace zástupců MPSV na konferencích, seminářích.

Opatření: Uspořádat informační semináře pro novináře a další mediální aktéry za účelem zvýšení mediální kultury o postavení seniorů ve společnosti

Nesplněno, opatření zrušeno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Pravidelně revidovat etické kodexy veřejnoprávních sdělovacích prostředků a vydávat doporučení pro etické postupy při informování veřejnosti o stáří, stárnutí, seniorech a mezigeneračních otázkách

Nesplněno, opatření zrušeno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.
Ministerstvo nemá pravomoc revidovat etické kodexy veřejnoprávních médií.

Opatření: Vytvářet prostor pro veřejnou diskuzi zaměřenou na destigmatizaci seniorů, proces stárnutí a postavení seniorů ve společnosti, detabuizaci smrti, šíření příkladů dobré praxe mezigenerační spolupráce aj.

Plněno průběžně.

Podpora mezigeneračních vztahů a veřejné diskuse zaměřující se na problematiku stárnutí, postavení seniorů ve společnosti či rodině a zohlednění jejich potřeb na lokální úrovni je částečně řešena v rámci dotačního řízení MPSV „Rodina a ochrana práv dětí“. V roce 2014 byla v rámci dotačního programu rozdělena částka přibližně 96,5 mil. Kč.

Daná problematika je rovněž řešena v rámci soutěže „Obec přátelská rodině“, kterou každoročně vyhlašuje MPSV a Stálá komise pro rodinu a rovné příležitosti PSP ČR ve spolupráci s Asociací center pro rodinu a Sítí mateřských center. Hlavním cílem soutěže je podpora realizace prorodinných opatření a aktivit v českých obcích, které pomáhají vytvářet prorodinnou atmosféru na místní úrovni. Obce předkládají do soutěže své plány rozvoje rodinné politiky včetně opatření na podporu seniorů v dané lokalitě. V roce 2014 bylo obcím s nejlepším zpracováním rodinné politiky vyplaceno 6 mil. Kč.

V rámci projektů financovaných z ESF v OP LZZ 2007-2013 bylo zohledněno i téma mezigenerační spolupráce. Příkladem je projekt Trojlístek, který se na základě rakouské praxe zaměřil na zprostředkování kontaktů mezi náhradními babičkami a rodinami s dětmi. Náhradní babičky měly možnost rozšířit si své dovednosti a sociální kontakty.

Specifický cíl 2: Zvyšovat úctu ke stáří, dialog a spolupráci mezi studenty a seniory na základních a středních školách

Opatření: Při zvyšování úcty ke stáří, dialogu a spolupráce mezi generacemi zohledňovat při realizaci jednotlivých aktivit znevýhodněné a zranitelné skupiny seniorů (např. oběti totalitních režimů, osamocených seniorů aj.)

Plněno průběžně.

Spolupráce s neziskovým sektorem s cílem podporovat jejich aktivity směřující ke zvyšování úcty ke stáří a mezigeneračnímu dialogu. Odborní pracovníci MPSV se aktivně účastní kulatých stolů, konferencí a workshopů.

Opatření: Pravidelně revidovat etické kodexy veřejnoprávních sdělovacích prostředků a vydávat doporučení pro etické postupy při referování o stáří, stárnutí, seniorech a mezigeneračních otázkách

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Specifický cíl 3: Rozvíjet podmínky pro mezigenerační setkávání a spolupráci

Opatření: Podpořit rozvoj multigeneračních center poskytujících zázemí pro setkávání napříč věkovými a sociálními skupinami, které zprostředkovávají vzdělávací, zájmové a další aktivity a služby

Plněno průběžně.

Podpora rodinných center umožňující setkávání napříč věkovými a sociálními skupinami je částečně řešena v rámci dotačního řízení MPSV „Rodina a ochrana práv dětí“ (viz Specifický cíl 1). Daná problematika je rovněž řešena v rámci soutěže „Obec přátelská rodině“ (viz Specifický cíl 1).

Na 22. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace v říjnu 2014 byla zřízena pracovní skupina Rady pro vzdělávání a dobrovolnictví, jejíž jedním z témat je problematika multigeneračních center a možnosti jejich podpory.

Opatření: Při Radě vlády pro seniory a stárnutí populace vytvořit pracovní skupinu za účelem vytvoření doporučení obcím pro rozvoj mezigeneračních vztahů a spolupráce

Splněno.

Při Radě vlády pro seniory a stárnutí populace byla v červnu 2014 zřízena PS na podporu vzdělávání a dobrovolnictví, která byla představena v červnu 2014 na 21. zasedání Rady. K jejímu ustanovení došlo v říjnu 2014, na 22. zasedání Rady. Činnost pracovní skupiny bude navazovat na obsah aktualizovaného Národního akčního plánu. K hlavním tématům v oblasti rozvoje mezigeneračních vztahů patří:

- *Využití vzdělávacího systému (sítě ZŠ, SŠ) - vytvořit doporučení MŠMT pro ZŠ a SŠ, jak prostřednictvím stávající sítě a možností ZŠ a SŠ podpořit oblast stárnutí.*
- *Dobrovolnictví - vytvořit doporučení k zapojování seniorů v rámci aktivit mládeže, využití programu Erasmus+, činnost středisek volného času (SVČ).*

Opatření: Realizovat sociologický výzkum zaměřený na roli prarodiče v České společnosti

Splněno částečně.

Je realizován projekt, který se týká zjištění celkové kvality života seniorů. Výzkum je realizován prostřednictvím VUPSV s termínem ukončení konec roku 2015.

Strategický cíl 2: Podpořit zapojení seniorů do dobrovolnické činnosti a překonání mýtu, že senioři mohou být pouze „příjemci“ dobrovolných aktivit
--

Specifický cíl 1: Rozvoj dobrovolnictví na základě schválení nového zákona o dobrovolnictví a podpory dobrovolných činností

Opatření: V rámci nového zákona o dobrovolnické službě realizovat výzkumný projekt na zjištění návratnosti investic do aktivního zapojení osob starších 50 a více let a seniorů do dobrovolné činnosti

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Vytvářet podmínky a podpořit realizaci projektů na dobrovolnictví seniorů ve veřejných službách a institucích, jako například ve školství (pěší doprovod dětí do škol, hlídání přechodů před školami, doučování, smysluplné využití volného času dětí), v knihovnách, v nemocnicích nebo v sociálních a zdravotních službách (domovy pro seniory, aj.)

Splněno částečně.

Problematicke dobrovolnictví 50+ se v rámci své činnosti okrajově věnoval projekt CZ.1.04/5.1.01/77.00368 Potenciál 50+ příjemce Prostor plus o.p.s., kdy byly v rámci tematické sítě projektu představovány příklady dobré praxe ze zahraničí a diskutován

jejich přenos do ČR. V rámci projektu CZ.1.04/5.1.01/77.00349 ŽIVOT BEZ OMEZENÍ – zintenzivnění mezinárodní spolupráce příjemce České ILCO jsou zapojeni dobrovolníci 50+. Dobrovolnictví spočívá v poskytování podpory novým pacientům se stomií. V rámci projektu jsou dobrovolníci školeni o zaměstnávání osob se zdravotním postižením, učí se jednat s novými stomiky, se zaměstnavateli. Jsou školeni o zákonech, týkajících se této problematiky. Projekty ukončily realizaci ke konci roku 2014.

4.5. Ostatní rezorty

Strategický cíl 1: Posilování stabilních mezigeneračních vztahů a spolupráce v rodině, komunitě i na celospolečenské úrovni

Specifický cíl 1: Posilování kvality sdělovacích prostředků s ohledem na profesionalitu, osobní zodpovědnost a serióznost

Opatření: Vytvářet prostor pro veřejnou diskusi zaměřenou na destigmatizaci seniorů, proces stárnutí a postavení seniorů ve společnosti, detabuizaci smrti, šíření příkladů dobré praxe mezigenerační spolupráce aj.

Ministerstvo obrany

- Zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů (novelizace schválena v PS PČR).
- Vnitřní předpis – rozkaz ministra obrany č. 60/2010 Věstníku „Péče o důchodce v působnosti Ministerstva obrany“.
- Kurzy třetího věku na Univerzitě obrany.

MO spolupracuje s organizacemi: Československá obec legionářská, Sdružení válečných veteránů ČR, Sociální partneři (ČMOSA a SOO MO)

Ministerstvo dopravy

Realizace UV č. 599/2011 o Národní strategii bezpečnosti silničního provozu na období 2011-2020. Zavedení speciálního odkazu „Senior“ v aplikaci www.ibesip.cz. Centrálně BESIP zajišťuje v rámci dopravní výchovy pro žáky MŠ, ZŠ a SŠ výukové materiály - vždy s akcentem na provázaný hodnotový systém v rámci celé rodiny (tj. dítě, rodič, prarodič) – případná korekce nesprávného chování seniora ze strany dětí/vnoučat a naopak.

Ministerstvo zemědělství

Za účelem vytváření prostoru pro veřejnou diskusi k otázce stárnutí populace organizuje MZe průběžně semináře v regionech. Jsou určeny pro zástupce nestátních neziskových organizací, státní správy a místní samosprávy (obecní a krajské úřady, úřady práce, správy sociálního zabezpečení...), místních akčních skupin, regionálních agrárních komor, zaměstnavatele v rezortu zemědělství i v jiných oborech, poskytovatele sociálních služeb, pedagogické pracovníky odborných škol a sociálních fakult univerzit a ostatní veřejnost – zejména seniory - se zájmem o danou problematiku.

Cílem seminářů je, v souladu s Národním akčním plánem podporujícím pozitivní stárnutí pro období let 2013 – 2017, zvýšit povědomí ve společnosti o potřebách starších osob a seniorů, vytvořit prostor pro veřejnou diskusi k procesu stárnutí a postavení seniorů na venkově a podpořit rozvoj nových forem bydlení pro seniory reagujících na aktuální místní potřebu.

Hlavní přínos těchto odborně diskusních akcí spatřujeme především ve zvýšení otevřenosti společnosti vůči potřebám seniorů ve venkovských oblastech, v možnosti zapojení seniorů do diskuse nad důležitými opatřeními týkajícími se života obyvatel na místní úrovni a v možnosti nastavení spolupráce mezi neziskovým sektorem, místní samosprávou a dalšími subjekty při řešení problematiky života seniorů na venkově.

Ministerstvo zdravotnictví

V rámci realizace projektu „Nový rámec politiky pro aktivní, zdravé a důstojné stárnutí a poskytování zdravotních služeb a služeb dlouhodobé péče“ byl vydán Bedekr aktivního stárnutí pro obce a města, kde jsou uváděny příklady dobré praxe. V roce 2014 byl podpořen dotisk tohoto materiálu. Dále byly v dotačních programech podpořeny materiály o hospicové a paliativní péči, přispívající k detabuizaci smrti a umírání. (Rituály pro pozůstalé, Doma je něco úžasného – o domácí hospicové péči, Doprovázení - o hospicové péči.)

Ministerstvo spravedlnosti

Problematika seniorů byla v roce 2014 sledována v rámci každoročně prováděné analýzy trendů kriminality a to především z hlediska skladby obětí trestné činnosti, kde je věnována pozornost také věkové struktuře obětí. Byl proveden také specifický výzkum viktimizace obyvatel ČR vybranými delikty na reprezentativním vzorku populace, který rovněž sledoval věkové složení obětí trestné činnosti i z hlediska jejich zasažení jednotlivými druhy trestné činnosti.

V roce 2014 byly zpracovávány výsledky terénní fáze výzkumu. Hlavní část poznatků z výzkumu byla prezentována na odborném semináři, pořádaném IKSP. Průběžně pokračovaly práce na podrobnějším zpracování dat (sekundární statistická analýza). Výsledky budou publikovány v roce 2015. Problematika starších občanů je stálou součástí analýz trendů kriminality a obětí trestné činnosti. Bude sledována i v tomto a dalších letech.

Ministerstvo životního prostředí

Na MŽP nejsou vytvořena žádná omezení, která by zabraňovala uvedenému diskuzi.

Opatření spadá okrajově do hlavní působnosti rezortů nebo není v jejich kompetenci. Rezorty v rámci svých možností vytvářejí prostor pro veřejnou diskusi k otázce stárnutí populace.

Opatření jsou plněna průběžně.

5. Kvalitní prostředí pro život seniorů

Hlavní gestoři za plnění jednotlivých opatření v této oblasti jsou: MMR, MV, MZ, MD, MPSV, Rada vlády pro seniory a stárnutí populace

Spolupráce: MF, Rada vlády pro seniory a stárnutí populace, nestátní organizace, knihovny, Policie ČR, MPSV, místní a krajské samosprávy, Česká komora architektů

5.1. Ministerstvo pro místní rozvoj

Strategický cíl 1: Zvyšovat aktivní zapojení seniorů do komunitního života
---

Specifický cíl 1: Zapojení seniorů do diskuze nad důležitými opatřeními týkající se života obyvatel na místní a krajské úrovni

Opatření: Zapojit seniory do sousedské i širší komunity a podpořit vzájemnou výpomoc mezi seniory jakožto jednoho ze způsobů zlepšení zdravotního stavu seniorů a odložení nároků na péči ze strany státu

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.
Není v kompetenci MMR.

Strategický cíl 2: Vytvářet prostředí s odpovídající infrastrukturou, vhodnou nabídkou různých forem bydlení a dostatečné občanské vybavenosti

Specifický cíl 2: Zvýšit povědomí architektů o potřebách seniorů při navrhování a vytváření venkovního prostředí a staveb občanského vybavení

Opatření: Zajistit širokou publicitu a podpořit diskusi o tématech spojených s rozvojem nových forem bydlení pro seniory jako jednoho z důležitých společenských témat

Plněno částečně.

Cíl a opatření Národního akčního plánu lze realizovat v rámci naplňování strategie Politika architektury a stavební kultury České republiky (dále jen PASK) schválené vládou České republiky dne 14. 1. 2015 usnesením č. 22/2015, v rámci tématu 6 Vzdělávání. Naplňování opatření by mělo postupovat koordinovaně.

Opatření: Seznámit architekty s potřebami seniorů v urbanistické i bytové výstavbě realizací vzdělávacích programů v rámci dalšího vzdělávání

Plněno průběžně

Daný cíl a opatření mají vztah k PASK. PASK obsahuje Opatření 6.2.1., „Rozvinout systém dalšího vzdělávání projektantů a ostatních osob podílejících se na výstavbě, a to zejména v oblasti stavebního práva ... Za plnění je zodpovědné MMR, spolupracovat má MŠMT, ČKA, ČKAIT, AUÚP a vysoké školy. Opatření má být plněno průběžně.

Specifický cíl 3: Zdůraznit populační stárnutí v bytové politice s ohledem na měnící se potřeby seniorů a jejich heterogenitu a podpořit rozvoj nových typologických forem bydlení pro seniory reagujících na aktuální společenskou potřebu

Opatření: Navrhnout seznam doporučení určených specificky obcím vedoucích k podpoření kvalitních projektů seniorského bydlení a jejich propagaci

Splněno částečně.

Dotační program Podpora bydlení, podprogram Podpora výstavby podporovaných bytů, dotační titul Pečovatelské byty.

Úvěrový program Nařízení vlády č. 284/2011 Sb., o podmínkách poskytnutí a použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěru na podporu výstavby nájemních bytů na území České republiky, zvýhodněný úvěr při výstavbě pro cílovou skupinu seniorů.

Opatření: Vyhlášení kvalitních projektů řešení seniorského bydlení a aktivním zapojením obcí do projektů

Nesplněno.

MMR nevyhlásilo žádné kvalitní projekty řešení seniorského bydlení.

Opatření: Vytvoření dotačního programu na realizaci experimentálních projektů kvalitního bydlení pro seniory, připravených na základě zpracovaných rešerší realizovaných projektů a politik pro seniory v Evropském prostředí

Splněno.

*Nový dotační titul **Komunitní dům seniorů**. V průběhu roku 2014 byl připraven nový dotační titul, jehož cílem je podpořit vytvoření podmínek pro aktivní přípravu na stáří. Jde o bydlení určené mladším seniorům, kteří ještě v době své nezávislosti na pomoci druhých, ale při vědomí blížícího se období vyšší potřeby pomoci, chtějí využít předností sousedské a kamarádské výpomoci před závislostí na rodině, případně na veřejných či sociálních službách.*

Opatření: Provádět metodickou činnost v oblasti bezbariérového užívání staveb s cílem vytvářet podmínky pro samostatné a bezpečné užívání těchto staveb pro všechny generace včetně seniorů

Splněno.

Metodická činnost obsahuje následující aktivity: ZOZ pro úředníky stavebních úřadů, mezirezortní připomínková řízení, připomínky k návrhům ČSN, publikace Bezbariérové užívání staveb, Stavebně správní praxe, pravidelná rubrika Bezbariérové užívání staveb, stanoviska k aplikaci požadavků na bezbariérové užívání staveb, pracovní pomůcky na portále <http://www.mmr.cz>, pracovní porady s vedoucími pracovníky krajských stavebních úřadů.

5.2. Ministerstvo vnitra

Strategický cíl 2: Vytvářet prostředí s odpovídající infrastrukturou, vhodnou nabídkou různých forem bydlení a dostatečné občanské vybavenosti
---

Specifický cíl 4: Zvýšit bezpečnost a ochranu seniorů s důrazem na témata prevence kriminálních útoků, domácího násilí, poškozování spotřebitele – zákazníka a bezpečnost v dopravě

Opatření: Organizovat semináře a přednášky zaměřené na prevenci kriminálních útoků, prevenci domácího násilí, způsoby zabezpečení majetku, prevenci poškozování spotřebitele – zákazníka, kurzy sebeobrany, a to ve spolupráci policejních škol s útvary Policie ČR

Splněno.

Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS ČR“) v roce 2014 zaměřil přípravu seniorů na problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (dále jen „OČMU“). Tato příprava byla realizována na celostátní a krajské úrovni.

Příprava seniorů na celostátní úrovni proběhla formou spolupráce s Nadací Charty 77, v rámci projektu „SENSEN - Senzační senioři“. V průběhu roku byly na portále www.sensen.cz publikovány preventivně výchovné články z oblasti OČMU. Celkem šlo o 14 článků z uvedené oblasti.

Na krajích probíhala příprava seniorů zejména formou přednášek a besed prostřednictvím „senior akademií“, univerzit třetího věku nebo ve spolupráci s občanskými sdruženími seniorů. V roce 2014 tak proběhlo 104 aktivit, kterých se zúčastnilo 3643 osob.

Přípravě seniorů je věnovaný i kalendář, který vznikl ve spolupráci HZS ČR a Asociací „Záchranný kruh“. Kalendář seniory seznamuje s otázkami bezpečnosti, úzce se vztahujícími k této cílové skupině (správné chování v případě vzniku požáru, jak se chovat v případě mimořádné události, apod.) a mezi seniory se těší velké oblibě.

V rámci celorepublikových aktivit byl v roce 2014 využíván pro informovanost seniorů dokument S. Dymákové – Šmejdi. Dále byla realizována celorepublikové rozhlasová kampaň s Českým rozhlasem. Spoty zaměřené na problematiku podvodů páchaných na seniorech byly celoplošně odvysílány na 11 rozhlasových stanicích ČRo. Ve spolupráci s FTV Prima a TV Nova byla dále šířena osvěta o nekalých praktikách šmejdů a podomních prodejců.

Oddělení tisku a prevence Policejního prezidia se průběžně podílí na aktivitách a projektech zaměřených na domácí násilí a ochranu starších osob - participace na projektu Místo činu domov (spolupráce s ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR), osvěta k tématu Senioři v dopravě (spolupráce s rezortními i mimorezortními a neziskovými subjekty).

Bezpečnostní výzkum se orientuje především na vytváření příznivějšího prostředí – bezpečnosti občanů, bezpečnosti kritických infrastruktur, detekci anomálií v dopravě.

Opatření: Zohledňovat seniory jako účastníky silničního provozu a posilovat vzájemnou spolupráci ze strany Policie ČR a městské policie

Splněno.

Projekt ESF OP LZZ „Mezioborovým vzděláváním ke zvýšení bezpečnosti seniorů“. Datum zahájení realizace: 1. 5. 2014, datum ukončení realizace: 31. 10. 2015.

Služba dopravní policie se v rámci prevence obecně spolupodílí na vyhlášených preventivních akcích i v této oblasti. V případě seniorů jako účastníků provozu na pozemních komunikacích jsou jimi různé informační letáky, předměty s reflexními prvky (tašky, pásky, klíčenky apod.). Není výjimkou, že jsou tyto akce konány společně se zástupci BESIPu, samostatného oddělení Ministerstva dopravy ČR, přičemž probíhají i v regionálním měřítku a konají se v průběhu kalendářního roku v jednotlivých krajích.

Zástupci služby dopravní policie se dále účastní cílených přednášek v zařízeních pro seniory (DD, DPS, Kluby pro seniory apod.), při kterých zmiňují rizika, resp. specifika vyplývající z této věkové skupiny obyvatel při účasti na provozu na pozemních komunikacích (zhoršený zrak, sluch, zdravotní problémy, horší mobilita atd.) – např. senior jako chodec (barevnost oděvu, reflexní prvky, pravidla chůze po vozovce apod.), senior jako řidič (povinné lékařské prohlídky, pravidla silničního provozu), senior jako cyklista (povinná výbava bicyklu, ochranné prostředky, pravidla silničního provozu).

Na tuto věkovou skupinu obyvatel se služba dopravní policie zaměřuje také v rámci navrhování stavebních úprav v rámci dopravně inženýrských staveb či opatření, kdy se jedná zejména o prvky usnadňující přecházení vozovky (např. přechody pro chodce či místa pro přecházení dělené ochranným ostrůvkem, snížené obruby chodníků v místech přecházení), prvky pro bezpečnou chůzi (nové chodníky, nástupní plochy u autobusových zastávek) nebo výraznější nasvětlení možných kolizních ploch apod.

Snižování počtu usmrcených a těžce zraněných seniorů při dopravních nehodách je dílčím cílem Národní strategie, schválené usnesením vlády ČR č. 599/2011. Opatření je plněno v rámci Rezortního akčního plánu bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, který rozpracovává opatření Národní strategie v gesci MV. Realizováno převážně formou besed a preventivních akcí zaměřených na bezpečnost seniorů v dopravě (chodci, cyklisté, viditelnost, specifika řidičů – seniorů).

Opatření: Prostřednictvím pořádání seminářů a přednášek a využitím veřejnoprávních sdělovacích prostředků zvýšit informovanost seniorů – spotřebitelů o nekalých obchodních praktikách - opatření roku 2013

Splněno.

Dotiční program „Prevence kriminality“ – podpora projektů krajů, obcí a měst.

Specifický cíl 5: Zvýšit informovanost příslušníků Policie České republiky o problematice stárnutí

Opatření: Zapracovat oblast stárnutí a seniorů do vzdělávacích osnov policejních škol všech úrovní - opatření roku 2013

Splněno.

Tvorba nových učebních osnov, ve kterých je problematika seniorů zohledněna. V podmínkách policejního vzdělávání jde o průběžný úkol; začlenění problematiky je možné při reakreditaci programů VOŠ, jinak se využívá dosavadních možností (začlenění do modelových cvičení, příkladů z praxe, atp.).

5.3. Ministerstvo dopravy

Strategický cíl 2: Vytvářet prostředí s odpovídající infrastrukturou, vhodnou nabídkou různých forem bydlení a dostatečné občanské vybavenosti
---

Specifický cíl 1: Přispět ke zvýšení bezbariérovosti a dostupnosti veřejné dopravy jakožto zásadní podmínky pro aktivní stárnutí a zapojení seniorů do společnosti

Opatření: Vytvořit mezirezortní odbornou skupinu, jejímž cílem bude vytvoření souboru doporučujících opatření pro stát, kraje, města a obce rozvoje a zkvalitnění dopravy pro seniory

Splněno částečně.

MD zpracovalo diskusní materiál „Zelená kniha – koncepce veřejné dopravy“ a na základě široké diskuse v r. 2014 „Bílou knihu – koncepce veřejné dopravy“. Mnohá opatření, která materiál obsahuje, by se měla pozitivně projevit na zvýšení úrovně veřejné dopravy pro seniory. Např. opatření II/1.4: Obsluha malých obcí autobusovou dopravou - řešit dopravní prostředky s odpovídající kapacitou. Zavádět alternativní systémy obsluhy méně osídlených území (autobus na zavolání apod.) nebo opatření II/2.4: Vytvářet podmínky pro zpřístupnění všech druhů veřejné dopravy osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace a pro rovný přístup mužů a žen k veřejné dopravě.

Opatření: Ve všech strategických dokumentech rozvoje veřejné dopravy explicitně zdůrazňovat potřeby seniorů, a to s pohledem na zajištění finanční, místní, časové dostupnosti a s ohledem na rozdílné potřeby vznikající v seniorském věku

Plněno průběžně.

Prioritním cílem rezortního strategického dokumentu „Dopravní politika pro období 2014-2020

s výhledem do roku 2050“ schváleným usnesením vlády ČR č. 449 ze dne 12. 6. 2013 je podpora a průběžné prohlubování rovných příležitostí všech skupin obyvatelstva v oblasti dopravy. Zejména pak prostřednictvím opatření, kterým je podpora využití a zavádění inovativních technologií pro osoby se sníženou schopností pohybu nebo orientace a pro zranitelné účastníky silničního provozu. Jedním z průřezových úkolů v návaznosti na Dopravní politiku ČR je vytvářet podmínky pro fyzickou přístupnost k dopravě pro všechny skupiny obyvatelstva. Ministerstvo dopravy pokračuje v aplikaci principu rovných šancí v návaznosti na realizaci systému opatření odstraňujících diskriminaci skupin obyvatelstva se specifickými potřebami. Veřejná doprava je v České republice systematicky rozvíjena s ohledem na specifické potřeby rodičů s kočárky, či malými dětmi, ale také seniory a seniorky a osoby se sníženou schopností pohybu a orientace.

Dopravní politika ČR pro období 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050: Výslovně se zdůrazňuje, že je nutné řešit veřejnou dopravu bezbariérově (str. 36, 61).

Plán dopravní obsluhy území vlaky celostátní dopravy a plány dopravní obsluhy krajů: Obsahují koncepce pro bezbariérovou dopravu. Často se zde stanovuje podíl nízkopodlažních vozidel

Opatření: Zvýšit povědomí seniorů o alternativních způsobech dopravy, které jsou bezpečnější než využívání automobilu do vysokého věku, a které zároveň vedou ke zvýšení jejich mobility

Plněno průběžně.

ČD, a.s., další železniční dopravci, regionální dopravci i městské dopravní podniky nabízí speciální ceny a nabídky zaměřené na seniory a příslušným způsobem je propagují.

BESIP pracuje se seniory zejména prostřednictvím aktivit krajských koordinátorů BESIP v jednotlivých regionech ČR – tj. pořádá besedy se seniory v Klubech pro

seniory tzv. *Dopravní výchova pro seniory (správné chování seniorů v souladu se zákonem 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích – senior jako chodec, cyklista, řidič); apel na správné způsoby přecházení, správná výbava jízdního kola, motorového vozidla atd. – podpora vitality a aktivního způsobu života seniorů.*

BESIP společně s Policií ČR organizuje akce zaměřené na viditelnost seniorů; podpora viditelnosti jedné z nejohroženějších skupin účastníků silničního provozu – apel na užívání reflexních doplňků (brožura „Senioři v dopravě“, reflexní tašky, reflexní doplňky na oblečení, jízdní kolo atd.).

Vysvětlení zdravotních následků a komplikací v případě dopravní nehody/úrazu v seniorském věku.

Specifický cíl 3: Zdůraznit populační stárnutí v bytové politice s ohledem na měnící se potřeby seniorů a jejich heterogenitu a podpořit rozvoj nových typologických forem bydlení pro seniory reagujících na aktuální společenskou potřebu

Opatření: Provádět metodickou činnost v oblasti bezbariérového užívání staveb s cílem vytvářet podmínky pro samostatné a bezpečné užívání těchto staveb pro všechny generace včetně seniorů

Plněno průběžně.

U nových staveb na železnici (tranzitní koridory, rekonstrukce nádražních budov) se vytváří podmínky pro bezbariérové užívání seniory (výtahy, rampy, informační systémy, stejná výška nástupiště a podlahy vlaku). Jedná se většinou o projekty spolufinancované z OP Doprava. Požadavky na bezbariérovost staveb ve veřejné dopravě jsou zakotveny v právních předpisech, jako např. ve stavebním a technickém řádu drah (177/1995 Sb.) i v technických normách.

Ministerstvo dopravy participuje na „Projektu EUROKLÍČ“ s NRZP ČR.

5.4. Ministerstvo průmyslu a obchodu

Strategický cíl 2: Vytvářet prostředí s odpovídající infrastrukturou, vhodnou nabídkou různých forem bydlení a dostatečné občanské vybavenosti

Specifický cíl 4: Zvýšit bezpečnost a ochranu seniorů s důrazem na témata prevence kriminálních útoků, domácího násilí, poškozování spotřebitele – zákazníka a bezpečnost v dopravě

Opatření: Prostřednictvím pořádání seminářů a přednášek a využitím veřejnoprávních sdělovacích prostředků zvýšit informovanost seniorů – spotřebitelů o nekalých obchodních praktikách (MPO jako spolupracující rezort)

Plněno průběžně.

Ministerstvo průmyslu a obchodu dlouhodobě poskytuje dotační prostředky na ochranu spotřebitelů, mj. zvláště zranitelných skupin obyvatelstva, kterými jsou právě např. senioři. V roce 2014 byly na podporu realizace projektů zaměřených na ochranu spotřebitelů přiděleny dotační prostředky ve výši cca 11,5 mil. Kč.

System tzv. spotřebitelského ombudsmana (od května 2013) - zaveden zejména v souvislosti s předváděcími akcemi, využívá existující síť obecních živnostenských úřadů. Z nestátních neziskových organizací bylo do tohoto systému v roce 2014 zapojeno 6 organizací – dTest, Sdružení českých spotřebitelů, Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace, Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, Západočeské sdružení obrany spotřebitelů a Spotřebitel net (leden – duben 2014). V období od ledna do prosince 2014 bylo zaevidováno těmito organizacemi celkem 2436 případů, z toho 1830 případů bylo uzavřeno poskytnutím rady nebo informace, 550 případů kontaktováním prodejce a 105 případů pomocí při podání žaloby.

Preventivní akce nestátních neziskových organizací - semináře a besedy zaměřené mj. na seniory. Téma - základní práva spotřebitelů v každodenních obchodních vztazích, nákupy na předváděcích akcích, nekalé způsoby prodeje zboží a služeb. Semináře a besedy realizovalo v roce 2014 např. Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace a Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska. Sdružení českých spotřebitelů zajistilo vydání manuálu rizikových vztahů spotřebitele – seniora, který formou životních situací ukazuje různé příklady smluvních vztahů, do kterých se zejména starší občané dostávají. V publikaci jsou ukázána různá možná spotřebitelská rizika a možnosti, jak se jich vyvarovat. dTest vydal řadu tiskových zpráv upozorňujících na spotřebitelské nešvary na trhu.

Opatření: Analyzovat legislativní nástroje upravující ochranu spotřebitelů a využívání kontrolních mechanismů ze strany České obchodní inspekce

Plněno průběžně.

V roce 2014 věnovala Česká obchodní inspekce mimořádnou pozornost segmentům trhu, ve kterých dochází ve zvýšené míře k ohrožení práv a oprávněných zájmů spotřebitelů - ve vztahu k velmi zranitelným skupinám spotřebitelů, zejména seniorům (pořádání organizovaných akcí, kde jsou spotřebitelé vystaveni velmi tvrdým marketingovým praktikám).

Novela zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (dále jen zákon) - účelem novely bylo zabránit zneužívání důvěry a zranitelnosti seniorů ze strany neseriózních podnikatelů v průběhu organizovaných (předváděcích) prodejních akcí (§ 20, § 20a zákona - povinností souvisejících s konáním organizovaných akcí a sankce za jejich porušení).

Po roce platnosti výše uvedené právní úpravy související s konáním organizovaných akcí lze konstatovat, že se podařilo omezit používání nekalých obchodních praktik, a to i těch nejagresivnějších forem. Za pozitivum lze považovat také to, že některé z problémových firem prodávajících výrobky a služby prostřednictvím předváděcích prodejních akcí opustily český trh. I když v oblasti pořádání organizovaných prodejních akcí došlo k jistému posunu ve prospěch spotřebitelů, náleží kontrola tohoto způsobu prodeje zboží a poskytování služeb i nadále k prioritám České obchodní inspekce.

Přetrvávající problémy:

- Obcházení zákona s využitím výjimky uvedené v § 20b zákona, kde jsou vymezeny případy, na které se zákon nevztahuje, obcházet (za účelem degustace, konzumace a prodeje degustovaných výrobků).
- Některé z ohlášených organizovaných akcí nejsou z různých důvodů následně realizovány.

Nový občanský zákoník (účinnost od 1. 1. 2014) - změna pohledu na problematiku organizovaných prodejních akcí, respektive závazků ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory.

- Provedena celá řada změn, které lépe vymezují práva a povinnosti stran, založené smlouvou uzavřenou mimo obchodní prostory, respektive postihující jednání stran před uzavřením smlouvy až po její splnění, popřípadě odstoupení od závazků z takové smlouvy vyplývajících. V uvedené souvislosti je potřeba poznamenat, že i když samotná právní úprava dosáhla úrovně, která poskytuje spotřebiteli dostatečnou ochranu, jako problematické se jeví její vymáhání.

Nový zákon o kontrole - změny v procesních postupech při výkonu kontrolní činnosti a zavedl nové instituty, které nebyly doposud pojmenovány.

- Řadu těchto změn lze považovat za pozitivní a rozšiřující oprávnění dozorových orgánů ve vztahu ke kontrolovaným osobám. Jedná se například o první právní úpravu, která zmiňuje kontrolní nákup, jako nástroj kontrolní činnosti, dále definuje nové subjekty, jako je povinná osoba, opravňuje dozorové orgány k pořizování zvukových a obrazových záznamů, legalizuje úkony před kontrolou atp.
- Z pohledu administrativní zátěže je však potřeba konstatovat, že z hlediska požadavků na zpracování protokolu o kontrole a jeho podkladových materiálů došlo k navýšení administrativní zátěže.

Preventivní přednášková činnost pro veřejnost (Česká obchodní inspekce ve spolupráci s městskými a obecními úřady):

- Cyklus besed organizovaných na podporu informovanosti široké veřejnosti, určený především seniorům, jako nejzranitelnější skupině spotřebitelů. Besedy pojednávaly o možných rizicích spojených s účastí na předváděcích prodejních akcích. Přednášející seznamovali účastníky s nekalými praktikami prodejců při tomto způsobu prodeje a současně jim radili, jak se lze možným rizikům bránit, jaká jsou jejich spotřebitelská práva a jaké povinnosti musí plnit pořadatelé těchto akcí.

5.5. Ministerstvo zdravotnictví

Strategický cíl 1: Zvyšovat aktivní zapojení seniorů do komunitního života

Specifický cíl 1: Zapojení seniorů do diskuze nad důležitými opatřeními týkající se života obyvatel na místní a krajské úrovni

Opatření: Zapojit seniory do sousedské i širší komunity a podpořit vzájemnou výpomoc mezi seniory jakožto jednoho ze způsobů zlepšení zdravotního stavu seniorů a odložení nároků na péči ze strany státu

Plněno průběžně.

MZ podporuje aktivity dobrovolnické činnosti seniorů ve vzájemné výpomoci v rámci dotačních programů a tyto příklady dobré praxe jsou také uvedeny ve vydaném Bedekru aktivního stárnutí. V rámci dotačních projektů je podporována i činnost ČČK na komunitní úrovni.

5.6. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Strategický cíl 1: Zvyšovat aktivní zapojení seniorů do komunitního života

Specifický cíl 1: Zapojení seniorů do diskuze nad důležitými opatřeními týkající se života obyvatel na místní a krajské úrovni

Opatření: Iniciovat usnesení vlády ČR k doporučení obcím a krajům na zřízení Rad seniorů, kterým bude poskytnut prostor pro pravidelné scházení a diskuzi nad jejich závěry týkající se životních podmínek v dané lokalitě

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Na zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace nebylo Doporučení Rady ke vzniku tzv. Rad seniorů na úrovni obcí a krajů navrženo. Zakládání a činnost krajských rad seniorů je na základě uzavřeného Memoranda o spolupráci mezi Radou seniorů a Asociací krajů ČR.

Opatření: Zapojit seniory do sousedské i širší komunity a podpořit vzájemnou výpomoc mezi seniory jakožto jednoho ze způsobů zlepšení zdravotního stavu seniorů a odložení nároků na péči ze strany státu

Plněno průběžně.

Dotační program MPSV „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“. Účelem je podpořit občanská sdružení zaměřená na aktivity ve prospěch seniorů, na zvýšení kvality života seniorů, problematiku spojenou se stárnutím populace, uspokojování potřeb starších osob a prosazování zájmů seniorů jako aktivních partnerů ve společnosti. V roce 2014 došlo k navýšení dotačního programu na 10 mil. Kč.

Strategický cíl 2: Vytvářet prostředí s odpovídající infrastrukturou, vhodnou nabídkou různých forem bydlení a dostatečné občanské vybavenosti

Specifický cíl 1: Přispět ke zvýšení bezbariérovosti a dostupnosti veřejné dopravy jakožto zásadní podmínky pro aktivní stárnutí a zapojení seniorů do společnosti

Opatření: Zvýšit povědomí seniorů o alternativních způsobech dopravy, které jsou bezpečnější než využívání automobilu do vysokého věku, a které zároveň vedou ke zvýšení jejich mobility

Nesplněno, není v kompetenci MPSV.

Specifický cíl 2: Zvýšit povědomí architektů o potřebách seniorů při navrhování a vytváření venkovního prostředí a staveb občanského vybavení

Opatření: Zajistit širokou publicitu a podpořit diskuzi o tématech spojených s rozvojem nových forem bydlení pro seniory jako jednoho z důležitých společenských témat

Splněno částečně.

Rozvoj nových forem bydlení pro seniory není v působnosti MPSV. Nicméně na 22. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace konané dne 7. října 2014 byla iniciována diskuse na dané téma a možnosti financování aktivit spojených se

seniorským bydlením. Aktivita byla prezentována gestorem problematiky - zástupcem Ministerstva pro místní rozvoj, který informoval o dotačním programu Podpora bydlení, přičemž na bydlení seniorů je zaměřen výhradně dotační podprogram „Výstavba podporovaných bytů“. Podprogram Výstavba podporovaných bytů pro rok 2015 obsahuje následující dotační tituly: Pečovatelský byt (65+, podpora bydlení pro seniory a osoby se zdravotním postižením); Vstupní byt – osoby ohrožené sociálním vyloučením; Komunitní dům seniorů (60+). V případě Komunitního domu seniorů se jedná o nový titul, který bude vyzkoušen v roce 2015 v rámci zájmu o zavádění nových typů bydlení pro seniory. Cílem je vznik samostatných prostorů pro bydlení, které splňují nároky na soukromí, podpora komunitního života - možnost sdílení některých funkcí bydlení (stravování, trávení volného času) ve sdílených prostorách objektu. Nejedná se o rezidenční sociální službu podle zákona č. 108/2006Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Sociální či zdravotní služby jsou dostupné, avšak jejich čerpání není povinné a zcela závisí na individuálních potřebách a požadavcích obyvatel.

Věcné cíle tohoto dotačního titulu jsou formulovány v Koncepti bydlení ČR do roku 2020. Těmito věcnými cíli zaměřenými na potřeby seniorů jsou: pomoc při uspokojování bytových potřeb osob, které si vlastními silami nemohou pořídit odpovídající bydlení; snížení nákladů na bydlení (energetické úspory); zkvalitnění bytového fondu a zvýšení dostupnosti bezbariérového bydlení; zajištění dostupnosti různých forem bydlení pro seniory.

V oblasti dávkové podpory může být seniorům, využívajícím nájemní a vlastnickou formu bydlení, přiznána dávková podpora prostřednictvím příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory. Seniorům v hmotné nouzi může být poskytován doplatek na bydlení i do jiných forem bydlení.

Specifický cíl 3: Zdůraznit populační stárnutí v bytové politice s ohledem na měnící se potřeby seniorů a jejich heterogenitu a podpořit rozvoj nových typologických forem bydlení pro seniory reagujících na aktuální společenskou potřebu

Opatření: Vypracovat komparativní studii řešení poskytovaných služeb spojených s bydlením v jiných státech s ohledem na rozdílné potřeby seniorů a rozdílné tradice v jednotlivých státech, na jejímž základě dojde k vymezení vhodného bydlení pro seniory při současném zajištění široké nabídky možností bydlení v dané lokalitě reagující na měnící se potřeby v průběhu stárnutí

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu. Na MPSV byla vypracována Koncepte sociálního bydlení ČR na léta 2015-2025, v níž jsou chudí senioři a seniorky vynakládající na bydlení více než 40 % svého disponibilního příjmu, jednou z prioritních cílových skupin. Koncepte sociálního bydlení ČR na léta 2015-2025 je v současných dnech finalizována k předložení vládě ČR.

Opatření: Navrhnout seznam doporučení určených specificky obcím vedoucích k podpoření kvalitních projektů seniorského bydlení a jejich propagaci

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu. Opatření není v kompetenci MPSV.

Nicméně v Konceptci bydlení do roku 2020 (zpracovatel je MMR) jsou formulovány věcné cíle pro dotační tituly, které jsou zaměřeny na potřeby seniorů: pomoc při uspokojování bytových potřeb osob, které si vlastními silami nemohou pořídit odpovídající bydlení; snížení nákladů na bydlení (energetické úspory); zkvalitnění bytového fondu a zvýšení dostupnosti bezbariérového bydlení; zajištění dostupnosti různých forem bydlení pro seniory.

Specifický cíl 4: Zvýšit bezpečnost a ochranu seniorů s důrazem na témata prevence kriminálních útoků, domácího násilí, poškozování spotřebitele – zákazníka a bezpečnost v dopravě

Opatření: Analyzovat legislativní nástroje upravující ochranu spotřebitelů a využívání kontrolních mechanismů ze strany České obchodní inspekce

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu. Opatření není v kompetenci MPSV.

6. Zdravé stárnutí

Hlavní gestoři za plnění jednotlivých opatření v této oblasti jsou: MZ, MPSV, MV
Spolupráce: Národní síť Zdravých měst ČR, Státní zdravotnický ústav, Rada vlády pro seniory a stárnutí populace, místní a krajské samosprávy, nestátní organizace, akademická sféra, knihovny, vzdělávací instituce

6.1. Ministerstvo zdravotnictví

Strategický cíl 1: Zvyšovat informovanost nejen seniorů o zdravém životním stylu a motivovat je k odpovědnosti za své zdraví

Specifický cíl 1: Zvýšit informovanost o významu zdravého životního stylu a prevence nemoci mezi všemi věkovými skupinami se zaměřením na občany starší 50 a více let tak, aby mohli na základě znalostí a informací rozhodovat o svém životě.

Opatření: Realizace cílených informačních kampaní o pozitivních dopadech podpory zdraví pro seniory za využití nástrojů sociálního marketingu.
Plněno průběžně.

Opatření: Využít potenciál vzdělávací soustavy k zařazení kurzů s tématy zdravý životní styl a jeho dopad na zdraví populace a doporučit vysokým školám realizujícím U3V zařadit do příslušných kurzů témata zdravého životního stylu a jeho dopadu na zdraví populace
Splněno.

MŠMT prostřednictvím Asociace univerzit 3. věku doporučilo vysokým školám zařadit do své nabídky kurzů U3V i zdravotnickou problematiku. Většina U3V ve svých programech realizuje kurzy z oblasti psychologie člověka, vztahů člověka a přírody, pohybových aktivit a jejich vlivu na zdraví, zdravé výživy a potravin obecně.

Specifický cíl 2: Podpořit výzkum na téma podpory zdraví a zdravého stárnutí a sledovat relevantní statistická data, která budou využitelná pro porovnávání jednotlivých obcí

Opatření: Zpracovat cost-benefit analýzu na téma návratnosti investic do podpory zdraví, zdravého a aktivního stárnutí
Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Strategický cíl 2: Vytvářet dostatečnou nabídku preventivních programů v komunitě a ve společnosti, která akcentuje holistický přístup

Specifický cíl 1: Podporovat a aktivizovat obce a regiony v rozvíjení zdravého prostředí, které je přátelské všem generacím

Opatření: Informovat obce a regiony o přínosech zapojení se do programů Národní sítě Zdravých měst ČR a souvisejících tematických programů

prostřednictvím sbírání a šíření příkladů dobré praxe a každoročně vyhodnocovat fungování uvedených programů

Plněno průběžně.

I v roce 2014 byly ve spolupráci se Zdravotními ústavy realizovány v rámci Národního programu podpory zdraví - projekty podpory zdraví na úrovni jednotlivých obcí a měst. Významným partnerem je i Národní síť zdravých měst, v této spolupráci vznikly materiály např. Města přátelská k seniorům, vychází bulletin Zdravá města, kde jsou příklady dobré praxe šířeny do dalších regionů.

Specifický cíl 2: Podpořit aktivity a projekty související s tématem zdravého stárnutí s ohledem na rozmanité potřeby seniorů (s ohledem na jejich věk, etnický původ, socioekonomický statut)

Opatření: Navázat spolupráci mezi MZ a MPSV za účelem navržení obsahu nového dotačního programu na podporu zdraví a zdravého životního stylu pro seniory a finančně zabezpečit jeho realizaci

Nesplněno, není finanční krytí.

Opatření: Podpora fyzických aktivit pro seniory pomocí projektů v rámci dotačních řízení relevantních orgánů státní správy a samospráva a zvýšení informovanosti o těchto aktivitách

Splněno.

V rámci dotačních programů MZ jsou podporovány projekty seniorských organizací v oblasti fyzických aktivit seniorů (plavání, cvičení, výlety).

Opatření: Rozšířit spolupráci orgánů státní správy s nestátními organizacemi zabývajícími se péčí o seniory s cílem posilovat respekt státní správy vůči seniorům

Plněno průběžně.

Spolupráce MZ a NNO v oblasti péče o seniory je vyjádřena podporou projektů, které jsou každoročně předkládány do dotačních programů MZ. V současné době jsou pro tyto subjekty otevřeny i možnosti účasti v programech EU a Česko-švýcarské spolupráce.

Opatření: Navrhnout formát ocenění, které bude každoročně udělováno za nejlepší aktivitu v oblasti podpory zdravého stárnutí

Plněno průběžně.

MZ již 10 let uděluje cenu Makropulos za oblast péče o seniory, V roce 2014 byla udělena městu Prachatice.

Opatření: Navázat spolupráci s relevantními rezorty v rámci Evropského inovačního partnerství pro aktivní a zdravé stárnutí a informovat se o plánovaných a probíhajících projektech v oblasti inovací na národní úrovni

Splněno.

Spolupráce je navázána v pracovních skupinách a komisích mimo Evropské inovační partnerství.

6.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Strategický cíl 1: Zvyšovat informovanost nejen seniorů o zdravém životním stylu a motivovat je k odpovědnosti za své zdraví

Specifický cíl 1: Zvýšit informovanost o významu zdravého životního stylu a prevence nemoci mezi všemi věkovými skupinami se zaměřením na občany starší 50 a více let tak, aby mohli na základě znalostí a informací rozhodovat o svém životě.

Opatření: Realizace cílených informačních kampaní o pozitivních dopadech podpory zdraví pro seniory za využití nástrojů sociálního marketingu.

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Strategický cíl 2: Vytvářet dostatečnou nabídku preventivních programů v komunitě a ve společnosti, která akcentuje holistický přístup

Specifický cíl 1: Podporovat a aktivizovat obce a regiony v rozvíjení zdravého prostředí, které je přátelské všem generacím

Opatření: Informovat obce a regiony o přínosech zapojení se do programů Národní sítě Zdravých měst ČR a souvisejících tematických programů prostřednictvím sbírání a šíření příkladů dobré praxe a každoročně vyhodnocovat fungování uvedených programů

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Specifický cíl 2: Podpořit aktivity a projekty související s tématem zdravého stárnutí s ohledem na rozmanité potřeby seniorů (s ohledem na jejich věk, etnický původ, socioekonomický statut)

Opatření: Navázat spolupráci mezi MZ a MPSV za účelem navržení obsahu nového dotačního programu na podporu zdraví a zdravého životního stylu pro seniory a finančně zabezpečit jeho realizaci

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Podpora fyzických aktivit pro seniory pomocí projektů v rámci dotačních řízení relevantních orgánů státní správy a samosprávy a zvýšení informovanosti o těchto aktivitách

Plněno průběžně

Dotační program MPSV „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“. Účelem je podpořit občanská sdružení zaměřená na aktivity ve prospěch seniorů, na zvýšení kvality života seniorů, problematiku spojenou se stárnutím populace, uspokojování potřeb starších osob a prosazování zájmů seniorů jako aktivních partnerů ve společnosti. V roce 2014 došlo k navýšení finančních prostředků dotačního programu na 10 mil. Kč.

Opatření: Rozšířit spolupráci orgánů státní správy s nestátními organizacemi zabývajícími se péčí o seniory s cílem posilovat respekt státní správy vůči seniorům

Plněno průběžně.

V rámci posílení společenského uplatnění seniorů a v souladu s obsahem a cíli Národního akčního plánu je vyhlášen MPSV zvláštní dotační program, jehož účelem je podpořit občanská sdružení zaměřená na aktivity ve prospěch seniorů, na zvýšení kvality života seniorů, problematiku spojenou se stárnutím populace, uspokojování potřeb starších osob a prosazování zájmů seniorů jako aktivních partnerů ve společnosti

Opatření: Navrhnout formát ocenění, které bude každoročně udělováno za nejlepší aktivitu v oblasti podpory zdravého stárnutí – 2013

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Navázat spolupráci s relevantními rezorty v rámci Evropského inovačního partnerství pro aktivní a zdravé stárnutí a informovat se o plánovaných a probíhajících projektech v oblasti inovací na národní úrovni – Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Specifický cíl 3: Podpořit vzdělávání pro relevantní profese v oblasti veřejného zdraví za účelem zvýšení znalostí nástrojů ke zvyšování komunitního zdraví a principů v jejich práci se staršími lidmi

Opatření: Rozšířit nabídku rekvalifikačních kurzů za účelem získání kvalifikace v oblasti zdravého životního stylu a komunitního zdraví s důrazem na oblast výživového poradenství pro nezaměstnané osoby starší věku 50 a více let

Nesplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

6.3. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Strategický cíl 1: Zvyšovat informovanost nejen seniorů o zdravém životním stylu a motivovat je k odpovědnosti za své zdraví

Specifický cíl 2: Zvýšit informovanost o významu zdravého životního stylu a prevence nemoci mezi všemi věkovými skupinami se zaměřením na občany starší 50 a více let tak, aby mohli na základě znalostí a informací rozhodovat o svém životě.

Opatření: Využít potenciál vzdělávací soustavy k zařazení kurzů s tématy zdravý životní styl a jeho dopad na zdraví populace a doporučit vysokým školám realizujícím U3V zařadit do příslušných kurzů témata zdravého životního stylu a jeho dopadu na zdraví populace

Splněno.

MŠMT prostřednictvím Asociace univerzit 3. věku doporučilo vysokým školám zařadit do své nabídky kurzů U3V i zdravotnickou problematiku. Většina U3V ve svých programech realizuje kurzy z oblasti psychologie člověka, vztahů člověka a přírody, pohybových aktivit a jejich vlivu na zdraví, zdravé výživy a potravin obecně.

Strategický cíl 2: Vytvářet dostatečnou nabídku preventivních programů v komunitě a ve společnosti, která akcentuje holistický přístup

Specifický cíl 2: Podpořit aktivity a projekty související s tématem zdravého stárnutí s ohledem na rozmanité potřeby seniorů (s ohledem na jejich věk, etnický původ, socioekonomický statut)

Opatření: Rozšířit spolupráci orgánů státní správy s nestátními organizacemi zabývajícími se péčí o seniory s cílem posilovat respekt státní správy vůči seniorům

Nesplněno.

Opatření bude plněno v pozdějším termínu.

Opatření: Navázat spolupráci s relevantními rezorty v rámci Evropského inovačního partnerství pro aktivní a zdravé stárnutí a informovat se o plánovaných a probíhajících projektech v oblasti inovací na národní úrovni (MŠMT je spolupracující rezort)

Plněno průběžně.

Monitorování možností pro rozšíření spolupráce v rámci EIP; informování o plánovaných a probíhajících projektech v oblasti inovací na národní úrovni prostřednictvím internetových stránek MŠMT a TC AV ČR (ERA portál).

Specifický cíl 3: Podpořit vzdělávání pro relevantní profese v oblasti veřejného zdraví za účelem zvýšení znalostí nástrojů ke zvyšování komunitního zdraví a principů v jejich práci se staršími lidmi

Opatření: Zahrnout oblast zdravého stárnutí do středoškolských vzdělávacích programů ve zdravotnické a sociální oblasti

Nesplněno.

Opatření bude plněno v pozdějším termínu.

Opatření: Rozšířit nabídku rekvalifikačních kurzů za účelem získání kvalifikace v oblasti zdravého životního stylu a komunitního zdraví s důrazem na oblast výživového poradenství pro nezaměstnané osoby starší věku 50 a více let

Splněno.

V oblasti zdravého životního stylu MŠMT akredituje rekvalifikační kurzy pro pracovní činnosti "Poradce zdravého životního stylu" a "Poradce pro výživu". Pro tyto kurzy není stanovena horní věková hranice a jsou určeny široké veřejnosti. Další případné rozšíření nabídky může být iniciováno vývojem poptávky na trhu práce.

6.4. Státní zdravotní ústav

Strategický cíl 1: Zvyšovat informovanost nejen seniorů o zdravém životním stylu a motivovat je k odpovědnosti za své zdraví

Specifický cíl 1: Zvýšit informovanost o významu zdravého životního stylu a prevence nemoci mezi všemi věkovými skupinami se zaměřením na občany starší 50 a více let tak, aby mohli na základě znalostí a informací rozhodovat o svém životě.

Opatření: Realizace cílených informačních kampaní o pozitivních dopadech podpory zdraví pro seniory za využití nástrojů sociálního marketingu

Splněno.

Koncept podpory zdraví Státního zdravotního ústavu stále více směřuje k podpoře zdraví během celého života. V r. 2014 byly zaměřeny především na podporu pohybové aktivity a správnou výživu.

- *Dny zdraví - tj. individuální měření ukazatelů zdravotního stavu (krevní tlak, body mass index, množství útrobního tuku, hladina celkového cholesterolu, případně i glykemie, v krvi) spolu s individuálním poradenstvím.*
- *V Jihlavě tyto služby seniorům a nejen jim, poskytovala poradna zdraví, zřízená na detašovaném pracovišti SZÚ a finančně podpořena Ministerstvem zdravotnictví rámci dotačního programu Projekty podpory zdraví.*
- *projekt Aktivní stáří a optimální výživa – šance na delší a spokojený život realizovaný v Praze zaměřený na seniory v institucionální péči a jejich profesionální pečovatele a poskytovatele služeb. Cílem projektu byla podpora pohybové aktivity a podpora zdravé výživy.*
- *Pravidelná cvičení (program Ageing) vedená lékařkou probíhaly v Karviné, každý týden se jich účastnilo kolem 50 cvičenek a cvičenců.*
- *Pro obyvatele a návštěvníky Gerontologických center v Moravskoslezském kraji byly připraveny přednášky na specifické téma Jak komunikovat s lékařem a uskutečněna edukační aktivita pro personál a klienty domů seniorů Lehké a klidné vánoce, doplněné praktickou přípravou energeticky lehkých variant vánočních jídel a cukroví.*
- *Senioři byli účastníky kampaní k významným dnům ve zdravotnictví, např. Světový den diabetu, Mezinárodní den Alzheimerovy choroby, během nichž získali informace jak předcházet těmto chorobám.*

6.5. Ostatní rezorty

Strategický cíl 2: Vytvářet dostatečnou nabídku preventivních programů v komunitě a ve společnosti, která akcentuje holistický přístup
---

Specifický cíl 2: Podpořit aktivity a projekty související s tématem zdravého stárnutí s ohledem na rozmanité potřeby seniorů (s ohledem na jejich věk, etnický původ, socioekonomický statut)

Opatření: Rozšířit spolupráci orgánů státní správy s nestátními organizacemi zabývajícími se péčí o seniory s cílem posilovat respekt státní správy vůči seniorům

Ministerstvo vnitra

Splněno.

Dotační program „Prevence sociálně patologických jevů“ se zaměřením na prevenci domácího násilí a trestnou činnost páchanou na seniorech.

Ministerstvo pro místní rozvoj

Neplněno, není v kompetenci úřadu

Ministerstvo zemědělství

Plněno průběžně.

Za účelem vytváření prostoru pro veřejnou diskusi k otázce stárnutí populace organizuje MZe průběžně semináře v regionech. Jsou určeny pro zástupce nestátních neziskových organizací, státní správy a místní samosprávy (obecní a krajské úřady, úřady práce, správy sociálního zabezpečení...), místních akčních skupin, regionálních agrárních komor, zaměstnavatele v rezortu zemědělství i v jiných oborech, poskytovatele sociálních služeb, pedagogické pracovníky odborných škol a sociálních fakult univerzit a ostatní veřejnost – zejména seniory - se zájmem o danou problematiku.

Cílem seminářů je, v souladu s Národním akčním plánem podporujícím pozitivní stárnutí pro období let 2013 – 2017, zvýšit povědomí ve společnosti o potřebách starších osob a seniorů, vytvořit prostor pro veřejnou diskusi k procesu stárnutí a postavení seniorů na venkově a podpořit rozvoj nových forem bydlení pro seniory reagujících na aktuální místní potřebu.

Hlavní přínos těchto odborně diskusních akcí spatřujeme především ve zvýšení otevřenosti společnosti vůči potřebám seniorů ve venkovských oblastech, v možnosti zapojení seniorů do diskuse nad důležitými opatřeními týkajícími se života obyvatel na místní úrovni a v možnosti nastavení spolupráce mezi neziskovým sektorem, místní samosprávou a dalšími subjekty při řešení problematiky života seniorů na venkově.

Ministerstvo obrany

Plněno průběžně.

- *Vnitřní předpis – rozkaz ministra obrany č. 60/2010 Věstníku „Péče o důchodce v působnosti Ministerstva obrany“.*
- *Vnitřní předpis – rozkaz ministra obrany č. 101/2014 Věstníku „Poskytování příspěvku na stravování a finanční podpory na lázeňskou léčebně rehabilitační péči a rekreační pobyty veteránům-důchodcům“.*
- *Vnitřní předpis – rozkaz ministra obrany č. 66/2011 Věstníku „Zásady pro tvorbu a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb“.*
- *Kolektivní smlouva MO ve znění 5. Doplnku
MO spolupracuje s organizacemi: Svaz vojenských veteránů ČR, Sdružení čs. zahraničních letců 1939-1945, Sdružení válečných veteránů ČR, Sociální partneři (ČMOSA a SOO MO).*

Ministerstvo spravedlnosti

Plněno průběžně.

V pracovněprávních vztazích rezortu spravedlnosti nedochází k diskriminaci či zneužívání starších a starých zaměstnanců. Naopak jsou využívány jejich praktické zkušenosti a ochota nadále pracovat.

Ve Vězeňské službě je prováděn dohled nad dodržováním důstojného výkonu trestu starších vězňených osob a osob zdravotně postižených, jejich ochrany před

diskriminací a zneužíváním. Ve dvanácti věznicích jsou zřízena specializovaná oddělení pro výkon trestu odnětí svobody této cílové skupiny, ve kterých je vězňům poskytována zvýšená pozornost a komplexní péče ze strany odborného personálu.

V rámci tohoto opatření opakovaně navrhuje ponechat pouze spolupráci MS, neboť rezort spravedlnosti přímo NNO v dané oblasti nepodporuje ani s nimi jinak nespolupracuje.

Ministerstvo životního prostředí

Plněno průběžně.

Opatření plněno v rámci výběrového řízení na podporu projektů nestátních neziskových organizací. V roce 2014 byly podpořeny některé projekty ve významnější míře zaměřené mimo jiné na seniory - např.:

- *PODPORUJME MÍSTNÍ - Podporou místní produkce k udržitelnému rozvoji regionu (Občanské sdružení Tradice Bílých Karpat).*
- *Podpora místních produktů na Vysočině (Chaloupky o.p.s., školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání).*
- *Šíření informací o dobré praxi v oblasti permakultury (Permakultura (CS))*
- *100 tipů pro přírodní zahradu a ještě mnohem víc (Občanské sdružení Přírodní zahrada).*
- *Ekologické poradenství prakticky (ZO ČSOP Veronica).*

Ministerstvo kultury

Plněno průběžně.

MK i jeho příspěvkové organizace pořádají pravidelná setkání se svými bývalými zaměstnanci – seniory, na kterých je vytvářen prostor pro diskusi se současnými pracovníky.

Podpora kulturních aktivit zdravotně postižených občanů a seniorů - v roce 2014 byly podpořeny např.: Buena Vista Vinohrad, projekt Pěvecké sdružení Buena Vista Vinohrad, dotace 30 000 Kč; Občanské sdružení Mluvící kniha, Praha, projekt ODSTRAŇOVÁNÍ KULTURNÍCH BARIÉR ZRAKOVĚ HANDICAPOVANÝCH A SENIORŮ FORMOU AUDIOKNIH, dotace 300 000 Kč; Oblastní charita Červený Kostelec, projekt Arteterapeutické programy a terapeutická funkce kultury pro lidi nemocné roztroušenou sklerózou, dotace 80 000 Kč; REMEDIUM Praha občanské sdružení, Praha, projekt Divadelní spolek Proměna, dotace 40 000 Kč; TOTEM - regionální dobrovolnické centrum, projekt Senioři seniorům, dotace 40 000 Kč; ŽIVOT 90, projekty Arteterapie a kulturní programy v ŽIVOTĚ 90 a Divadelní akademie, celková dotace 100 000 Kč; GEMA o.p.s., projekt Taneční pro seniory, dotace 50 000 Kč; Nadace Charty 77, projekt Seniorská škola digitální fotografie, dotace 45 000 Kč. PORTE, Praha, projekt Fresh senior klub, dotace 30 000 Kč. Samozřejmostí je účast seniorů na akcích, které jsou podporovány ve výše uvedeném programu a jsou zaměřené na cílové skupiny různě zdravotně postižených občanů.

7. Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

Hlavní gestoři za plnění jednotlivých opatření v této oblasti jsou: MZ, MPSV, MŠMT

Spolupráce: MV, MPO, místní a krajské samosprávy, zdravotnická zařízení a zařízení sociální péče, zdravotní pojišťovny, gerontologická a geriatrická společnost, zdravotní pojišťovny, zástupci odborných institucí a organizací, výzkumné instituce, odborná pracoviště při vysokých školách, poskytovatelé sociálních služeb, knihovny

7.1. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Strategický cíl 1: Nabídnout co nejširší škálu služeb včetně specializované geriatrické péče, které odpovídají rozdílným potřebám a specifickým životním situacím seniorů

Specifický cíl 1: Zajistit poskytování dlouhodobé a paliativní péče s ohledem na zajištění kontinuity a místní i časové dostupnosti

Opatření: Nastavení fungujícího systému dlouhodobé péče (včetně paliativní), který zajistí seniorům přístup ke kvalitním koordinovaným, komplexním a vzájemně provázaným zdravotně-sociálním službám

Splněno částečně.

Začátkem roku 2014 vznikla mezirezortní pracovní skupina k řešení problematiky sociálně zdravotního pomezí (je v gesci MPSV, ale jsou tam zástupci MZ, krajů, zařízení zdravotních služeb a další), která předložila první definici dlouhodobé péče a teze dlouhodobé péče. Tento materiál se stal výchozím pro zahájení přípravy práce na věcném záměru zákona o dlouhodobé péči s tím, že předpokladem pro předložení prvních legislativních návrhů je termín konec roku 2015.

Opatření: Nastavit systém hodnocení a každoročně vyhodnocovat účinnost, příp. navrhnuté /provedené změny v systému dlouhodobé péče

Neplněno.

Důvodem neplnění je, že žádné změny nebyly realizovány.

Specifický cíl 2: Rozvíjet specializovanou geriatrickou péči v celém průběhu nemoci, tj. od akutní přes následnou a doléčovací fázi

Opatření: Vytvořit pracovní skupinu za účelem naplánování nezbytných kroků a konkrétního postupu za účelem rozvoje a zvýšení dostupnosti geriatrické péče s časovým harmonogramem a předpokládanými finančními náklady

Neplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Opatření: Na základě diskuze a s ohledem na aktuální hospodářskou a politickou situaci realizovat navržený postup směřující k rozvoji geriatrické péče v ČR

Neplněno, opatření přehodnoceno v rámci aktualizace Národního akčního plánu.

Není ani podporováno vzhledem k tomu, že geriatrická péče je v gesci MZ. Rezort MPSV je připraven v této oblasti spolupracovat, například na mezirezortní pracovní skupině k řešení problematiky sociálně zdravotního pomezí.

V roce 2014 z výše uvedených gesčních důvodů MPSV pracovní skupinu za účelem zvýšení dostupnosti geriatrické péče neustanovilo.

Specifický cíl 4: Podpořit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb asistovaného života pro seniory v ČR

Opatření: Zpracovat návrh udržitelného systému pro rozvoj fungování služeb asistovaného života pro seniory

Splněno částečně.

V současné době probíhají aktivity, které budou ukončeny spolu s projektem „Podpora procesů v sociálních službách“ v říjnu 2015 (viz opatření níže).

Opatření: Implementovat opatření navrženého systému do praxe (návrh udržitelného systému pro rozvoj fungování služeb asistovaného života pro seniory)

Splněno částečně.

Vedení MPSV rozhodlo začlenit novou aktivitu „Podpora asistivních technologií v neformální péči a v sociálních službách“ v rámci s távajícího projektu podporovaného z OP LZZ s názvem „Podpora procesů v sociálních službách“ (dále jen „PPvSS“). Řídící orgán rozhodl ve věci podstatné změny projektu v srpnu 2014, v říjnu proběhlo výběrové řízení na experty, v prosinci 2014 byly s vybranými experty uzavřeny smlouvy a klíčová aktivita zahájila realizaci. Bude mít jeden výstup. První část bude věnována popisu aktuálního stavu využívání asistivních technologií, druhá část bude věnována možnostem využití asistivních technologií v sociálních službách, zdravotních službách, v domácím prostředí a pro osoby se zdravotním postižením. Třetí část bude věnována efektivitě využití asistivních technologií, potřebným regulatorním opatřením pro rozvoj asistivních technologií a možnému využití dostupných finančních zdrojů pro pilotní a aplikační projekty. Klíčová aktivita 13 bude ukončena spolu s projektem PPvSS v říjnu 2015.

Specifický cíl 6: Otevřít pobytové sociální služby komunitě tak, aby se senioři žijící v takovýchto zařízeních nestali skupinou vyloučenou ze společnosti

Opatření: Skrze osvětu a sběr příkladů dobré praxe podporovat poskytovatele sociálních služeb k větší otevřenosti těchto služeb širší veřejnosti s cílem propojit seniory žijící mimo pobytové sociální služby se seniory žijícími v sociálních službách

Plněno průběžně.

MPSV vydalo desátero pro seniory i pro jejich rodinné příslušníky s cílem podpořit osvětu a informovanost, jak poznat registrovaného a seriózního poskytovatele sociálních služeb. Odkaz: <http://www.mpsv.cz/cs/19372>.

Strategický cíl 2: Zvýšit informovanost neformálních pečujících, kteří využívají svůj maximální potenciál jak ve svém zaměstnání, tak v rámci péče o své blízké
--

Specifický cíl 1: Vytvořit odpovídající podmínky pro pečující rodinné příslušníky a motivovat je k účasti na péči o své starší rodiče

Opatření: Rozšiřovat dostupnost terénních a s nimi souvisejících odlehčovacích služeb pro neformální pečující

Plněno průběžně.

MPSV v rámci dotačního řízení na poskytování soc. služeb podpořilo kromě jiného také poskytování soc. služeb v terénní formě. Také byly podpořeny odlehčovací služby.

MPSV pracovalo v rámci projektu Podpora procesů v soc. službách na metodické úpravě procesu střednědobého plánování rozvoje soc. služeb, který slouží jako jeden z nástrojů k zajištění dostupnosti soc. služeb, a to včetně sociálního poradenství. K dispozici je tak materiál zatím s pracovním názvem Kritéria kvality plánování rozvoje soc. služeb na krajské úrovni. Zajištění dostupnosti soc. služeb je nicméně podle zákona č. 108/2006 Sb., o soc. službách, ve znění pozdějších předpisů, v kompetenci krajů (viz § 95, písm. g).

7.2. Ministerstvo zdravotnictví

Strategický cíl 1: Nabídnout co nejširší škálu služeb včetně specializované geriatrické péče, které odpovídají rozdílným potřebám a specifickým životním situacím seniorů
--

Specifický cíl 1: Zajistit poskytování dlouhodobé a paliativní péče s ohledem na zajištění kontinuity a místní i časové dostupnosti

Opatření: Nastavení fungujícího systému dlouhodobé péče (včetně paliativní), který zajistí seniorům přístup ke kvalitním koordinovaným, komplexním a vzájemně provázaným zdravotně-sociálním službám

Splněno částečně.

V zákoně č.372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování jsou v části II, § 5 písmeno g) a h) uvedeny podmínky, za nichž je možné poskytovat péči o nevyлéčitelně nemocné pacienty včetně péče paliativní. Tento zákon nemá ambice legislativně provázat koordinované a komplexní zdravotně sociální služby. Byl vypracován návrh akčního plánu zvýšení kvality, dostupnosti a efektivity následné, dlouhodobé a domácí péče.

V roce 2014 nepokračovala v činnosti pracovní skupina MZ+MPSV (vzhledem k personálním změnám).

Opatření: Nastavit systém hodnocení a každoročně vyhodnocovat účinnost, příp. navrhnuté /provedené změny v systému dlouhodobé péče

Splněno částečně.

Na MZ byl ukončen pilotní projekt k systému hodnocení pacientů (funkčního testování) v postakutní (i dlouhodobé) péči. Do projektu byly zapojeny subjekty v kompetenci MZ i MPSV. Zpracování dat a jejich analýza proběhne v roce 2015.

Specifický cíl 2: Rozvíjet specializovanou geriatrickou péči v celém průběhu nemoci, tj. od akutní přes následnou a doléčovací fázi

Opatření: Vytvořit pracovní skupinu za účelem naplánování nezbytných kroků a konkrétního postupu za účelem rozvoje a zvýšení dostupnosti geriatrické péče s časovým harmonogramem a předpokládanými finančními náklady

Nesplněno.

Pracovní skupina nebyla ustavena.

7.3. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Strategický cíl 1: Nabídnout co nejširší škálu služeb včetně specializované geriatrické péče, které odpovídají rozdílným potřebám a specifickým životním situacím seniorů

Specifický cíl 4: Podpořit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb asistovaného života pro seniory v ČR

Opatření: Zvýšit intenzitu zapojení do mezinárodních programů podporujících rozvoj asistivních technologií pro seniory prostřednictvím spolupráce mezi státní správou a akademickou a soukromou sférou a každoročně vyhodnocovat dosažený pokrok

Splněno částečně.

MŠMT každoročně vyhodnocuje probíhající spolupráci a zpracovává materiál pro informaci členům vlády, který mapuje vyhodnocení potenciálních možností účasti České republiky v mezinárodních projektech v oblasti výzkumu a vývoje v kontextu stárnutí populace v rámci Koncepce rozvoje technologií a služeb asistovaného života pro seniory. Vzhledem k tomu, že podpora mezinárodní spolupráce v projektech výzkumu, vývoje a inovací v této oblasti je závislá na existujících možnostech dotační podpory v rámci rozpočtu, který je součástí schváleného závazného ukazatele na výzkum, vývoj a inovace, a financování dalších aktivit nad rámec schváleného rozpočtu nebylo v roce 2014 možné, nedošlo ke zvýšení intenzity zapojení do mezinárodních programů podporujících rozvoj asistivních technologií pro seniory.

Př. č. 2 - Vyhodnocení seniorských a proseniorských organizací

8.1. Sdružení křesťanských seniorů ČR

Celoživotní učení:

V rámci zaměstnávání seniorů Sdružení křesťanských seniorů ČR doporučuje přijmout parlamentní opatření s cílem vytvářet vhodné sociální podmínky pro seniory, které lépe zpřístupní možnosti celoživotního vzdělávání pro seniorskou populaci.

V oblasti zaměstnanosti je sdružením pozitivně hodnoceno vrácení možnosti uplatnit slevu na dani pro pracující seniory za rok 2014, která nastavuje příznivější podmínky pro zaměstnávání seniorů.

Mezigenerační spolupráce:

Organizace mezinárodní konference Evropské unie seniorů (ESU) na téma Mezigenerační spolupráce a solidarita, pořádanou Sdružením Křesťanských seniorů, které je členem ESU.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností:

Podpora činností s cílem zvýšit zájem společnosti o problémy seniorů, povzbuzovat kladný vztah ke starším lidem. Činnost sdružení upozorňuje na problematiku úhradu nákladů za poskytování zdravotních pomůcek seniorům, kteří jsou nebo přechází do domácího ošetření, dále na otázku úpravy starobních důchodů v porovnání s růstem životních nákladů.

8.2. Rada seniorů ČR

2.sjezd RS ČR, Praha 17. květen 2013 - Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 se dle rozhodnutí 2. sjezdu Rady seniorů ČR stal součástí Programu Rady, která současně převzala za plnění Radou ovlivnitelnou část úkolů odpovědnost.

„Nedílnou součástí Programového zaměření Rady seniorů České republiky je Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období 2013 až 2017. Rada seniorů převezme za Radou ovlivnitelnou část úkolů odpovědnost a bude dbát o plnění a důslednou kontrolu Plánu“.

Konkrétně jde o úkoly:

Podpora, poradenství a pomoc seniorské populaci:

Obdobně jako v předchozích letech provozovala Rada seniorů ČR sedm bezplatných seniorských poraden. Poradny výrazně přispěly k objasňování a k realizaci obligatorních a fakultativních práv a nároků seniorské populace. Poradenství a pomoc byla poskytována v oblastech rodinného, občanského, spotřebitelského, sociálního a bytového práva. Ambulantní poradny poskytly poradenství a pomoc 2 357 klientům a terénní sociální pracovník 71 klientům. Další desetitisíce seniorů využily poradenské rubriky v měsíčníku „Doba seniorů“ a také webové stránky Rady.

Poradenství a pomoc poskytují též některé z členských organizací Rady, ročně jde o až o sto tisíc a více případů. Např. odborové organizace, Svaz důchodců ČR a Český svaz žen poskytují poradenství v pracovně právním, sociálním a občanském právu, Svaz diabetiků ČR v problematice diabetu, Sdružení obrany spotřebitelů a Sdružení českých spotřebitelů ve spotřebitelském a finančním právu a Sdružení nájemníků ČR v právu bytovém.

Celoživotní učení:

Vzdělávací aktivity seniorské populaci zabezpečují dvě významné členské organizace Rady seniorů ČR, a to Asociace univerzit třetího věku a Centrum celoživotního vzdělávání Ing. Dany Steinové. Posluchačů Centra celoživotního vzdělávání bylo loni 4 100, zprávu o výsledcích působnosti Univerzit 3. věku zpracovala Asociace univerzit 3. věku samostatně.

Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů ve vazbě na systém důchodového pojištění:

K podpoře ekonomických aktivit seniorské populace iniciovala Rada seniorů ČR znovu obnovení zrušené slevy na dani pracujícím důchodcům vládou premiéra Nečase. V této souvislosti bylo připravováno podání hromadné soudní žaloby a pro urychlení věci iniciováno podání ústavní stížnosti skupinou senátorů. Ústavní soud stížnosti slupiny senátorů vyhověl a zrušenou slevu na dani znovu obnovil. Cca 150 000 pracujícím důchodcům byla přiznána sleva na dani 2 070 Kč měsíčně, a to za roky 2014 a 2013.

Popularizace seniorských aktivit v médiích:

Rada seniorů ČR navázala v roce 2014 aktivní spolupráci s Českou televizí. Dle vzájemné dohody na nejvyšší úrovni Rada České televizi měsíčně předkládá aktuální seniorská témata k uveřejnění, dále odborné analýzy, výsledky výzkumů a také informace z důchodové komise. Společné zasedání vedoucích představitelů Rady a vedoucích představitelů ČT dne 25. března 2015 konstatovalo, že meziročně došlo k podstatnému rozšíření seniorských témat ve zpravodajství veřejnoprávní televize, kterých bylo loni odvysíláno 360. Rezervy jsou v diskusních pořadech a také ve specifických zábavních pořadech pro seniory, které v podstatě neexistují. Vedení České televize přislíbilo situaci řešit.

Kvalita života seniorů, participace seniorských organizací na rozhodování věcí veřejných:

Participace seniorské populace na rozhodování věcí veřejných je systémově nastavena prostřednictvím vyjednávacích mechanismů s politiky a participací na tvorbě právních a koncepčních předpisů státu, krajských a městských samospráv. Státem uznaným suverénem v těchto společenských funkcích je Rada seniorů ČR se svoji cca 300 000 členskou základnou.

V roce 2014 vyjednávala Rada seniorů ČR 2x s premiérem ČR (obnovení plnohodnotné valorizace penzí, znovu obnovení zrušené slevy na dani pracujícím důchodcům, zaměření činnosti Rady vlády pro seniory a stárnutí populace), 1x s 1. vicepremiérem a ministrem financí (valorizace penzí 2015, znovuobnovení zrušené slevy na dani pracujícím důchodcům, znovu obnovení zrušené 50 % slevy jízdného starobním důchodcům na železnici, 3x s ministryní práce a sociálních věcí (valorizace penzí 2015, zákon o minimálním starobním důchodu, sociální bydlení,

zastoupení RS ČR v odborné komisi pro důchodovou reformu), 1x s ministrem zdravotnictví (léková politika a senioři, bezplatné očkování a senioři, plnění Memoranda za dostupnost zdravotní péče seniorům), 1x s ministryní pro místní rozvoj (sociální bydlení, změna právního předpisu k soudnímu přezkumu místně obvyklého nájemného v nájemních bytech, využití Evropských fondů seniorskou populací), 1x s ministrem vnitra (zapracování statutu seniora jako chráněné osoby do právního řádu ČR), 1x s ministrem pro lidská práva a legislativu (zákon o minimálním starobním důchodu, zákon o sociálním bydlení, znovu obnovení zrušené slevy na dani pracujícím důchodcům) a 2x s ministrem školství, mládeže a tělovýchovy (prosazení výuky mezigeneračních vztahů společnosti více generací do všech stupňů škol, činnost a financování Univerzit 3.věku, mezinárodní sportovní hry seniorů 2015). Na úrovni krajů proběhla jednání s hejtmany a s dalšími představiteli krajských samospráv ve všech 12 krajích, kde pracují krajské rady seniorů. Předmětem byla seniorská témata a konkrétní formy spolupráce mezi krajskou samosprávou a krajskými radami seniorů. Dále byl hodnocen stav realizace volebních závazků krajských samospráv ve vztahu k seniorské populaci. Tj. rozšíření sítě sociálních služeb, výstavba nových domovů pro seniory, finanční podpora krajů obcím při výstavbě malometrážních bytů a domů s pečovatelskou službou, zavedení bezplatné regionální dopravy pro osoby starší 70 let, rozvoj Senior Pasů, Senior Pointů, podpora a rozvoj volnočasových a vzdělávacích aktivit seniorské populace. Krajské rady seniorů spolupracují s Krajskými úřady též na tvorbě a kontrole plnění střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb, dále na koncepčních záležitostech ve zdravotnictví a dopravní obslužnosti území.

Rada seniorů ČR dlouhodobě participuje na tvorbě sociálního, zdravotního a bytového zákonodárství státu. Od roku 2014 též na zákonodárství daňovém a majetkovém:

Ministerstvo práce a sociálních věcí v roce 2014 předložilo Radě k připomínkování **10** návrhů právních předpisů a **jeden** návrh koncepčního dokumentu. A to:

- Návrh nařízení vlády, kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2015 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva a částek normativních nákladů na bydlení – uplatněna jedna zásadní připomínka.
- Návrh vyhlášky o stanovení odůvodněných nákladů a maximální výše úhrady nákladů služeb poskytovaných držitelem dokladů pro účely důchodového pojištění.
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1992 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ve znění pozdějších předpisů, a návrh nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993.
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony – uplatněny 4 konkrétní legislativní návrhy.
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ve znění pozdějších předpisů – uplatněny 3 zásadní připomínky.

- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – uplatněny 3 konkrétní legislativní návrhy.
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a další zákony – uplatněno 5 zásadních připomínek a 6 konkrétních legislativních návrhů.
- Návrh Koncepce sociálního (dostupného) bydlení ČR 2015 až 2025 – uplatněna jedna zásadní připomínka.

Ke všem předloženým návrhům bylo zpracováno stanovisko, dále bylo uplatněno 10 zásadních připomínek a 13 konkrétních doplňujících legislativních návrhů. Kromě uvedeného zpracovala Rada seniorů ČR návrh zákona o minimálním starobním důchodu, který byl předán MPSV a ministru pro lidská práva a legislativu. Rada seniorů ČR též aktivně pracuje v Odborné komisi pro důchodovou reformu, v komisích pro tvorbu Koncepce a zákona o sociálním bydlení a v komisi pro sociální začleňování.

Ministerstvo zdravotnictví předložilo Radě k připomínkování **pět návrhů** právních předpisů, a to:

- Návrh vyhlášky stanovení odborných kritérií a dalších záležitostí pro poskytování lázeňské léčebně rehabilitační péče.
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, zákona č. 551/1991 Sb., o všeobecné zdravotní pojišťovně a č. 280/1992 Sb., o rezortních, oborových a dalších zdravotních pojišťovnách – 3 konkrétní legislativní návrhy.

Ke všem návrhům právních předpisů bylo zpracováno stanovisko, dále 3 konkrétní doplňující legislativní návrhy.

Ministerstvo financí předložilo Radě k připomínkování **dva návrhy** právních předpisů.

A to:

- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
- Návrh zákona o prokazování původu majetku – uplatněna jedna zásadní připomínka.

K oběma návrhům bylo zpracováno stanovisko a dále jedna zásadní připomínka.

Mezinárodní konference „O kvalitě života českých seniorů“:

Součástí oslav Mezinárodního dne seniorů 2014 byla mezinárodní konference „O kvalitě života českých seniorů“, kterou svolala Rada seniorů ČR pod záštitou předsedy poslanecké sněmovny na 2. říjen 2014. Šlo o první historický pokus „změřit“ kvalitu života českých seniorů. Pro hodnocení byly vybrány rozhodující indikátory měření, a to reálná materiální spotřeba, zdraví a bydlení. Ke splnění ambiciózního cíle vypracovala Rada seniorů analýzu struktury a dynamiky spotřeby domácností důchodců za posledních deset let, uskutečnila vlastní sociologický výzkum a prostřednictvím prezentací předních českých vědců posoudila stav dostupnosti léků, zdravotních pomůcek a kvality zdravotní péče poskytované seniorské populaci. Dále byly posouzeny problémy seniorského bydlení, včetně

právní ochrany seniorů a stavu přípravy nových právních předpisů. Konference se zúčastnili představitelé ministerstev, poslanci, senátoři, členové Rady vlády pro seniory a stárnutí populace, členové Odborné komise pro důchodovou reformu, představitelé zdravotních pojišťoven, Lékárnické komory, nemocnic, seniorské veřejnosti a 12 zahraničních hostů. Na konferenci vystoupilo 9 prezentantů s konkrétními tématy o materiální spotřebě důchodců, o době dožití a ochraně zdraví české seniorské populace, o dostupnosti a kvalitě bydlení českých seniorů. Situaci v okolních zemích a v Evropské unii prezentovalo sedm zahraničních hostů. Na závěr konference bylo přijato memorandum ke zvýšení kvality života českých seniorů, které obsahuje deset konkrétních požadavků legislativního a koncepčního charakteru. Memorandum bylo předáno prezidentovi ČR, premiérovi ČR a příslušným ministrům.

Organizování společenských, kulturních a sportovních aktivit seniorské populace:

V 12 krajích, kde působí krajské rady seniorů tyto zorganizovaly důstojné oslavy Mezinárodního dne seniorů 2014. Oslav se zúčastnily tisíce seniorů, dále představitelé krajů a v některých krajích také představitelé statutárních měst. Sportovní turnaje nebo seniorské běhy uspořádaly krajské rady seniorů Moravskoslezského, Ústeckého, Jihočeského a Středočeského kraje. Turistické akce uspořádala krajská rada seniorů Karlovarského kraje, kulturní akce krajská rada seniorů Jihočeského kraje. Gerontologické dny, nebo dny zdraví uspořádaly krajské rady seniorů Plzeňského a Jihočeského kraje. Výstavy k prezentaci svých aktivit a pomoci jednotlivým seniorům uspořádaly krajské rady seniorů Moravskoslezského a Jihočeského kraje. Příhraniční činnost se zahraničními partnery realizovaly krajské rady seniorů Plzeňského, Ústeckého a Jihomoravského kraje.

Projekt Senior Pas:

Od září 2013 realizuje Rada seniorů ČR ve spolupráci s firmou Sun Drive projekt Senior Pas. Jde o bezplatné karty slev vstupného do kulturních památek, masážních a kosmetických salónů, slev na nákup zájezdů a rekreačních pobytů, slev v lékárnách a nadstandardních služeb v nemocnicích, slev v prodejnách nábytku, restauracích, ubytovacích zařízeních, atd. Karta je platná na celém území České republiky a na některých teritoriích Dolního Rakouska. Prostřednictvím EURAGu usiluje Rada seniorů ČR o rozšíření projektu Senior Pas na Slovensko a do dalších zemí EU. Za dobu od září 2013 do září 2014 byly Senior Pasy vydány 31 500 novým držitelům. V síti slev je zapojeno přes 2 610 firem.

Státní podpora financování aktivit Rady seniorů ČR při plnění Národního akčního plánu

Finanční podpora aktivit Rady seniorů ČR k naplnění Národního akčního plánu je ze strany ministerstva práce a sociálních věcí zcela nedostatečná! V roce 2014 oproti požadavku 1 506 156 Kč obdržela Rada 682 894 Kč, což znemožnilo plnění některých projektů a závazků k realizaci Národního akčního plánu. Z analytických aktivit nemohly být zpracovány analýzy o nákladech placené zdravotní péče seniorskou populací a o příčinách poklesu a stagnace příjemců starobních penzí v letech 2012 a 2013. Z plánovaných výzkumných aktivit nemohl být uskutečněn výzkum o výši nájemného v hl.m.Praze, v Brně a v ostatních statutárních městech ČR pro tvorbu koncepce cenových map nájemného v nájemných bytech

a pro objektivní nastavení sociální dávky „Příspěvek na bydlení“ pro rok 2015. Nedostatek finančních prostředků byl také důvodem neustavení krajských rad seniorů v Pardubickém a Karlovarském kraji a městských rad seniorů v Brně, Plzni, Ostravě a v Hradci Králové. Nedostatek finančních prostředků by důvodem k nerozšíření bezplatných seniorských poraden do Ústeckého a Olomouckého kraje a kraje Vysočina.

V roce 2015 neobdržela Rada seniorů ČR na plnění projektů k realizaci Národního akčního plánu prostředky žádné! Proto byl podle rakouského vzoru vypracován návrh zákona o seniorech, který kromě zákonem vymezených kompetencí a odpovědnosti seniorských organizací při realizaci věcí veřejných systémově řeší také jejich financování. Přijetí zákona významným způsobem ovlivní výsledky plnění Národního akčního plánu pozitivního stárnutí ve prospěch seniorské populace.

Př. č. 3 - Vyhodnocení krajů a magistrátů

9.1. Liberecký kraj

Zabezpečení seniorské problematiky – zřízení Krajské rady seniorů na ustavující konferenci Krajské rady seniorů Libereckého kraje.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Setkání úředníků z Krajského úřadu Libereckého kraje a lokálních politiků, zejména místostarostů zastřešujících sociální práci na obcích s přenesenou a rozšířenou působností – členů tzv. K 21 s aktivními členy Krajské rady seniorů v Liberci a Svazem důchodců ČR u příležitosti Mezinárodního dne seniorů. V průběhu setkání se uskutečnila přednáška Jiřího Ježka na téma „Rodinné systémy“.

Preventivní činnost zaměřená na seniory - v rámci činnosti Policie České republiky, spolupráce Libereckého kraje s Krajským ředitelstvím policie Libereckého kraje:

- Společný projekt „Speciální výslechová místnost v Libereckém kraji“ - vybudován výslechový komplex, který bude sloužit pro výslechy zvláště zranitelných obětí, kam patří i senioři.
- Program prevence kriminality ministerstva vnitra - projekty s cílovou skupinou seniorů realizovány převážně obecní policií. Liberecký kraj pomáhá obcím na svém území se zpracováním žádostí o dotaci, pořádá metodické porady a konzultace.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje 2014 – 2017 - základním strategickým dokumentem.

- Ustanovení pracovní skupiny „Senioři“ k rozšíření dialogu kraje s poskytovateli sociálních služeb, NNO a dalšími subjekty. Hlavním úkolem této pracovní skupiny je definování potřeb seniorů a plánování rozvoje sociálních služeb v regionu pro tuto cílovou skupinu.
- Pilotní projekt „Tísňová péče ve spolupráci krajského centrálního pultu a oblastních neziskových organizací poskytujících sociální, zdravotnickou a psychickou první pomoc“. V rámci realizace projektu je možno připojit na monitorovací zařízení až 20 klientů (okamžitá kapacita). Cílem projektu je nastavit rozvoj tísňové péče v regionu, vytvořit a ověřit fungování systému zajištění této péče i za účasti dalších organizací a dobrovolníků, podpořit seniory, kteří chtějí setrvat ve svém přirozeném prostředí, avšak zdravotní stav jim neumožňuje být bez dohledu.

9.2. Olomoucký kraj

Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

Právo seniorů na respekt k jejich lidské důstojnosti je v rámci poskytování sociálních služeb ukotveno v zákoně č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a to v definovaných standardech kvality sociálních služeb. Kvalita sociálních služeb úzce souvisí s průběžným vzděláváním odborného personálu, který pracuje s uživateli sociálních služeb. Možnosti požádat o finanční prostředky na vzdělávání zaměstnanců organizací, které poskytují sociální služby, využilo v rámci výzvy A7 OP LZZ, Oblast podpory „Podpora sociální integrace a sociálních služeb“ mnoho poskytovatelů působících na území Olomouckého kraje. Olomoucký kraj vyjádřil podporu těmto projektům, které byly následně poskytovateli realizovány:

- Vzděláváním zaměstnanců ke zvýšení kvality sociálních služeb (Domov důchodců Kobylá nad Vidnavkou, p. o.).
- Vzděláváním ke kvalitě II. – vzděláváním zaměstnanců k trvalému rozvoji (Domov pro seniory Tovačov, p. o.).
- Podpora vzdělávání a procesů v sociálních službách domova důchodců (Domov důchodců Šumperk, p. o.).
- S vyšší kvalitou pro budoucnost II. (Domov na Zámečku Rokytnice, p. o.).
- Zvýšení kvality poskytované péče vzděláváním zaměstnanců Domu pro seniory Uničov s.r.o).
- Vzděláváním k vyšší kvalitě poskytování sociálních služeb ve Šternberku III (Sociální služby Šternberk, p. o.).
- Pokračujeme v kvalitě (Arcidiecézní charita Olomouc).
- Vzdělávání pracovníků sociálních služeb Charity Zábřeh.

Olomoucký kraj rovněž poskytl pro celodenní vzdělávací a diskusní setkání k problematice zdravotně sociálních služeb, pořádané Institutem důstojného stárnutí Diakonie ČCE. Setkání proběhlo 15. 10. 2014 pod záštitou náměstků hejtmána Olomouckého kraje pro zdravotní a sociální oblast.

Celoživotní učení

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje (dále jen DZ OK) je základním strategickým dokumentem Olomouckého kraje pro oblast školství, schváleným Zastupitelstvem Olomouckého kraje dne 27. 4. 2012; tento dokument je v souladu s Národním akčním plánem.

- Poskytnutí prostor pro celodenní vzdělávací a diskusní setkání k problematice zdravotně sociálních služeb, pořádané Institutem důstojného stárnutí Diakonie ČCE. Setkání proběhlo 15. 10. 2014 pod záštitou náměstků hejtmána Olomouckého kraje pro zdravotní a sociální oblast.
- V roce 2014 probíhaly v části krajských muzeí kurzy a přednášky zacílené na seniory, v této oblasti probíhá i spolupráce s domovy seniorů (Vlastivědné muzeum Jesenicka a Vlastivědné muzeum v Šumperku).
- Vlastivědné muzeum v Olomouci spolupracuje s Univerzitou Palackého v Olomouci na projektu U3V (Univerzita třetího věku).
- Olomoucký kraj podporuje ze svého rozpočtu organizace, které poskytují seniorům pobytové, ambulantní i terénní sociální služby. V těchto službách pracuje řada kvalifikovaných pracovníků, kteří pomocí různých technik napomáhají uživatelům sociálních služeb v trénování paměti za účelem prevence

ztráty paměti, popřípadě za účelem zpomalování ztráty paměti z důvodu onemocnění Alzheimerovou chorobou.

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Spolupráce se seniory při přípravě některých částí výstavního programu (mykologické výstavy a přednášky).
- 4. ročník oceňování dobrovolníků s názvem „Křesadlo“ – uspořádala organizace Maltéžská pomoc, o. p. s., hlavním partnerem celé akce byl Olomoucký kraj.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Listopad 2014 - konference pořádaná Krajskou radou seniorů Olomouckého kraje.
- Oblast dopravy - zabezpečení maximální informovanosti cestujících o integrovaném dopravním systému Olomouckého kraje – (dále jen IDSOK). V roce 2014 koordinátor IDSOK připravil, vydal a distribuoval dopravcům, na obce a na informační centra leták „Cestování seniorů v Olomouckém kraji“.
- Zajištění dopravní obslužnosti svého území - objednávání u dopravců kromě spojů do škol, do zaměstnání i spoje k lékaři, na úřady. Kvalitní cestování seniorům umožňují také rozsáhlé investice kraje do vozového parku dopravců k pořízení nízkopodlažních vozidel.
- Kraj se prostřednictvím koordinátora BESIP podílel na přednáškách pro seniory v rámci kampaně „senioři v dopravě“, kterou organizovalo Ministerstvo dopravy, dále poskytl část finančních prostředků na pořízení reflexních doplňků.
- Budování cyklostezek jako samostatných dopravních tras - účinně napomáhá zvyšování bezpečnosti dopravy, včetně bezpečnosti seniorů, využívajících kolo jako dopravní prostředek.
- Kulturní příspěvkové organizace kraje poskytují slevu seniorům (50%) na vstupném.

Dotační programy kraje:

- Dotační program pro sociální oblast – oblast podpory C – poskytování sociálních služeb. Cílem programu je podpořit zajištění dostupnosti a kvality poskytování sociálních služeb působících na území Olomouckého kraje. V roce 2014 OK alokoval pro tuto oblast částku ve výši 10 000 000 Kč. Byly podpořeny ambulantní, terénní i pobytové sociální služby, včetně těch poskytujících sociální služby seniorům.
- Neinvestiční finanční příspěvky do 25 tisíc Kč. V roce 2014 bylo z rozpočtu Olomouckého kraje prostřednictvím tohoto příspěvkového programu podpořeno 9 projektů ve prospěch seniorů, v celkové výši 119 000 Kč.
- Významné projekty Olomouckého kraje - projekt Senior pas (www.seniorpasy.cz).

Zdravé stárnutí

- Dentální týmy pro zdravá ústa, projekt byl podpořen částkou 150 000,- Kč.
- Projekt Priessnitz fitpark - Projekt byl podpořen částkou 400 000,- Kč.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2011 – 2014 - přímo zaměřen na oblast sociálních služeb, v dokumentu jsou vytýčeny cíle a opatření pro jednotlivé cílové skupiny včetně skupiny „senioři“.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2015 – 2017 - schválen UZ/12/39/2014 ze dne 19. 9. 2014.

- Individuální projekt (od 1. 5. 2012 do 30. 4. 2014) „Podpora plánování rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji“ - v rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost.
- Individuální projekt „Podpora zajištění dostupnosti a kvality sociálních služeb v Olomouckém kraji“. V rámci tohoto projektu je ustanovena Pracovní skupina č. 3 – „Senioři“ (v roce 2014 celkem 8 pracovních setkání).

Olomoucký kraj, jako zřizovatel 29 příspěvkových organizací poskytujících celkem 58 registrovaných sociálních služeb a vlastník řady nemovitostí, ve kterých jsou tyto služby provozovány, přispívá na provoz sociálních služeb a investuje do oprav a modernizace budov. Mezi nejvýznamnější aktivity roku 2014 patří:

- Dokončení výstavby nového pavilonu v areálu organizace Domov seniorů POHODA Chvátkovice, p. o..
- Rekonstrukce budovy B Domova seniorů POHODA Chvátkovice, p. o.
- Dokončení výstavby nového pavilonu v Domově pro seniory Radkova Lhota.

9.3. Ústecký kraj

Zabezpečení seniorské problematiky - Poradní orgán hejtmána Ústeckého kraje pro seniory a zdravotně postižené občany. V poradním orgánu jsou zapojeny, kromě jiných, Rada seniorů Ústeckého kraje, Svaz důchodců ÚK a Krajská rada osob se zdravotním postižením. Cílem činnosti poradního orgánu je především zvýšení koordinace a pravidelná setkávání, kde dotčené orgány v rámci svých kompetencí řeší potřeby seniorů a zdravotně postižených občanů.

Celoživotní učení

- Systémový projekt MŠMT na území Ústeckého kraje (UNIV 3), který navazuje na již ukončený projekt UNIV 2 KRAJE, a který je orientován na dospělou populaci a její intenzivnější zapojení do vzdělávacích aktivit.

Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů

- Projekt „Komplexní program podpory zaměstnanosti cílových skupin s handicapem na trhu práce v Ústeckém kraji“ (oblast podpory OP LZZ Posílení aktivních politik zaměstnanosti).

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Podpora neziskových organizací v rámci vyhlašovaných dotačních programů.
- Činnost příspěvkové organizace zřizované Ústeckým krajem – poskytování sociálních služeb pro seniory, aktivizační činnosti pro obnovení nebo upevnění kontaktu s přirozeným sociálním prostředím, organizace setkávání napříč věkovými skupinami, např. vystoupení mateřských škol u příležitosti různých výročí, pořádají mezigenerační hry, zajišťují kulturní akce apod.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Uzavření nové smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících na období 2015 – 2024, dle kterých musí být všechna vozidla zajišťující dopravu -

nízkopodlažní a klimatizovaná, s naklápěcí karosérií a najíždějí plošinou a dalšími prvky umožňujícími snadnější orientaci a pohyb cestujících s cílem přispět ke zvýšení bezbariérovosti a dostupnosti veřejné dopravy

- Koncert pro seniory a zdravotně handicapované.
- Organizace prvního ročníku výtvarné soutěže Senior Art 2014.

Zdravé stárnutí

- Dokument „Strategie podpory zdraví a rozvoje zdravotních služeb v Ústeckém kraji na období 2015-2020“.
- Podpora realizace odborného kongresu Gerontologické dny Severozápad – přednášky a prezentace s cílem zvyšovat informovanost nejen seniorů o zdravém životním stylu, a to díky tématům zde prezentovaných přednášek.
- Bowlingový turnaj pro seniory a zdravotně postižené, kde soutěžily týmy z celého kraje a sousedního Saska.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji - zahrnuje rovněž zajištění kvalitních a dostupných služeb pro seniory, zejména terénních.
- Zpracování Ústeckého krajského plánu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, kde mnohá opatření plánu řeší rovněž potřeby seniorů.
- Dotační program Podpora vybraných služeb zdravotní péče 2014 - podpořeno zejména zajištění hospicové paliativní péče.
- Dotační program Ústeckého kraje Podpora sociálních služeb a aktivit zaměřených na podporu rodiny - finanční podpora neziskových organizací.
- aktivita „Zvyšování celkové kapacity zdravotních služeb v souvislosti se stárnutím populace“.
- Navázání spolupráce se Svobodným státem Sasko v rámci nového programovacího období (malé projekty) a v rámci mezinárodní studie pro přenos dobré praxe v péči o seniory s Alzheimerovou chorobou.
- Od roku 2013 je zpřístupněn pro veřejnost Katalog sociálních služeb v Ústeckém kraji, který je průběžně aktualizován.

9.4. Moravskoslezský kraj

Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- V rámci vstupního vzdělávání jsou úředníci KÚ MSK proškoleni v problematice kontaktu s lidmi se zdravotním postižením.
- Dotační program na podporu zvýšení kvality sociálních, v rámci nějž byl také vyhlášen dotační titul Podpora systematického vzdělávání a rozvoje týmů (pracovníků) poskytovatelů sociálních služeb, včetně dobrovolníků.
- Individuální projekt Podpora vzdělávání a supervize u pracovníků v oblasti sociálních služeb a pracovníků v sociální oblasti zařazených do úřadů v Moravskoslezském kraji II.

Celoživotní učení

Významnou činností příspěvkové organizace kraje Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, příspěvková organizace, je nabídka možnosti studia v Senior gymnáziu. Tento projekt umožňuje využití volného času seniorů zajištěním dalšího vzdělávání v široké

škále oborů. Schůzky probíhají pravidelně jednou za čtrnáct dní ve čtvrtek při zajímavých přednáškách, které vedou zkušení odborníci. Studium je čtyřleté, zakončené závěrečným testem. Absolventi Senior gymnázia mohou pokračovat v Senior klubu. Jedná se o unikátní projekt v rámci České republiky, který bez přerušení pokračuje již 22 let a je vzorem ostatním institucím muzejního typu. V roce 2014 bylo uskutečněno 50 přednášek s účastí 1 616 posluchačů z řad seniorů.

Další aktivity:

- Knihovny v Českém Těšíně, Třinci, Frenštát pod Radhoštěm a ve Frýdku-Místku pořádají školení trénování paměti i další neformální učení pro seniory.
- Vysoká škola báňská – TU Ostrava pořádá Univerzitu 3. věku.
- Slezská univerzita v Opavě organizuje Univerzitu třetího věku v Opavě, Krnově a Karviné.

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Individuální projekty, které se týkaly činnosti seniorů, jako je např. projekt Počteníčko s babičkou či Senior slevenka. Oba tyto projekty byly realizovány občanským sdružením Počteníčko s babičkou.
- Zapojení kraje do celorepublikového programu Druhý život dětské knihy, jednoho z pilířů projektu SENzační SENioři Kontra bariéry (SENSEN).
- Školy obecně v rámci své činnosti zařazují do výuky příslušná témata podle obsahového zaměření svého školního vzdělávacího programu a mimo výuku některé školy realizují aktivity či projekty zaměřené na znevýhodněné a zranitelné skupiny seniorů pro své žáky a širokou veřejnost.

Kvalitní prostředí seniorů

- Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2012 – 2016,
- Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje.
- Rozšiřování veřejné bezbariérové dopravy, obnova vozového parku jednotlivých dopravců v MSK (např. vizuální a akustické hlášení autobusových zastávek.
- pravidelná setkání se zástupci Národní rady osob se zdravotním postižením ČR s cílem vymezit slabá místa v dopravním systému kraje.
- možnost uplatnění výrazných slevy pro seniory při využívání veřejné dopravy v IDS MSK.

Zdravé stárnutí

- **Projekt „Podpora lesní pedagogiky v Moravskoslezském kraji“** - vedle dětí základních škol se novou cílovou skupinou stali senioři.
- Dotační programy na podporu cílové skupiny senioři, kupř. projekty podporující zdravé stárnutí v rámci místní Agendy 21 ad., finanční podpora seniorských organizací či různých aktivit pro seniory
- **Zábavně o stáří** - ve spolupráci s Národní sítí Zdravých měst uspořádání velkého zábavně-osvětového pořadu „Zábavně o stáří“, kterého se v koncertním sále Janáčkovy konzervatoře v Ostravě zúčastnilo na 200 moravskoslezských seniorů.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

Všechny příspěvkové organizace MSK poskytující pobytové sociální služby seniorům jsou zapojeny do komunitního plánování ve své obci a jsou schopny reagovat na potřebu pobytových odlehčovacích služeb pro seniory zjištěnou na úrovni obce.

- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015 – 2020.
- Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na léta 2014 – 2020.
- Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb).

9.5. Zlínský kraj

Zabezpečení seniorské problematiky - zřízena Komise Rady Zlínského kraje pro seniory jako stálý poradní orgán Rady Zlínského kraje. Cílem práce Komise je především pravidelná setkávání a řešení témat problematiky a potřeb seniorů.

Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- V rámci vstupního vzdělávání jsou úředníci Krajského úřadu Zlínského kraje proškoleni v problematice kontaktu s lidmi se zdravotním postižením.
- Zlínský kraj vytváří podmínky pro zajišťování informovanosti ať už odborné, či laické veřejnosti. Děje se tomu na základě pravidelných školení, seminářů, přednášek na dané téma.
- Zlínský kraj věnuje pozornost i ochraně práv a edukaci seniorů s vazbou na fenomén neregistrovaných kapacit ubytovacích zařízení, které se zaměřují na nejohroženější skupiny osob.

Celoživotní učení

- Vzdělávací program realizovaný v rámci celoživotního vzdělávání, určený pro zájemce od 50 let věku - aktivita Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (výuka práce s počítačem a s digitální fotografií, přednášky z oblasti společenských věd, kultury a umění, zdravotnictví, technologií a také umělecká tvorba ve výtvarném ateliéru. Zlínskou Univerzitu třetího věku v současné době navštěvuje zhruba 700 posluchačů.

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Zlínský kraj podporuje aktivity mezigenerační spolupráce, v roce 2014 byl jedním z těchto projektů krajský turnaj pro kluby seniorů v pétanque v lázních Luhačovice.
- Podprogram na podporu nestátních neziskových organizací na úseku rozvoje občanské společnosti - pomáhá prostřednictvím přímé dotace nestátním neziskovým organizacím zajišťujícím činnost formou dobrovolnické služby. Nejčastěji jsou dobrovolnické aktivity směřovány k organizování skupinových činností v domovech pro seniory a aktivitám k podpoře zdravotně postižených osob.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020 (SRZK)

Program rozvoje územního obvodu zlínského kraje 2013 - 2016

- Projekt zaměřený na podporu vzdělávání pracovníků v sociálních službách (smyslová aktivizace seniorů, sociální kompetence a schopnosti samostatnosti)

i ve stáří). Zaměstnanci pobytových zařízení si zvyšovali kompetence v kurzech Bazální stimulace, Validace dle Naomi Feil, Specifické přístupy ke klientovi s projevy duševního onemocnění.

Zdravé stárnutí

- Aktivita pro seniory zaměřené na pravidelné edukativní programy, programy pravidelného rekondičního a rehabilitačního cvičení a pobytové programy zaměřené na zlepšení fyzického a psychického stavu seniorů - prostřednictvím Sociálního fondu. V roce 2014 bylo podpořeno celkem 13 projektů, které byly zacíleny na aktivity pro seniory. Celkem bylo prostřednictvím aktivit neziskových organizací podpořeno 1 110 osob.
- Aktivita podporující pozitivní stárnutí i v pobytových zařízeních, která se orientují na seniory s vysokou mírou potřeby péče - akce podporující aktivizaci seniorů. Tradičními akcemi pořádaných pobytových zařízení jsou Barvy života a mezikrajský pétanque, do nichž jsou zapojováni uživatelé domovů pro seniory ve Zlínském kraji.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji na období 2012 - 2015
Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením 2013 - 2016

- Zásadním realizovaným projektem Zlínského kraje byla rozhodnutí o opuštění velkokapacitního objektu situovaného do lokality mimo dostupné veřejné služby a náhrada tohoto objektu menšími zařízeními v lokalitách měst Vsetín a Valašské Meziříčí.
- Obdobným projektem je i opuštění nevyhovující objektu v Luhačovicích a vybudování menšího zařízení v tomto městě.
- Projekty, jejichž cílem je rozvoj metod sociální práce v zařízení sociálních služeb např. projekt humanizace domova pro seniory v Rožnově pod Radhoštěm, jehož výstupy jsou zaměřeny na rozvoj nových metod práce se seniory.

9.6. Jihočeský kraj

Zabezpečení seniorské problematiky - Spolupráce s Krajskou radou seniorů (ustanovena od roku 2011 - činnosti a aktivity této organizace každoročně podporovány krajskou samosprávou. Pro rok 2014 byl Krajské radě seniorů Jihočeského kraje schválen finanční příspěvek ve výši 140 tis Kč k zajištění činnosti, dále finanční příspěvek ve výši 11 tis. Kč, jenž byl určen na podporu „Mezinárodního setkání veteránů a fotbalového turnaje mezi družstvy Veterán policie ČR a veterány z německého Messtettenu“ a dar ve výši 16 tis. Kč k zajištění akce „Oslava mezinárodního dne seniorů“.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

Prevence kriminality se zaměřením na cílovou skupinu seniorů.

- V roce 2014 byly ve městech Písek, Třeboň a Prachatice pořádány besedy pro seniory, kterých se aktivně účastnil manažer prevence kriminality a pracovníce Policie ČR, Preventivně informační oddělení KŘ Jihočeského kraje. Preventivní

akce pořádá také přímo Policie ČR, jednotlivá obvodní oddělení nebo tiskoví mluvčí územních odborů a seniorům jsou na těchto akcích předávány jak informační materiály, tak drobné předměty k osobní ochraně.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

- Grantový program Podpora služeb nedefinovaných v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů - podpora je zaměřená zejména na dobrovolnickou činnost a svépomocné aktivity osob se zdravotním postižením a seniorů, které doplňují sociální služby dle uvedeného zákona. V roce 2014 bylo v rámci tohoto grantu podpořeno dvacet projektů pro cílovou skupinu seniorů v celkové výši 1 645 tis. Kč.
- **Grantový program Podpora terénních sociálních služeb a příspěvkový program Podpora sociálních služeb** s celkovou alokací na oba dotační tituly ve výši 9 100 tis. Kč. Cílem programů je podpora aktivit směřujících ke zlepšení dostupnosti a zajištění kvality vybraných sociálních služeb v Jihočeském kraji, které umožní uživatelům sociálních služeb, s ohledem na jejich individuální potřeby a schopnosti, zůstat co nejdéle ve svém přirozeném prostředí.
- Grantový program **Podpora hospicové péče** byly v roce 2014 z rozpočtu Jihočeského kraje podpořeny 4 subjekty poskytující současně zdravotní a sociální služby terénní formou na území kraje v celkové výši 746 tis. Kč.

9.7. Královéhradecký kraj

Zabezpečení seniorské problematiky - Komise Rady Královéhradeckého kraje jako poradní a iniciativní orgán Rady pro řešení problematiky seniorů - již od roku 2005, spolupráce se seniorskými organizacemi působícími v regionu.

Celoživotní učení

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2012-2016

Strategie rozvoje lidských zdrojů Královéhradeckého kraje 2007 – 2015.

- Využívání kapacit středních škol pro realizaci dalšího vzdělávání (školy jako otevřené instituce, centra celoživotního učení, která budou aktivně naplňovat koncept celoživotního učení).
- Rozvoj center odborného vzdělávání na středních školách krajem zřizovaných či aktivity dalších subjektů v oblasti dalšího vzdělávání.
- Zapojení Královéhradeckého kraje do akce **Týdny vzdělávání dospělých®** (dále jen TVD). V roce 2014 Královéhradecký kraj vynaložil na realizaci TVD v Královéhradeckém kraji cca 160 tis. Kč. Akcí se zúčastnilo celkem 1651 účastníků a účastnic. V rámci programu se objevovala mj. témata přímo související se zaměstnáváním osob ve věku 50+.
- Cílené akce a programy (přednášky, semináře, výstavy, komentované prohlídky apod.) připravují pro seniory v Královéhradeckém kraji organizace působící v oblasti kultury a volného času, např. projekt Klub seniorů při Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové - ve spolupráci s Muzeem východních Čech v Hradci Králové), Univerzita třetího věku.

Dobrovolnictví a mezigenerační aktivity

- **Výtvarná soutěž na téma Senioři v naší společnosti** (jak se žije českým seniorů). Do soutěže se přihlásilo 120 studentů a studentek středních škol Královéhradeckého kraje.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Konceptci zdravotnictví Královéhradeckého kraje na období 2011- 2015.
- Podpora Rady seniorů české republiky (resp. Krajskou radu seniorů Královéhradeckého kraje a její bezplatnou poradnu) a další subjekty realizující činnosti podporující aktivní život seniorů.
- Projekt města Hradec Králové „**Bezbariérový Hradec**“, v rámci kterého vznikla mapa „Bezbariérového Hradce“, v loňském roce oceněná v krajském kole soutěže Zlatý erb.
- Od roku 2014 podporuje Královéhradecký kraj **projekt Senior pasy**.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb

Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 – 2016

- V oblasti lůžkové péče byl v koncepci vytyčen strategický cíl zajistit dostatečný rozsah a dostupnost zdravotní lůžkové péče včetně lepší využitelnosti lůžkového fondu na základě efektivního financování poskytované nemocnicemi Zdravotnického holdingu Královéhradeckého kraje. Vedle služeb poskytovaných nemocnicemi, které se převážně zaměřují na akutní lůžkovou péči, je v kraji velké množství poskytovatelů specializovaných na ošetrovatelsko-následnou péči.
- Finanční podpora aktivit soukromých subjektů jako např. činnost Červeného kříže, hospicových organizací aj.

Osvětové aktivity spočívající **ve zvyšování povědomí o dostupné pomoci** - součást individuálního projektu kraje (podpořeného ESF a státním rozpočtem ČR)

Dotační programy Královéhradeckého kraje:

- Dotační program na podporu sociálních služeb a dotační program pro podporu činností, které navazují, kooperují nebo rozšiřují sociální služby a pro podporu prarodinných aktivit v Královéhradeckém kraji (mezi podporovanými zohledněna oblast podpory pečujících osob, zvýšení informovanosti seniorů o dostupných službách, odborníků v sociálních službách a veřejnosti o potřebách seniorů a dostupné pomoci, aktivity na podporu mezigeneračního soužití, dobrovolnictví).
- Uspořádání Svátku seniorů - součástí akce bylo předávání ocenění v rámci již čtvrtého ročníku soutěže Cena Královéhradeckého kraje za přínos v sociálních službách, jejímž organizátorem je Královéhradecký kraj.

9.8. Karlovarský kraj

Střednědobého plánu rozvoje služeb na období 2014 – 2017

- Principem je rozvoj sítě dostupných sociálních služeb pro seniory, které vycházejí z jejich potřeb a umožňují seniorům udržet jejich důstojnost a nezávislost, a to především v jejich přirozeném prostředí, a zajistit pomoc rodinám, které o nesoběstačné seniory pečují,
- Hlavní prioritou je zvyšování úrovně kvality poskytovaných služeb, včetně jejich místní a časové dostupnosti.

- Rozšíření nabídky především terénních služeb sociální péče a zároveň je snaha zabezpečit odpovídající provázanost sociálních služeb se zdravotními službami, které obsahují i geriatrickou péči, včetně péče paliativní.

Celoživotního učení

- Každoročně pořádané aktivity jsou zaměřené na zájmové vzdělávání seniorů v rámci celoživotního učení, které významně přispívá k prodlužování aktivního, plnohodnotného života a má pozitivní vliv na zdraví seniorů, a tím i na zvyšování jejich nezávislosti.

Zdravé stárnutí

- **Konference „Jak přežít do 100 let“** zaměřena hlavně na zvýšení informovanosti seniorů o zdravém životním stylu, snaha motivovat je k větší odpovědnosti za své zdraví.

Kvalitní život seniorů

- Dotační program určený na podporu aktivit v oblasti začleňování seniorů do společnosti (kulturní a společenské činnosti určené pro seniory). Každoročně je na tyto aktivity vyčleněno z rozpočtu Karlovarského kraje 200 000,- Kč. Žadatelé o dotaci mohou být zájmová občanská sdružení seniorů, přičemž maximální výše příspěvku je 50 000,- Kč. V roce 2014 bylo podpořeno celkem 8 organizací, které se na výše uvedené aktivity zaměřují.

9.9. Jihomoravský kraj

Celoživotní učení

- Finanční podpora projektu **Aktivní senior pro 21. století**, který realizuje Asociace center pro rodinu. Hlavním cílem projektu je přímá podpora vzdělávání seniorů v jejich přirozeném domácím prostředí. Mezi základní aktivity patří například: vzdělávání seniorů dobrovolníků pro aktivní život v komunitě, kurzy Senior dobrovolník/ dobrovolnice, Předseda seniorského klubu, Kreativní tvorba, Obtížné situace, První pomoc nebo Mobilní počítačová učebna.

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Finanční podpora projektu „Pilotní realizace programu na podporu mezigeneračního dialogu v JMK“, realizátorem je Spokojený senior - KLAS z.s. Cílem projektu je posílení postavení seniorů ve vnímání dětí v kontextu rodiny, rozšíření povědomí o potřebách seniorů v současnosti, zavedení etických principů ve výchově a usilování o zvýšení celospolečenského respektu a odpovědnému sociálnímu chování. Výstupem projektu bude ucelená metodika pro vedení tematických besed ke kurzu "Mám rád babičku a dědečka" pro ZŠ a "Sociální odpovědnost" pro ZŠ a SŠ.
- Podpora projektu Trojlístek - zprostředkování kontaktu mezi náhradními babičkami a rodinami s dětmi. Projekt reaguje na nedostatek míst v zařízeních předškolní péče a na skutečnost, že členové širší rodiny mnohdy nežijí ve vzájemné blízkosti a nemohou si navzájem pomáhat v běžných rodinných situacích.
- V rámci dotačních programů v oblasti rodinné politiky jsou v roce 2014 podpořeny

projekty na inovativní aktivity pro seniory (např. dobrovolnictví seniorů při péči o děti) a programy podporující mezigenerační soužití.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Podpora vzniku a činnosti informačních center pro seniory, tzv. Senior Pointů. Síť se postupně rozšiřuje, aktuálně je na území Jihomoravského kraje deset senior pointů. Cílem projektu je zapojit seniory do aktivního způsobu života kolem nich, pomoci jim orientovat se v každodenní záplavě informací, a tak jim usnadnit komunikaci s úřady a institucemi. Nedílnou součástí tohoto centra je bezplatná právní a finanční poradna.
- Podpora Klubů aktivních seniorů, což je aktivizační program pro seniory, vzdělávání seniorů a jejich dobrovolnické činnosti. Projekt vychází z rakouského vzdělávacího programu LIMA (Kvalita života ve stáří), podle vzoru studie SIMA (Samostatnost ve stáří) profesora Oswalda, Universitat Erlangen.
- Finanční podpora Svazu důchodců, městská organizace Brno - projekt Prohloubení rodinných vztahů, podpora vzájemného soužití starší generace s pravnuky a jejich sblížení, společné návštěvy kulturních akcí.
- Finanční podpora Rady seniorů České republiky, na aktivity krajské Rady seniorů České republiky a jejích členských organizací působících v Jihomoravském kraji pro informovanost seniorů v oblastech právních, sociálně-zdravotních a bezpečnostních.
- Realizace první konference se seniorskou tematikou. Mezinárodní konference „Jak se žije důchodcům v ČR – Stříbrná síla“ se uskutečnila v červnu 2014 v Administrativním a školicím centru Krajského úřadu JMK v Brně na Cejlu.
- Web rodinné politiky Jihomoravského kraje pamatuje na seniory tím, že obsahuje verzi pro seniory a slabozraké.

Zdravé stárnutí

- Projekt Senior pasy – jižní Morava je prvním regionem ČR, který již od roku 2010 pomáhá seniorům systémem slev, které mohou čerpat nejen na území Jihomoravského kraje, ale i v dalších krajích ČR a v zahraničí (Rakousko, Slovensko). Nabízené slevy ve výši 5-50 % jsou primárně zaměřeny na zdravotnictví, lázeňství, wellness, cestování, stravování, ubytování, vzdělání, muzea, galerie, ale i spotřební nákupy.
- V rámci aktivit na podporu zdravého životního stylu Jihomoravský kraj podporuje projekty v rámci dotačních programů „Podpora rozvoje cyklistiky a cyklistické dopravy v JMK“, „Podpora udržování čistoty cyklistických komunikací a úpravy běžeckých lyžařských tratí v Jihomoravském kraji“. Dále realizujeme projekt „Zdravý kraj“ a „Zdravě a bezpečně v JMK“.

Péče o křehké seniory s omezenou soběstačností

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2015 - 2017.

- Projekt **Zajištění gerontologické a organizační supervize s cílem zvýšení kvality poskytovaných služeb pro seniory** v souladu s kritérii České alzheimerovské společnosti – projekt realizován od roku 2010 a přispívá k rozšíření znalostí a vybraných dovedností v oblasti práce s lidmi postiženými demencí a Alzheimerovou chorobou.
- V roce 2014 pokračovala příprava některých služeb na **získání certifikátu Vážka**,

kteřou má 7 krajských organizací, 4 z nich certifikát již obhájily.

- Projekt – **program Bon Appetit** – radost z jídla, který přispívá ke zkvalitnění života uživatelů pobytových služeb pro seniory v Jihomoravském kraji.

9.10. Plzeňský kraj

Zabezpečení seniorské problematiky – spolupráce s Krajskou Radou seniorů Plzeňského kraje, Svazem důchodců Plzeňského kraje, Krajskou radou osob se zdravotním postižením i významnými neziskovými organizacemi.

Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- Úspěšně pracuje Krajská rada seniorů Plzeňského kraje a Svaz důchodců Plzeňského kraje.
- „Informovaný senior“ - třetí ročník úspěšného projektu s účastí 2.465 seniorů při 146 setkáních v 38 městech a obcích Plzeňského kraje. Informace z oblastí finanční gramotnosti, informační gramotnosti, první pomoci a sebeobrany. Lektori z řad policistů, zdravotníků, pedagogů, inmatiků i jiných odborných poradců.
- Bezplatná právní poradna pro seniory a invalidní důchodce (Magistrát města Plzně).
- Katalog sociálních služeb v Plzni 2014 – tištěná i elektronická verze.

Celoživotní učení

Podpora neziskových organizací v rámci vyhlašovaných dotačních programů Plzeňského kraje.

TOTEM - RDC (vzdělávací programy pro rozvoj seniorů)

- Akademie třetího věku.
- Moudření – škola aktivního stárnutí.
- Internetové a počítačové kurzy.
- Zájmové kluby (Seniorkapela, Jamáček, Plus, bubnování, břišní tance a rehabilitační cvičení, jóga).
- Jazykové kurzy.

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Podpora neziskových organizací v rámci vyhlašovaných dotačních programů Plzeňského kraje.
- TOTEM - RDC (podpora občanské angažovanosti seniorské skupiny, **senioři jako dobrovolníci ve službách sociálního a zdravotnického charakteru** - nemocnice, domovy důchodců, hospice apod.).

Seniorské dobrovolnické projekty – Šance stáří, Impuls, Žijeme a vzděláváme se společně v EU, Zeitbank 55+ (Sousedé 55+), Senioři seniorům, Seniorský dobrovolnický klub Letokruhy.

Jednorázové dobrovolnické aktivity (okamžitá pomoc potřebným, organizační pomoc při různých akcích - Třetí festival, festival Jeden svět, hudební vystoupení v domovech důchodců).

- Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje.
- Dobrovolnická Regionální Agentura DoRA.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2013 – 2018 (uplatňování principu Design for All, zpřístupňování staveb, dopravy a informací, oblast vzdělávání a školství, oblast zdravotnictví a zdravotní péče, oblast sociálních věcí a oblasti kultury, sportu a volnočasových aktivit).
- Gerontologický den – témata a doporučení pro aktivní život seniorů.
- Publikace „PLZEŇSKÝ KRAJ – SENIORŮ RÁJ“.
- Městská doprava v Plzni - z více jak 90% bezbariérová.
- Informační brožura „Obezřetnost se vyplácí“ ve spolupráci s PČR, Městskou policií Plzeň, NNO a organizací Člověk v tísni.
- Projekt „Školení řidičů seniorů“ s vytvořenou brožurou „Senioři a doprava“.
- Podpora seniorů v rámci dotačních řízení – Krajská rada seniorů Plzeňského kraje a Svaz důchodců Plzeňského kraje (rekondiční pobyty, rehabilitace, volné plavání, společenské a kulturní akce, technické vybavení, školení pro seniory).

Zdravé stárnutí

- TOTEM – RDC (multifunkční mezigenerační centrum). **Prostor pro seberealizaci seniorů**, vzájemnou prospěšnost, předávání si celoživotně získaných zkušeností, informací, občanská angažovanost, spolupráce a aktivní podíl na tvorbě nových programů, organizování kulturních, sportovních a jiných tematicky zaměřených akcí, uplatnění nabytých vědomostí a dovedností, další vzdělávání.
Komunitní prostor pro seniory - Klubová kavárna, Výstavní galerie TOTEMart, Odpoledne deskových her, TOTEMový rozcestník.
Mezigenerační zahrada, Celé Česko čte dětem, Náhradní babička – propojení generací a udržování pozitivního mezigeneračního dialogu.
Pochod pro rodiny s dětmi, senioři s vnoučaty, nácvik nordik walking.
„**Setkání evropské sítě Zeitbank 55+**“ a „Management dobrovolnictví NNO v plzeňském regionu“ – projekty dotované Plzeňským krajem.
- Pravidelné měsíční taneční večery.
- „Přátelské posezení seniorů s představiteli Plzeňského kraje“ - kulturně vzdělávací akce s účastí 400 seniorů z celého kraje.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

- Systém individuálního plánování v oblasti informačních a komunikačních technologií pro seniory a služeb asistovaného života pro seniory v příspěvkových organizacích Plzeňského kraje.
- Kulatý stůl k podpoře komunitních forem péče o stárnoucí a umírající lidi (Institut důstojného stárnutí Diakonie ČCE).
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji - zahrnutý potřeby zajištění kvalitních a dostupných služeb pro seniory.
- Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2013 – 2018.
- DOMOVINKA – sociální služby, se zařízením DOMOVINKA – tísňová péče a Městská charita Plzeň se zařízením Tísňová péče – poskytování služeb v oblasti tísňové péče v Plzni.
- Projekt „Pečuj doma“ (Diakonie ČCE) - základní a nácvikové kurzy určeny laickým pečujícím z rodin, starajících se zejména o seniory, zaměřené na ošetřovatelské a pečovatelské minimum, psychologické minimum a sociálně-právní minimum.

- Dotační „Program podpory činnosti organizací sdružujících zdravotně postižené a chronicky nemocné v Plzeňském kraji v roce 2014“.
- Dotační program „Podpora pro obce, které mají uzavřenu smlouvu s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb na zajišťování pečovatelské služby na území Plzeňského kraje v roce 2014“.
- Dotační program „Podpora sociálních služeb 2014“.

9.11. Středočeský kraj

Zajištění a ochrana práv starších osob

Středočeský kraj věnuje pozornost ochraně práv a edukaci seniorů s ohledem na fenomén neregistrovaných pobytových sociálních služeb. Na krajských webových stránkách byl zveřejněn leták, který poskytuje základní informace a orientaci při výběru vhodné sociální služby. Kraj ve spolupráci s dalšími institucemi veřejné správy zintenzivnil kontrolní činnost u těchto subjektů a v jednom případě se postaral o okamžité zajištění pobytové sociální služby pro 10 seniorů s omezenou soběstačností, kteří původně přebývali na ubytovně.

- Na svých stránkách poskytuje Středočeský kraj přehled o volných kapacitách v pobytových zařízeních pro seniory, které zřizuje (Senior databáze volných míst).

Celoživotní učení

- Realizace 20 přednášek pro seniory na téma finanční tíseň a zadluženost. Projekt prevence kriminality s názvem „Vzdělávání seniorů v oblasti finanční gramotnosti a individuálního poradenství v řešení zadluženosti“ je součástí Programu prevence kriminality Středočeského kraje na rok 2014. Jeho cílem je poučit seniory o možných rizicích finančních potíží či zadluženosti. V rámci projektu byla vydána publikace, která mimo jiné obsahuje užitečné kontakty na dluhové poradny ve Středočeském kraji a v Praze.

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- každoroční finanční podpora celorepublikové výstavy seniorských prací v Lysé nad Labem pod názvem Šikovné ruce našich seniorů – pro radost a potěšení. Součástí akce je i bohatý doprovodný program, který je určen nejen odborníkům, ale i laické veřejnosti.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Strategickým dokumentem je v této oblasti „Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje 2014 – 2020“, který obsahuje opatření na podporu ekonomického a sociálního rozvoje kraje.

Zdravé stárnutí

- Některá zařízení sociálních služeb zřizovaná Středočeským krajem pro seniory pořádají jako tradiční akci sportovní hry. Tato akce je také příležitostí pro vzájemné setkávání seniorů a pomáhajících pracovníků. Kraj rovněž aktivně buduje na svém území cyklostezky. Podpořen byl také projekt „Středočeská desítka“ – Klub českých turistů, který umožnil realizaci deseti turistických pochodů na území kraje.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

- Základním strategickým dokumentem pro rok 2014 v sociální oblasti je „Dodatek Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Středočeském kraji na období 2012-2013 platný pro rok 2014“. Tento dokument zpracoval Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Středočeského kraje a byl schválen Radou Středočeského kraje usnesením č. 0752/2014/RK ze dne 31. 3. 2014.
- Individuální projekt „Podpora procesů směřujících k poskytování sociálních služeb a sociální práce s důrazem na jednotnou strategii ve Středočeském kraji“ (doba realizace projektu: 1. 9. 2013 až 30. 6. 2015) - cílem projektu je důsledně zmapovat situaci ve Středočeském kraji s ohledem na probíhající změny v oblasti sociálních služeb, rozvíjet proces plánování. V rámci projektu dochází k provázání plánování v rámci obcí a kraje a vytvoření Střednědobého plánu nesoucího v sobě výstupy a potřeby všech zúčastněných s ohledem na možnosti regionu.
- Individuální projekt „Kvalita sítě pobytových služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením ve Středočeském kraji“ (doba realizace projektu: 1. 11. 2013 až 30. 6. 2015) - cílem projektu je podpořit nastavení optimálního a udržitelného systému sociálních služeb pro seniory a zdravotně postižené ve Středočeském kraji. Projekt přispívá ke zvýšení kvality pobytových sociálních služeb poskytovaných příspěvkovými organizacemi kraje a k vytvoření sítě služeb na základě potřeb zjištěných v jednotlivých regionech kraje. Výstupem projektu je vypracovaná výsledná strategie vycházející z poznatků získaných při realizaci auditů, kulatých stolů, odborných stáží, konzultací/supervizí ale i ze strategií na regionální, národní i nadnárodní úrovni. Tato strategie navrhuje systém fungování sítě služeb a řešení v oblasti řízení, kontroly a financování.
- Kraj finančně podporuje prostřednictvím Středočeského humanitárního fondu projekty organizací, které sám nezřizuje. V roce 2014 byly poskytnuty finanční prostředky například na domovy se zvláštním režimem s cílovou skupinou seniorů s demencemi, na pečovatelskou službu, denní stacionáře pro seniory, sociálně aktivizační služby pro seniory, tísňovou péči, edukačně rekondiční pobyty, domácí hospicovou péči, půjčovny kompenzačních a rehabilitačních pomůcek, podporu volnočasových a sportovních aktivit.
- Díky spolufinancování kraje a podpoře z Regionálního operačního programu Střední Čechy se podařilo zahájit dostavbu Domova seniorů v Uhlířských Janovicích s kapacitou 154 míst pro seniory (termín dokončení červenec 2015).
- Dalším projektem je přestavba bývalého internátu na nový Domov seniorů v Rakovníku, kde bude k dispozici 80 míst pro seniory (termín dokončení prosinec 2015).
- Ve Středočeském kraji přibývá kapacit v domovech se zvláštním režimem, kde je poskytována pomoc a podpora seniorům s různými typy demencí, převážně s Alzheimerovou chorobou. Např. Alzheimercentrum Pohoda v Novém Strašeci aktivně spolupracuje s obdobným zařízením v Německu a v praxi tak využívají nové moderní přístupy v péči o tuto cílovou skupinu osob.
- Z Programu prevence kriminality Středočeského kraje byla použita dotace ve výši 577 tis. Kč pro projekty Speciální výslechová místnost pro Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, Bezpečně na internetu a vzdělávání seniorů v oblasti finanční gramotnosti s individuálním poradenstvím.

- Středočeský kraj proplácel občanům v roce 2014 zdravotnické regulační poplatky uhrazené ve zdravotnických zařízeních na území Středočeského kraje.

9.12. Magistrát města Brna

Zajištění a ochrana práv starších osob

- Činnost Interdisciplinárního týmu města Brna pro oblast domácího násilí, tzn. koordinace, svolávání diskusních fór pro subjekty pomáhající osobám ohroženým DN za účelem přenosu zkušeností a poznatků z práce s cílovou skupinou a interdisciplinárního řešení případů DN – kasuistik.
- Webové stránky www.idtbrno.cz, zajišťuje provoz a správu informačního kiosku s elektronickou mapou pomoci a nabízených služeb v oblasti problematiky domácího násilí s mutacemi ČJ, AJ a RJ.
- Mezinárodní projekt o.p.s. Spondea s názvem „Násilí věc (ne)veřejná“, který je podpořen Nadací Open Society Fund Praha v rámci programu Dejme (že)nám šanci financovaného z Norských fondů. Projekt je zaměřen na pomoc celým rodinám zasaženým domácím násilím, neboť násilí v rodině se dotýká všech, dospělých, dětí, případně seniorů v rodině žijících a každý má mít přístup k pomoci.

Celoživotní učení

- **Zapojení knihovny do sítě Senior Pointů.**
- Vzdělávání na univerzitách třetího věku.
- Podporou aktivního stárnutí se v Brně zabývají i mnohé nestátní neziskové organizace, k nimž patří například Svaz důchodců ČR o. s. - Městská organizace Brno, BETANIE – křesťanská pomoc, o. s., Občanské sdružení LOGO, Ženy 50, o. s., Centrum pro rodinu a sociální péči ad., které nabízejí sociálně aktivizační služby pro seniory, služby denních center či provozují Klub aktivních seniorů, dále např. Lipka - školské zařízení pro environmentální vzdělávání, Mezigenerace, o.s., Vesna, spolek Spokojený senior – KLAS, Sdružení aktivní babičky „SABBA“ ad., kteří podporují zájmové, sportovní, dobrovolnické či mezigenerační aktivity.

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- **Aktivity Knihovny Jiřího Mahena v Brně pro seniory** (kurzy tréninku paměti, PC gramotnosti (Kurz počítačové gramotnosti pro začátečníky, Kurz úprav digitálních fotografií a Facebook), přednášky Kulturní akademie třetího věku
- Oslavy Mezinárodního dne seniorů.
- Mezigenerační setkání, které v r. 2014 pod hlavičkou poznávání Brna stmelilo seniory s mladší generací.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Mezinárodní projekt HELPS „Bydlení a domácí péče o seniory a osoby s postižením a lokální partnerské strategie ve městech střední Evropy“, jehož nositelem v České republice byl Sociologický ústav Akademie věd ČR. V rámci tohoto projektu byl v průběhu roku 2013 realizován sociologický průzkum

zaměřený na preference a zájem brněnských seniorů o inovativní formy bydlení pro starší osoby, zejména o tzv. sdílené bydlení.

- Příprava Místního akčního plánu v oblasti alternativních forem bydlení pro seniory. Výstupy se staly východiskem pro realizaci pilotního projektu tzv. sdíleného bydlení – rozlehlé kancelářské prostory ve starším domě v centru města budou v průběhu roku 2015 adaptovány na jedenáct pokojů se společnou kuchyní s jídelnou, společenskou/televizní místností a sociálním zázemím.
- Městská hromadná doprava - Dopravní podnik města Brna každoročně zvyšuje podíl vozidel MHD s bezbariérovým nástupem do vozidla (nizkopodlažní vozy) a taktéž pravidelně upravuje nástupiště MHD pro usnadnění nástupu osobám s omezenou schopností pohybu. V roce 2014 bylo již **52%** vozidel MHD nizkopodlažních a z celkového počtu cca 300 zastávek MHD bylo 201 zastávek upraveno pro bezbariérový nástup.
- Senioři nad 70 let mají v Brně cestování městskou hromadnou dopravou zdarma.
- Dopravní podnik města Brna také nabízí službu **DP Asistent**, kterou mohou využít osoby starší 75 let – doprovod při cestování.
- **SENIOR AKADEMIE** - formát celoživotního vzdělávání určený seniorům – projekt Městské policie Brno. Předměty studia jsou orientovány na témata kriminálních, pořádkových, dopravních nebo požárních rizik, která seniory v současné společnosti ohrožují.
- **Programy prevence kriminality** - realizace další projekty se specifickým zaměřením na seniory, na zvýšení jejich jistoty a pocitu bezpečí - projekt Městské policie Brno **Senior linka**, projekt Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje **Senioři sobě II**. Součástí projektu byl dotazník, který zhodnotil celý projekt a dále ukázal zkušenosti seniorů s předváděcími akcemi. Výsledky dotazníku jsou na stránkách PČR (<http://www.policie.cz/clanek/seniori-sobe-ii-738330.aspx>).
- Den pro seniory - Policisté z Oddělení tisku a prevence společně s pracovníci z Krajského úřadu se prezentovali projekt Senioři sobě II. a podávali občanům rady a doporučení, jak se nestát obětí trestné činnosti.
- Součástí pravidelné činnosti preventivních z Oddělení tisku a prevence KŘP JmK v průběhu roku jsou besedy se seniory. Tyto besedy probíhají ve spolupráci s kluby seniorů, se starosty městských částí, s DPS.

Zdravé stárnutí

Plán aktivního stárnutí ve městě Brně

- v Brně funguje 31 klubů seniorů, které jsou finančně podporovány z rozpočtu města.
- **Projekt Prevence úrazů v seniorském věku**. Na seminářích byla distribuována brožura Jak vyžrát nad úrazy v seniorském věku, kterou vydala Kancelář Brno – Zdravé město. Projekt byl realizován za finanční podpory Jihomoravského kraje a zúčastnilo se jej na 500 osob.
- V rámci projektu Brno – Zdravé město byly uspořádány tematicky orientované kampaně pro veřejnost **Brněnské dny pro zdraví a Brněnské dny bez úrazů**, které zahrnovaly i program určený pro seniory.
- Občanské sdružení Ženy50 ve spolupráci s Kanceláří Brno – Zdravé město pořádalo šestý ročník fotografické soutěže **Úhel pohledu**, jejímž cílem je upozornit veřejnost na téma „život ženy ve věku 50 a více let“.
- Účast města Brna v pracovní skupině **Zdravé stárnutí** při **Evropské síti Zdravých měst Světové zdravotní organizace**. Členství v této pracovní skupině

umožňuje městu Brnu podílet se na tvorbě inovativních postupů v oblasti zdravého stárnutí a ty následně využívat při práci se seniory v Brně.

- 1. ročník **Brněnských dnů pro seniory**, které se konaly pod záštitou náměstkyně primátora města Brna. V průběhu září a října tak proběhlo zhruba 45 akcí a zapojila se řada brněnských organizací a klubů seniorů.
- **Den pro seniory** - Magistrát ve spolupráci se spolkem Spokojený senior – KLAS. (besedy pro seniory, ukázky seniorských programů, putovní výstava „Doma“ a společenský podvečer).
- **Dotační program „Aktivity realizované v rámci Plánu aktivního stárnutí“** pro rok 2015.
- **Atlas přístupnosti centra města Brna pro osoby s omezenou schopností.** Atlas obsahuje informace o přístupnosti státních institucí, kulturních památek, muzeí a galerií v plném rozsahu, tzn. jsou v mapě zaneseny i v případě, že jsou tyto objekty bariérové. Atlas je k dispozici buď v tištěné podobě nebo na internetových stránkách města www.brno.cz.

Péče o křehké seniory s omezenou soběstačností

Komunitní plán sociálních služeb pro období 2013-2015

Péče o křehké seniory s omezenou soběstačností

- Zvyšování informovanosti seniorů o sociálních službách - vydávání a aktualizace brožur s přehledy zařízení sociální péče pro seniory, letáky s nabídkou pečovatelských služeb a další brožury informující o možnostech poradenství pro zdravotně postižené osoby i seniory.
- Adresář organizací působících v sociální oblasti v městě Brně - jak v tištěné podobě, tak na webových stránkách.
- Socio-info centrum - poradenské místo v budově Magistrátu města Brna, kam se mohou občané obrátit v obtížných životních situacích. V rámci centra je poskytováno i telefonické a internetové poradenství, funguje rovněž komplexní informační portál o sociální péči v městě Brně www.socialnipece.brno.cz, jehož součástí je databáze všech organizací působících v sociální oblasti ve městě Brně a široká škála informací týkajících se všech cílových skupin, tedy i seniorů.

9.13. Magistrát města Ostravy

Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

Projekt „Bezpečnější Ostrava“ – doplnění kurzů a přednášek o seniorskou populaci (oběti trestných činů), v období od 04-12/2014 byly realizovány aktivity:

- **Infokampaně** – celkem 10 – v místech, kde senioři často pohybují (lékárny a zdravotní střediska),
- **Práce strážníků okrskářů** – do povědomí občanů se stále více dostává přímý kontakt se seniory ve výkonu strážníka, včetně předání tzv. **karty bezprostřední pomoci** pro případ, kdy je senior v ohrožení nebo se stal obětí trestného činu
- **Besedy v domech s pečovatelskou službou** – celkem 15 preventivních besed – cílem bylo zvýšení informovanosti seniorů v oblasti jejich potřeb a práv a zjistit současný stav jejich poznatků z oblasti prevence kriminality.

- **Kurzy pro veřejnost** – účastní se převážně senioři, informovanost o kurzech je zajištěna prostřednictvím regionálního tisku, internetových stránek www.mpostrava.cz a v 19 informačních tabulích na území města .

Osvětová přednáška na kongresu Gerontologické dny Ostrava – pro seniorskou veřejnost Vzdělávací program pro seniory – studující UV3 na VŠB TU v Ostravě – celkem 2 vzdělávací bloky pro 70 seniorů, byla přednesena témata „Nebezpečí na ulici“, „Nebezpečí doma“ a „Chování člověka v mimořádných situacích“
Realizace projektu **„Stop kriminalitě na seniorech 2014“**. Účastníci si vyslechli a diskutovali k přednášce na téma „Práva seniorů v naší společnosti“.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

Průběžná spolupráce s Koordinačním centrem seniorů Ostrava a zástupci seniorských organizací, včetně jejich aktivní ho zapojení do procesu komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit na území města.

- Finanční podpora volnočasových aktivit pro seniory – na území města Ostravy v roce 2014 působilo 39 klubů pro seniory či aktivizačních programů - SMO přispělo částkou 290 tisíc Kč, nabízených aktivit se zúčastnilo cca 2 000 seniorů.
- Zvyšování informovanosti o sociálních službách a nabídce volnočasových aktivit – v rámci dotačního řízení města podpora vydávání časopisu **Seniortip** a provozování webových stránek www.seniortip, a to ve spolupráci s neziskovou organizací Společnost Senior, o.s.
- Byla zachována zlevněná přeprava pro seniory a jízdné pro občany nad 70 let zdarma.
- Nasazování nízkopodlažních vozidel, bezbariérové řešení zastávek MHD, zlevněná přeprava pro seniory a jízdné pro občany nad 70 let zdarma.
- Koridory pro nové cyklistické trasy.
- Bytová politika SMO – na úrovni města a jeho jednotlivých městských obvodů (23) byla zpracována 2. část koncepce bydlení SMO (v 09/2012) s úpravami v roce 2013 a 2014; koncepce se rovněž zabývá bytovou problematikou seniorů s nutností vzniku sociálního bydlení. Dokument byl opakovaně předkládán ke schválení do rady a zastupitelstva města, ale nebyl zatím schválen.
- **Klidové odpočinkové zóny** – pokračuje se v rámci okolních venkovních úprav bytových domů na sídlištích v regeneraci panelových sídlišť tím, že se vytvářejí klidové odpočinkové zóny s lavičkami a také instalují prvky mobiliáře pro procvičení fyzické kondice seniorů.
- **Kurzy pro veřejnost** – celkem 4 kurzy v tematických okruzích – Pozornost před podvodníky doma, na ulici, při používání internetu a mobilního telefonu, Zásady první pomoci, Mimořádná událost, Oběti trestné činnosti, žádané chování. Součástí vzdělávacích bloků byla také praktická výuka sebeobranu v objektu vzdělávacího a školícího střediska Městské Policie Ostrava.
- **Projekt „Stop kriminalitě na seniorech 2014“** – v rámci vzdělávací části zazněly přednášky na téma Bezpečí seniorů doma, Bezpečné nakupování a cestování, Domácí násilí na seniorech, Práva seniorů v naší společnosti, Finanční džungle a Bezpečí v dopravě. Současně byl v rámci prevence umožněn aktivní nácvik v simulaci podomního prodeje uzavřením nevýhodné smlouvy, a to formou prožitku a interaktivního zapojení seniorů.
- **Besedy se seniory mimo projekt „Stop na kriminalitě na seniorech 2014“** – celkem **15 besed**, např. na témata Důstojné stáří, Stáří beze strachu, Kriminalista – senior, Finanční džungle, Podvodná jednání na seniorech, Domácí násilí na

seniorech, Bezpečí seniorů doma, mimo domov, v dopravě, Bezpečné používání internetu.

- Projekt **„Forenzní značení jízdních kol a invalidních vozíků syntetickou DNA“** – forenzní značení je novým bezpečnostním prvkem k eliminaci krádeží majetku občanů. Seniori a lidé s postižením jsou častým terčem útoků pachatelé trestné činnosti. V roce 2014 bylo označeno celkem 46 invalidních vozíků a značení jízdních kol aktivních seniorů.
- Projekt **„Senior linka“ a „Řetízek bezpečí“** - v roce 2014 bylo nainstalováno celkem 56 kusů zařízení senior linky (celkem jich je evidováno již 215) a 42 kusů řetízků (celkem je zabezpečeno takto 2047 bydlíšť seniorů). Při výběru zájemců spolupracuje MPO se sociálními odbory jednotlivých městských obvodů a využívá místní znalosti strážníků – okrskářů.
- **Preventivní programy zaměřené na cílovou skupinu seniora** – v průběhu roku byly rozdávány reflexní prvky na oděv, nákupní tašku a jízdní kolo, zvyšující bezpečnost seniorů v silničním provozu.

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Podpora realizaci **3. ročníku uměleckých soutěží pro žáky ZŠ a střediska volného času s názvem „Stáří očima ostravských dětí a mládeže 2014“**, kterou iniciovalo a vedlo občanské sdružení Ostravský debatní klub „My 50plus“. Z vítězných prací byl sestaven a vydán almanach o stáří s názvem „Jak ho vidím já“, jež byl pokřtěn v rámci **společenské akce „Setkání generací“**.
- **Anketa Senior roku 2014** – vyhledává SMO od roku 2007, cílem je zviditelnit přínos starší generace a upozornit na osoby, které ve svém oboru dosáhli zajímavých úspěchů v oblasti společenského, kulturního či sportovního života.
- **Spolupráce se seniorskými svazy a spolky** - pravidelná jednání s válečnými veterány, Českým svazem bojovníků za svobodu, Československou obcí legionářů a Židovskou obcí v Ostravě, Tělovýchovnou jednotou obce sokolské, s Klubem českého pohraničí a Vlasteneckým sdružením antifašistů. K pravidelným setkáním jsou zváni také žáci základních škol. Kancelář primátora vychází vstříc seniorům v dohledávání údajů o hrobech svých předků padlých ve válkách.
- Finanční podpora svazu a klubů účastníků bojů za svobodu.
- Komentované přednášky a **společná setkávání v Archívu města Ostravy a Ostravském muzeu** – v roce 2014 pokračoval celoroční program ve spolupráci obou jmenovaných subjektů, a to pod názvem **„Ostravské muzeum pro seniory, senioři pro Ostravské muzeum“** nebo **„Archív města Ostravy pro seniory, senioři pro Archív města Ostravy“**.
- Spolupráce s Ostravským muzeem v **projektu reminiscence** a uvolnilo na 1 kalendářní měsíc prostory muzea široké veřejnosti a uživatelům sociálních služeb a jejich rodinným příslušníkům. V 11/2014 proběhla výstava pod názvem **„Vzpomínky zmizelé v čase ...?“**
- Finanční podpora projektů zaměřených na rozvoj dobrovolnictví, a to v celkovém objemu 230 tisíc Kč.
- **Anketa „Dobrovolník roku“** u příležitosti Mezinárodního dne dobrovolníku.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Průběžná spolupráce s Koordinačním centrem seniorů Ostrava a zástupci seniorských organizací, včetně jejich aktivní ho zapojení do procesu komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit na území města.
- Finanční podpora volnočasových aktivit pro seniory – na území města Ostravy v roce 2014 působilo 39 klubů pro seniory či aktivizačních programů - SMO přispělo částkou 290 tisíc Kč, nabízených aktivit se zúčastnilo cca 2 000 seniorů.
- Zvyšování informovanosti o sociálních službách a nabídce volnočasových aktivit – v rámci dotačního řízení města podpora vydávání časopisu **Seniortip** a provozování webových stránek www.seniortip, a to ve spolupráci s neziskovou organizací Společnost Senior, o.s.
- Byla zachována **zlevněná přeprava pro seniory a jízdné pro občany nad 70 let zdarma**.
- Nasazování nízkopodlažních vozidel, bezbariérové řešení zastávek MHD, zlevněná přeprava pro seniory a jízdné pro občany nad 70 let zdarma.
- Koridory pro nové cyklistické trasy.
- Bytová politika SMO – na úrovni města a jeho jednotlivých městských obvodů (23) byla zpracována 2. část koncepce bydlení SMO (v 09/2012) s úpravami v roce 2013 a 2014; koncepce se rovněž zabývá bytovou problematikou seniorů s nutností vzniku sociálního bydlení. Dokument byl opakovaně předkládán ke schválení do rady a zastupitelstva města, ale nebyl zatím schválen.
- **Klidové odpočinkové zóny** – pokračuje se v rámci okolních venkovních úprav bytových domů na sídlištích v regeneraci panelových sídlišť tím, že se vytvářejí klidové odpočinkové zóny s lavičkami a také instalují prvky mobiliáře pro procvičení fyzické kondice seniorů.

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

- **Hospicová péče** – z rozpočtu města je finančně podporován provoz **2 mobilních hospiců** (Mobilní hospic Ondrášek a Mobilní hospic Kryštof provozovaný Charitou Ostrava); současně je k dispozici 30 míst v rámci **Hospice sv. Lukáše** (Charita Ostrava), na financování provozu se rovněž podílí město (oblast zdravotní péče a oblast sociální péče).
- **V Městské nemocnici Ostrava** bylo zřízeno specializované lůžkové **geriatrické oddělení** (31 míst), které zajišťuje komplexní zdravotní služby pro stárnoucí populaci. Po zlepšení nebo stabilizaci zdravotního stavu jsou senioři z tohoto i z jiných akutních oddělení následně předáváni do **léčebny dlouhodobě nemocných** (LDN Radvanice, LDN Klokočov) k pokračování rehabilitace nebo dlouhodobější ošetrovatelské péči, případně **do Domu sociálních služeb při MNO** (sociální služba ve zdravotnickém zařízení s kapacitou 66 míst). Systém geriatrické péče doplňuje rovněž systém sociálních služeb - terénní a pobytové sociální služby (celkem **45 registrovaných sociálních služeb**), viz www.kpostrava.cz, na jejichž činnost SMO přispělo částkou 156 609 tisíc Kč.
- **Sociální služby pro cílovou skupinu s Alzheimerovou demencí** – na území města je 6 poskytovatelů (kapacita 350 míst) pobytových služeb; 1 poskytovatel odlehčovací služby (12 míst) 1 poskytovatel centra denních služeb (20 míst) se zaměřením na péči o osoby se syndromem demence, z toho 2 poskytovatelé jsou držiteli certifikátu „**Vážka**“. V rámci služeb Slezské diakonie je v provozu v Ostravě-Nové Vsi **kontaktní místo České alzheimerovy společnosti** (vyšetření poruch paměti, osvětová a vzdělávací činnost). Vzdělávací a osvětové programy byly realizovány také prostřednictvím projektů reminiscence, v roce

2014 pod názvem „**Vzpomínky zmizelé v čase**“ (zapojení poskytovatelů, uživatelů a pečujících osob z 8 sociálních služeb), inspirováno dle mezinárodního projektu „The European Reminiscence Network“.

- **Otevřenost pobytových sociálních služeb.** Příkladem dobré praxe může být, např. dobrovolnictví seniorů, spolupráce služby s klubem seniorů v daném obvodu, společné využívání zahrady domova a účast seniorů – z okolí služby na aktivitách pořádaných domovem i realizace vzájemné příhraniční spolupráce.
- **Terénní a odlehčovací služby a činnost svépomocných skupin** – na území města v roce 2014 působilo celkem 17 poskytovatelů terénních sociálních služeb (2 osobní asistence, 10 pečovatelská služba, 1 tísňová péče, 2 centra denních služeb a 1 denní stacionář, 1 sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením) a 6 poskytovatelů odlehčovací služby s kapacitou 53 míst, jejichž služby využilo 306 uživatelů.
- Pravidelná setkávání **svépomocné skupiny pečujících osob**, a to v sídle centra denních služeb SILOE Ostrava – určená nově také široké veřejnosti. Setkání probíhají také za účasti odborných pracovníků (lékaři, psychiatři, kněz apod.).
- Pečující osoby se navíc zapojili do rozsáhlého sociálního šetření v rámci výzkumu potřeb občanů města Ostravy.
- Výstupy z Analýzy potřeb občanů města Ostravy v kontextu sociálních služeb jsou dostupné na webu http://www.kpostrava.cz/file_upload/analyza-potreb-obcanu-mesta-ostavy-v-kontextu-socialnich-sluzeb-2013.pdf

9.14. Magistrát města Plzně

Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- Webové stránky pod názvem „Sociální služby města Plzně“ <http://socialnisluzby.plzen.eu>, které vytvořil a administruje Odbor sociálních služeb MMP.
- **ePoradna** - součástí webu Odboru sociálních služeb MMP, spuštěna cca v polovině roku 2014 (webové stránky <http://socialnisluzby.plzen.eu/> - <http://socialnisluzby.plzen.eu/eporadna/>. Odpovědi na dotazy zpracovávají fundovaní zaměstnanci odboru, kteří zároveň garantují odpověď do 36 hodin.
- **Bezplatná právní poradna pro seniory** – služba vznikla z iniciativy Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně, je zajišťována pro plzeňské seniory a invalidní důchodce právníkem Magistrátu města Plzně - 1x týdně po předchozím objednání, o poradnu je mezi seniory velký zájem, převažují dotazy z oblasti dědického práva a sousedských vztahů a podvodných prodejních akcí. Za rok provozu prošlo poradnou na 200 klientů.
- Organizace v předvánočním čase tzv. „**spanilé jízdy**“. V rámci této akce navštěvují zástupci města společně s pracovníky magistrátu zařízení sociálních služeb, kde mohou jejich obyvatelé konzultovat s představiteli města svoje názory, náměty a problémy k řešení.
- Dlouhodobá kampaň pod názvem: „**Zajímá nás Vaše (ne)spokojenost**“ podporuje filozofii „open office“, tedy úřadu přístupného veřejnosti i mimo úřední hodiny. Podstatou je přiblížení úřadu široké veřejnosti.
- Pravidelná každoroční setkání pracovních skupin, zformovaných už v rámci projektu Komunitní plánování sociálních služeb, při nichž účastníci vznášejí své připomínky a postřehy k problematice a budoucnosti osob se zdravotním

postižením, osob ohrožených sociálním vyloučením, seniorů, cizinců, matek s malými dětmi či k oblasti péče o děti a mladistvé.

- **Pravidelné „okénko“ ve zpravodaji „Radniční listy“**, který vydává město Plzeň. V něm se dostávají k občanům aktuální informace z oblasti sociálních služeb, o novinkách a akcích, které Odbor sociálních služeb připravuje a pořádá pro širokou veřejnost.
- **Katalog sociálních služeb v Plzni – aktualizovaná verze** - jde již o čtvrtý katalog organizací, které na území města Plzně poskytují a nabízejí své služby sociálního charakteru. Jeho elektronická verze je umístěna na webovém portálu OSS MMP na adrese: www.plzen.eu/socialnisluzby - Katalog sociálních služeb v Plzni získal v loňském roce stříbrné ocenění v soutěži Zlatý erb 2014 v kategorii „Nejlepší elektronická služba“.

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- **Anděl 2014** – Oceňování dobrovolníků - Tato akce je poděkování všem, kteří se bez nároku na odměnu a ve svém volném čase věnují těm, kteří jejich pomoc potřebují, zejména seniorům a zdravotně postiženým
- Činnost Regionálního dobrovolnického centra TOTEM,
- Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje
- Dobrovolnická Regionální Agentura DoRA.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Služba Senior Expres, podepsání Smlouvy o zajištění přepravy seniorů a těžce zdravotně postižených občanů mezi městem Plzní a Plzeňskými městskými dopravními podniky.
- Město Plzeň získalo prestižní **Výroční cenu Mosty 2014** - ocenění za zajištění a provoz kyvadlové i nepravidelné bezbariérové dopravy pro plzeňské zdravotně postižené klienty Centra pobytových a terénních služeb ve Zbůchu
- **Cyklus tematických tanečních večerů pro dříve narozené** - v rámci vyhlášeného Roku české hudby.
- ročník akce „**Senioři opět baví seniory a nejen je...**“ - cílem akce je podpora aktivního života seniorů a schopností osob vyššího věku. Program je postaven do dvou rovin. První je osobitý projev (zpěv, tanec, recitace, hudební produkce) a druhá jako prezentace ručních prací a výtvarného umění. Součástí akce bylo i dotazníkové šetření zaměřené na volný čas seniorů, spokojenost se sociálními službami a jejich případnými náměty na zlepšení služeb pro seniory.
- „**Osmiboj seniorů o pohár starosty MO Plzeň 1**“ - uspořádání akce pojaté jako olympijské klání pro uživatele pobytových zařízení
- **Gerontologický den** - Zajímavá témata týkající se praktických doporučení pro aktivní život seniorů.

9.15. Magistrát města Praha

Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

Program prevence kriminality 2014 – realizovány aktivity v oblasti ochrany lidských práv, ochrany před diskriminací a prevence kriminality.

- **Život 90 – Prevence domácího násilí na seniorech** - hlavní částí projektu je poskytování pomoci seniorům ohroženým domácím násilím na bezplatné telefonické nonstop telefonické krizové (TKP) – 800 157 157. Součástí projektu je poskytování odborného sociálního poradenstvím přímého kontaktu zaměřeném na i na domácí násilí a týrání seniorů. Důležitou částí projektu je klub Kontakt (skupinové sociální poradenství), které pomáhá obětem domácího násilí k návratu do společnosti.
- **Den pro seniory** - pracovní tým "SENIOR" **Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy** je zaměřen na kriminalitu páchanou na seniorech. Jednou z těchto aktivit je akce s názvem "**Den seniorů**" V rámci akce senioři absolvují jednotlivá stanoviště, na kterých získají rady, informace a služby, které zvýší jejich informovanost a přispějí k většímu pocitu bezpečí.
- **Respektujte soukromí** - Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy – pokračování projektu, který reaguje na zvýšený nárůst krádeží a podvodného jednání spojeného s reálným i fingovaným podomním prodejem zboží a služeb. Pro maximální rozptyl jsou informace šířeny a předávány také prostřednictvím letáků, plakátů, samolepek a dalších materiálů, které jsou součástí projektu.
- **Senior akademie** - Městská policie hl. m. Prahy, projekt Senior akademie je realizován od roku 2006 a jedná se o cyklus vzdělávacích programů prevence kriminality na principu univerzity třetího věku.
- **Týdny se seniory** - **Městská policie hl. m. Prahy**, projekt představuje soubor vzdělávacích aktivit v oblasti prevence kriminality zaměřený na zvýšení informovanosti cílové skupiny občanů hl. m. Prahy o možnostech ochrany před nejčastěji se vyskytujícími druhy kriminality. Projekt je specifický tím, že na rozdíl od klasických preventivních činností nabízí širší pole působnosti a prostor pro uplatnění prvků individuálního přístupu k jednotlivcům.

Celoživotní učení

Ve všech městských částech HMP je věnována pozornost podpoře celoživotního vzdělávání seniorů. Velkou odezvu mají Akademie celoživotního vzdělávání.

Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

Aktivity přispívající k mezigeneračnímu dialogu a k informovanosti o tématech stárnutí a specifických problémech seniorů. HMP v r. 2014 podpořila následující projekty:

- **Společnost pro taneční a múzickou výchovu – Projekt Kytice**
- **Elpida, o.p.s. – Projekt Refestival - Old´s cool 2015 (III. ročník)**
- **Elpida, o.p.s. – Projekt MOSTY**
- **Kolonie, o.s. – Projekt Kristian**

V rámci grantového řízení pro akce celopražského významu (konference, festivaly apod.) byly podpořeny následující jednorázové akce se zaměřením na seniory, mezigenerační vazby a dobrovolnictví:

- **Gerontologický institut, o.p.s.** - Konference Stáří spojuje 2014;
- **Nadace Charty 77** - Cena Senior roku 2014;
- **Taneční studio Light** - Komunitní divadlo s (a pro) seniory a jejich vnoučata v Praze;
- **Etické rozměry péče o lidi s demencí - Česká alzheimerovská společnost**
- Křesadlo - Cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci - **HESTIA, o. s.**
- Kulatý stůl „**Rovné příležitosti a prarodinná politika** - Městská část Praha 22 ve spolupráci se spol. Gender Consulting, s. r. o.
- Městská část Praha 20 začlenila seniory do komunitního plánování rozvoje sociálních služeb, a to jak prostřednictvím pracovní skupiny, tak i komise **Místní agendy 21**.

Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Městská část Praha 10 a Městská část Praha 14 provozuje **tzv. senior dopravu**. V roce 2014 bylo takto přepraveno celkem 6 456 osob.
- **Odstraňování bariér** - Koncepce odstraňování bariér ve veřejné hromadné dopravě v hlavním městě Praze – schválena Usnesením Rady HMP č. 463 ze dne 18. 3. 2014. Pro koordinaci aktivit města a efektivní spolupráci s dotčenou i odbornou veřejností v této oblasti byly již dříve zřízeny poradní orgány, od roku 2013 pak Komise Rady HMP pro Prahu bezbariérovou a otevřenou.

Projekty z oblasti kultury a umění přispívající k účasti seniorů na společenském životě komunity. HMP podpořila v r. 2014 následující projekty:

- projekt **Jeden svět 2014** (největší lidsko-právní festival na světě, pořádá rovněž speciální projekce pro seniory) - Člověk v tísni o.p.s.

Činnost Městské knihovně v Praze (příspěvková organizace HMP) – senioři využívají na 39 poboček Městské knihovny po celé Praze nejen pro prezenční a absenční výpůjčky a informace, ale také jako míst k setkávání a trávení volného času.

- Projekt **Lidová univerzita**, zaměřeném na služby a aktivity na podporu občanů se specifickými potřebami formou vzdělávacích aktivit, pořádala knihovna speciálně 4 kulturní programy po 17 akcích pro 1900 osob a 5 besed v 10 akcích pro 460 osob. Dále jsou pro seniory atraktivní také různé besedy, zážitkové programy, setkání s osobnostmi apod.
- Projekt **Knihovna bez bariér**, v rámci něhož jsou knihovny vybavovány speciálními pomůckami nebo jsou úplně bezbariérové.
- **Cyklus veřejných generálních zkoušek** nabízí v den premiéry možnost navštívit daný koncert již v 10.00 hodin za symbolickou částku 100 Kč - Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK (příspěvková organizace HMP).
- **Projekt Udržitelnost inscenace Šest miliard Sluncí** - MgA. Ondřej Novotný, představení je inspirováno Alzheimerovou chorobou, předkládá široké veřejnosti téma zapomínání vlastní existence a pokazuje na aktuální společenskou otázku stárnutí populace a křehkosti mezilidských vztahů. Cílem projektu je prostřednictvím umělecké fikce systematicky popularizovat téma postupné ztráty paměti a posílit informovanost široké veřejnosti na území Prahy.
- **Inscenace Jsem Plejtvák!** - MgA. Ondřej Novotný, hra se ve svém ději inspirovala z knih neurologa Olivera Sackse.

- **Catering Zlatá Praha, s.r.o. – celoroční projekt IX. FESTIVAL ROCK SENIORS** - devátým rokem pokračující projekt, podpora aktivního trávení času generace seniorů při rockové hudbě vlastního mládí.
- **Projekt „V hlavní roli stáří“ - Život 90**, obsahem projektu je formulování a předávání odkazu dnešních seniorů současníkům. Představí osudy a hodnoty významných osobností nejstarší generace a její odkaz pro dnešek i budoucnost.
- Cyklus **Bio Senior** (projekce pro seniory)

Zdravé stárnutí

- **Podprogram Zdravé stárnutí - podpora aktivního života seniorů a osob 50+.** Do programu se přihlásilo 9 subjektů se 13 projekty, z nichž bylo podpořeno 11 projektů. Obsahem projektů byly různé pravidelné aktivity na podporu a udržení tělesné i duševní kondice, dále také půjčování kompenzačních a rehabilitačních pomůcek.
- Program **Sportovně zdravotní projekty pro seniory**, z celkových 39 žadatelů bylo kladně hodnoceno a podpořeno 15. Cílem byla podpora dlouhodobých sportovně zdravotních projektů na území HMP určených pro seniory (obyvatelé hl. m. Prahy starší 60 let).
- **Klub pétangue pod patronací Městské části Praha 1** - mistrovství ČR v pétangue 55+.
- **Tábora pro seniory v obci Dražič** v jižních Čechách (třetí ročník) - Městská část Praha 1
- **Registrované aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením** v rámci Centra aktivizačních programů - Městská část Praha 8 od roku 2009.
- **Kampaň Dny zdraví** zaměřenou na zdravý životní styl seniorů – každoročně, Městská část Praha 10.
- **Cvičení a plavání seniorů** - Městská část Praha 17. Do akce bylo v roce 2014 zapojeno 796 osob.
- **Senior park** s další částí cyklostezky - Městská část Praha 21 ve spolupráci s Lesy ČR .

Péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území hl. m. Prahy na období 2013 - 2015, včetně jeho aktualizace na r. 2015.

- Pobytové služby, tj. domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, zařízení pro přechodný pobyt (odlehčovací služby) a sociální služby ve zdravotnických zařízeních, nabízejí pro obyvatele HMP celkovou kapacitu 3 512 míst.
- Při Domově seniorů Háje funguje nově otevřené **Parkinson centrum** nabízející služby pro osoby s Parkinsonovou chorobou a v r. 2014 bylo otevřeno specializované **Alzheimer centrum** při Domově seniorů Malešice.
- **Projekty zaměřené na sociální a sociálně zdravotní služby.** Programy jsou zaměřeny na zdravotní služby, doplňující služby pro osoby se zdravotním postižením a chronicky nemocné se zaměřením na podporu aktivit směřujících ke zvýšení kvality života a k možnosti integrace, na paliativní péči. Realizátory jsou zdravotnická zařízení a poskytovatelé sociálních služeb různých zřizovatelů (církevní, nestátní neziskové organizace i městské části).

- Pro zajištění lůžkové péče v hl. m. Praze slouží 2 hospice a 1 nemocniční oddělení paliativní péče – Hospic Štrasburk, Hospic Malovická a Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze.
- Domácí péči zajišťují na území města 2 specializovaní poskytovatelé zdravotních služeb (okrajově i služby domácí zdravotní péče) - Hospicové občanské sdružení Cesta domů a Občanské sdružení Most k domovu.